

M
A. M. M. M. M. 110/2.5.2000

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus
Petro Pesonen 1999

MUSEOVIRASTO

TIIVISTELMÄ

Yli-li [28] Kierikinkangas

PK 3512 10 PAHKAKOSKI, x= 7251 97 - 7252 54, y= 3451 00-38, z= 60-63 mmpy

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus

Museovirasto / arkeologian osasto

Kaivauksenjohtaja: FL Petro Pesonen

Yli-lin Kierikinkankaan kivikautista asuinpaikkaa tutkittiin kuukauden ajan 2.6.-6.7.1999. Kaivaus toteutettiin työllisyystyömäärärahalla. Kierikinkankaan tutkimukset on pyritty kohdentamaan Kierikkikeskuksen suunnitellulle rakennuspaikalle ja v. 1999 myös uudelle tielinjalle, joka kiertää Kierikkikeskuksen pohjoisempaa kuin nykyinen tie. Tutkimukset paikalla aloitettiin v. 1998.

Asuinpaikalle kaivettiin seitsemän tasokaivausaluetta, laajuudeltaan yhteensä 310 m². Kaivausalueella 3 tutkittiin ilmeisesti resentin kuopan jäännöksiä, alue 4 avattiin aiemman koekuopan ympärille tuloksena jonkin verran löytöjä. Kaivausalueella 5 tutkittiin todennäköisesti moderni kiveys. Alueet 6-8 kaivettiin nykyisen tien eteläpuolelle, suon rannan tasanteelle. Alueilla oli likamaata, mutta muuten kulttuurikerros koostui lähinnä runsaasta löytömateriaalista. Asuinpaikan käyttöajankohdan vesirajan korkeudeksi määriteltiin 60,00 mmpy. Todennäköisesti tämän alueen löydöt liittyvät kesäasutukseen, kun taas ylempänä harjanteilla olevat painanteet ovat talviasuinpaikkoja. Alueella 6 tutkittiin punamultaläikkä, joka saattaa olla hautauksen jäännös. Kaivausalue 9 tutkittiin normaalia epätarkemmin menetelmin: alue kaivettiin lapiolla, mutta maa seulottiin ja dokumentointi minimoitiin.

Löytömateriaali liittyy tyypilliseen kampakeramiikkaan, suurien astioiden joukossa oli lukuisia pienten kupprien paloja sekä muutama savi-idolin katkelma. Esinelöytöjä olivat mm. taltat, kampaleimasin, kivitappi, liuske- ja piinuolenkärkien katkelmat ym. kiviesineiden katkelmat. Luista tunnistettiin mm. hylje, majava, näätä, hauki ja ahven.

Tielinjauksen alle jäänyt asuinpaikan osa kohteessa Kierikinkangas C saatiin tutkittua lähes kokonaan. Kierikkikeskuksen vuoksi tutkittiin alueita kohteissa Kierikinkangas B ja D. Kierikinkangas B:n eteläosassa, nykyisen tien eteläpuolella on rikasta, tutkimatonta asuinpaikka-aluetta. Tien pohjoispuolella on vähäisempiä merkkejä asuinpaikasta. Mikäli keskuksen rakennustyöt kohdistuvat näihin alueisiin, on tien eteläpuolella olevat alueet tutkittava kaivauksin, pohjoispuolella riittänee arkeologinen valvonta. Asuinpaikat Kierikinkangas A, C ja D:n pohjoisosa on syytä jättää kaiken rakennustoiminnan ulkopuolelle.

Löydöt: KM 31829: 1-3116

Ajoitus: kivikausi (tyypillinen kampakeramiikka)

Tutkitun alueen laajuus: 310 m²

Kenttätyöaika: 2.6.-6.7.1999

Tutkimuskustannukset: Valtion työllisyystyöohjelma

Tutkimusraportti: Petro Pesonen 30.4.1999 Museoviraston arkeologian osaston arkisto

SISÄLLYSLUETTELO

1. ARKISTOTIEDOT	1
2. JOHDANTO	3
3. TUTKIMUSHISTORIA, SIJAINTI JA TOPOGRAFIA	5
3.1 Tutkimushistoria	5
3.2 Asuinpaikan sijainti ja topografia	6
4. KAIVAUKSEN TOTEUTUS JA KAIVAUSTEKNIikka	8
4.1 Koordinaatisto ja yleiskartoitus	8
4.2 Kaivaustekniikka, dokumentointi, näytteidenotto ja löytöjen mittaus	9
5. KAIVAUSHAVAINNOT	11
5.1 Kaivausalue 3	11
5.2 Kaivausalue 4	11
5.3 Kaivausalue 5	11
5.4 Kaivausalue 6	12
5.5 Kaivausalue 7	13
5.6 Kaivausalue 8	13
5.7 Kaivausalue 9	14
6. LÖYDÖT JA NÄYTTEET	15
6.1 Löytöjen levintä ja tiheys	15
6.2 Löytölajit	15
6.3 Löytötaulukot	17
6.4 Näytteet	19
7. YHTEENVETO	20
NEGATIIVI- JA KUVALUETTELO	21
DIALUETTELO	25
KARTTALUETTELO	27
KARTAT	28
VALOKUVATAULUT	86

Liitteet:

Liite 1: LUUANALYYSI (Kristiina Mannermaa)	117
Liite 2: FOSFORIANALYYSI (Timo Jussila)	122
Liite 3: RADIOHIILIAJOITUKSET (Högne Jungner)	123

1. ARKISTOTIEDOT

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus 1999

Petro Pesonen

Kunta: Yli-li
Kylä: Karjala
Tilat ja maanomistajat: 20:12, om. PVO-Vesivoima Oy (Virkkulantie 207, 99100 li)

Peruskartta: 3512 10 PAHKAKOSKI
Asuinpaikan koordinaatit: äärikoordinaatit: x= 7251 97 - 7252 54, y= 3451 00-38, z= 60-63 mmpy
 Kierikinkangas A: x= 7251 97 - 7252 24, y= 3451 00-36, z= 60-61 mmpy
 Kierikinkangas B: x= 7252 10-26, y= 3451 12-37, z= 60-60,5 mmpy
 Kierikinkangas C: x= 7252 30-40, y= 3451 07-11, z= 60,5 mmpy
 Kierikinkangas D: x= 7252 14-25, y= 3451 32-38, z= 60-60,5 mmpy
 Kierikinkangas E (Myllyharjut): x= 7252 54, y= 3451 10, z= n. 62,5 mmpy
 Kierikinkangas F: x= 7252 14, y= 3451 49, z= 60,5 mmpy

Kertomukseen liittyvät löydöt: KM 31829: 1-3116, diar. 8.12.1999

Aiemmat tutkimukset: Aimo Kehusmaa, tarkastus 1966 (Kierikinkangas A)
 Eeva-Liisa ja Hans-Peter Schulz, tarkastus ja kartoitus 1986 (Kierikinkangas A)
 Pentti Koivunen, kartoitus 1995 (Kierikinkangas A)
 Hans-Peter Schulz, inventointi 1997 (Kierikinkangas A, B)
 Hans-Peter Schulz, inventointi 1998 (Kierikinkangas A-E)
 Hans-Peter Schulz & Eija Ojanlatva, koekaivaus 1998 (Kierikinkangas C, F)
 Petro Pesonen, kaivaus 1999 (Kierikinkangas A, B ja D)

Aiemmat löydöt: KM 17061: 1-11 saviastian paloja 12 kpl, kvartsikaavin, kvartsiesine, kvartsi-iskoksia 21 kpl, kivilaji-iskoksia 2 kpl, palanutta luuta
 KM 31022:1-79 saviastian paloja 1395 kpl, kivilajiesineen katkelma, kvartsia 99 kpl, kivilaji-iskoksia 3 kpl, palanutta luuta 187 kpl
 KM 31072: 1-738 saviastian paloja 1717 kpl, taltan katkelma, riipuksen katkelma, muita kiviesineitä ja kivilaji-iskoksia 151 kpl, piinuolenkärki, kvartsia 1448 kpl, kvartsiittia 13 kpl, palanutta luuta 83 kpl, punamultaa 1 kp, koivutervaa 3 kpl

- Mustavalkonegatiivit:* 111152-111198 (Pesonen 1998)
116046-116203 (Pesonen 1999)
- Diapositiivit:* 41321-41371 (Pesonen 1998)
43582-43657 (Pesonen 1999)
- Radiohiiliajoitukset:* Hela-310 5010 \pm 65 BP (1998, näyte 1, likamaakuoppa, alue 1)
Hela-311 4705 \pm 60 BP (1998, näyte 2, likamaakuoppa, alue 1)
Hel- ~~4405~~ 4910 \pm 110 BP (1999, näyte 1, keramiikkakeskittymä, alue 6)
Hela-407 2425 \pm 55 BP (1999, näyte 2 = Kierikin sorakuoppa)
Hela-408 4820 \pm 65 BP (1999, näyte 3, saviastian koivutervaa, alue 6)
Hela-409 5085 \pm 125 BP (1999, näyte 4, saviastian koivutervaa, alue 6)
- Fosforianalyysit:* Timo Jussila 1999, liitteenä tässä kertomuksessa
- Luuanalyysit:* Pirkko Ukkonen 1998, ks. Pesonen 1998
Kristiina Mannermaa 1999, liitteenä tässä kertomuksessa

2. JOHDANTO

Yli-lin Kierikinkankaan kivikautista asuinpaikkaa tutkittiin n. kuukauden ajan 2.6.-6.7.1999. Kaivaus toteutettiin Pohjois-Pohjanmaan TE -keskuksen työvoimaosaston Museovirastolle myöntämällä 270.000,- työllisyystyömäärärahalta. Hanke kulkee nimellä "Kuuselankangas-Kierikinkangas, vaihe II). Vaihe I tarkoittaa v. 1994-1996 suoritettuja työllisyyskaivauksia Kuuselankankaan asuinpaikalla, jolloin Museovirasto tutki tätä asumuspainannealuetta yhdessä Oulun yliopiston kanssa. Tutkimuksia tehtiin pelastuskaivauksina paikalle jo osittain rakennetun ja raivatun karavaanari- ja lomakylän vuoksi. Kuuselankankaan muinaisjäännösalueen tutkimukset ovat olleet pohjana Kierikkiprojektin synnylle, jonka puitteissa Kierikinkankaan muinaisjäännösalueen tuntumaan rakennetaan Kierikkikeskus, tutkimus- ja matkailupalveluja tarjoava arkeologinen toimintakeskus. Vaiheen II tutkimukset on ensi sijassa tarkoitus kohdentaa Kierikkikeskuksen suunnitellulle rakennuspaikalle ja mikäli osoittautuu, että rakennuspaikka vaatii lisätutkimuksia, keskitetään tutkimukset Kierikinkankaalle. Jos tarvetta lisätutkimuksiin ei ole, siirrytään Kuuselankankaalle. Vaiheen II tutkimukset toteutetaan v. 1998-2000.

Vuoden 1998 tutkimukset olivat pääasiassa koekaivausluonteisia, ja tällöin tavoitteena olikin, että koko Kierikinkankaan muinaisjäännösalue pyrittiin kartoittamaan ja mahdollisuuksien mukaan myös rajaamaan löytöalueet. Koekuopituksen lisäksi kaivettiin kaksi pientä tasokaivausaluetta (alueet 1-2). Koska keskukseen liittyviä majoitus- ym. rakennelmia tulee myös nykyisen tien pohjoispuolelle, joudutaan maantietä siirtämään pohjoiseen. Tielinjauksen paikka varmistui vasta kesällä 1998 ja syksyllä Hans-Peter Schulz ryhmiin teki koekaivauksia tällä alueella (Kierikinkangas C).

Vuoden 1999 kaivaukset jouduttiin edelleen suunnittelemaan "valistuneiden arvailujen" varassa, sillä Kierikkikeskuksen suunnittelukilpailu ratkesi vasta myöhemmin kesällä. Tuleva keskuksen paikka on merkitty yleiskarttaan (s. 31). Pääpaino kaivauksilla olikin nykyisen maantien molemmilla puolilla sijaitsevan asuinpaikan tutkimisessa (Kierikinkangas B), jota aiemmin oli vain koekuopitettu. Tälle alueelle avattiin viisi tasokaivausaluetta, alueet 4-8. Lisäksi tehtiin pieni tasokaivaus (alue 3) Kierikinkangas D:n alueella edellisenä vuonna kaivetun alueen 2 yhteyteen. Kaivausten kuluessa kävi myös ilmi, että tielinjauksen alle oli jäämässä asuinpaikka-aluetta kahdessa kohdassa, Kierikinkangas C:n kohdalla sekä Kierikin sorakuopan kohdalla (Yli-li 27). Molemmilla kohdilla järjestettiin pikaiset pelastuskaivaukset muiden töiden ohessa, Kierikin sorakuopan kaivauksista on erillinen kertomuksensa.

Kierikinkankaan asuinpaikalle kaivettiin v. 1999 yhteensä seitsemän tasokaivausaluetta, laajuudeltaan kaikkiaan 310 m². Lisäksi Kierikin sorakuopan asuinpaikkaa tutkittiin 20 m² verran. Kaivaukset johti allekirjoittanut, piirtäjänä oli FM Sirpa Leskinen, tutkimusavustajana fil.yo Mika Koski ja kaivajina yhdeksän yli-iiläistä työllistettyä: Sirpa Alho, Arto Barkman, Raija Hiltunen, Terttu Jussila, Keijo Kakko, Anita Kreuz, Rita Palonen, Valma Turtinen ja Raimo Turtinen. Kierikki-projekti osallistui tielinjan alle jäävän asuinpaikan

kaivauksiin antamalla käyttöömme kaksi työntekijäänsä: Seppo Kannialan ja Anne Åqvistin. Tielinjan kaivaukselle kutsuttiin johtajaksi FM Kreetta Lesell. Lisäksi kaivauksiin osallistui vapaaehtoisena kiiminkiläinen opettaja Pirkko-Liisa Tolonen. Olosuhteet kaivauksella olivat edelliseen vuoteen verrattavat erityisesti mäkärien ja hyttysten osalta, joita oli runsaasti. Varsinaisia sadepäiviä oli vain kolme.

Kaivauksella kävi edellisvuotta runsaammin vierailijoita, mikä johtui varmaankin siitä, että Kierikkiprojektilla ei tänä vuonna ollut omia kaivauksia esiteltävänä. Ajoittain vierailijatulva oli jopa ylivoimainen ja jatkossa olisikin syytä harkita erillisiä vierailuaikoja kaivauksella. Kaivauksella vierailivat Kierikki-projektilaisten lisäksi ainakin seuraavat ryhmät ja henkilöt: Oulun yliopiston arkeologian laitos, Yli-lin rippileiriläiset (jotka kokeilivat kaivamista n. ½ päivän ajan), Rantapohja-lehti, Markku Torvinen, simolaiset kotiseutuharrastajat, Jukka Moisanen, Tielaitoksen delegaatio (Oulun tiehallinto), Kivikesän avajaisten turistiryhmä, Jari & Petra Pakkanen, Haukiputaan rintamaveteraanit, oululaiset eläkeläiset, Oulun TE -keskuksen johto, Yli-lin kunnanjohtaja Anneli Mehtälä (useasti), Pentti Koivunen, Kuivaniemen kunnanviraston ryhmä, harrastaja-arkeologien ryhmä Haaparannasta, Yli-lin kunnanviraston ryhmä, Mika Friman (+ videokamera), Tielaitoksen ylijohtaja puolisoineen sekä yksi hirvi läheisestä metsästä (diat 43624-43625).

Jälkityöt on tehty syksyn 1999 ja kevään 2000 aikana. Jälkitöitä ovat tehneet allekirjoittaneen lisäksi Sirpa Leskinen ja Mika Koski. Kaivaukselta otettiin useita radiohiilinäytteitä, joista kaksi on ajoitettavana Helsingin yliopiston radiohiiliajoituslaboratoriossa (toinen näyte on Kierikin sorakuopan kohteelta). Keramiikan pinnassa oli jonkin verran paikkausmassana käytettyä koivutervaa, josta on irrotettu niinkään kaksi näytettä ajoitettavaksi. Luuanalyysin on tehnyt FM Kristiina Mannermaa ja alueiden 6-8 seinämistä otetut fosforisarjat on analysoinut Timo Jussila/Mikroliitti Oy.

Helsingissä 30.4.2000

Petro Pesonen, FL

3. TUTKIMUSHISTORIA, SIJAINTI JA TOPOGRAFIA

3.1 Tutkimushistoria

lijokilaaksossa on runsaasti esihistoriallisia muinaisjäänköksiä. Asuinpaikat ovat sijainneet muinaisissa jokisuistoissa, jotka nyt ovat jääneet joen varsien hiekkavalleiksi. Asuinpaikat kyetään myös ajoittamaan hyvin niiden korkeusaseman perusteella. Arkeologiset tutkimukset seudulla alkoivat varsinaisesti 1960-luvulla lijoen voimalahankkeiden vuoksi, jolloin aluetta ensimmäisen kerran inventoitiin ja veden alle jääviä kohteita kaivettiin, mm. Kierikkisaareissa ja Pahkakoskella. 1970-1980 -luvuilla lijoen varrella tehtiin pienempiä koekaivauksia sekä laajempi työllisyyskaivaus Kierikin sorakuopan asuinpaikalla. Laajamittaiset tutkimukset käynnistyivät vasta 1990-luvulla Kuuselankankaan muinaisjäänköalueen löytymisen myötä. Kierikin alueella on tehty arkeologisia kaivauksia joka vuosi vuodesta 1993 lähtien, kohteina ovat olleet Kuuselankankaan lisäksi mm. Purkajasuon pyyntipaikka sekä Korvalan asumuspainannealue.¹

Kierikinkankaan ensimmäiset muinaisjäänökset havaittiin v. 1966, kun Aimo Kehusmaa totesi kolme asumuspainannetta lijoen pohjoisrannan hiekkakankaalla. Hän löysi soranhakijoiden kaivamista koekuopista keramiikkaa, kvartsia ja palanutta luuta (KM 17061: 1-5) ja teki yhteen painanteeseen itse koekuopan, josta tuli niin ikään löytöjä (KM 17061: 6-11). Kehusmaan jälkeen kohde tarkastettiin seuraavan kerran vasta v. 1986. Tällöin tutkittiin Kierikin sorakuopan asuinpaikkaa (Yli-li 27), jolta Eeva-Liisa ja Hans-Peter Schulz kävivät tarkastamassa myös Kierikinkankaan asuinpaikan. He havaitsivat kankaalla peräti 29 erilaista painannetta ja kuoppaa. Seuraava tarkastus on vuodelta 1995, jolloin Pentti Koivunen kävi kartoittamassa painannealueen. Tästä ei ole varsinaista kertomusta, mutta kartta on julkaistu.² Hans-Peter Schulz on inventoinut lijoen jokivarren osayleiskaava-alueen muinaisjäänökset välillä Kirkonkylä-Pahkakoski v. 1997-1998 ja jakanut kohteen useisiin asuin- ja löytöpaikkoihin. Hänen mukaansa paikalla on todettavissa vähintään 39 asumuspainannetta.

Kaivauksista ensimmäinen tehtiin tämän kirjoittajan johdolla kesäkuussa 1998 ja seuraava samana loppukesänä Hans-Peter Schulzin ja Eija Ojanlatvan johdolla. Jälkimmäisen kaivauksen syynä oli em. luvussa mainittu nykyistä pohjoisemmaksi siirrettävä tie, jonka linjaussuunnitelma oli valmistunut heinäkuussa 1998. Koska suurin osa linjauksesta kulki allekirjoittaneen tutkiman alueen ulkopuolella, jatkoi Museovirasto koekuopitusta Purkajasuon ja Korvalan kaivausten yhteydessä. Tällöin todettiin vielä yksi ennestään tuntema-

¹ Tarkempi tutkimushistoriallinen katsaus sekä kohdeselostukset ovat Hans-Peter Schulzin lijokilaakson inventointikertomuksissa (osat I-II 1997-1998). Kertomukset Museoviraston arkeologian osaston arkistossa.

² Koivunen, Pentti 1996: Kodanpohjia ja meripihkaa Kierikistä. *Muinaistutkija* 1/1996. Ks. myös Nuñez, Milton & Uino, Pirjo 1997: Dwellings and related structures in prehistoric mainland Finland. *Hus och tomten i Norden under förhistorisk tid. Bebyggelsehistorisk tidskrift* nr. 33/1997. Jälkimmäisessä kartta on julkaistu virheellisesti Kuuselankankaan nimellä.

ton asuinpaikka ja löytöpaikka Kierikinkankaan alueella (Kierikinkangas C, Kierikinkangas F).

3.2 Asuinpaikan sijainti ja topografia

Kierikinkangas sijaitsee lijoen pohjoispuolella, Yli-lin kirkosta 5,1-5,4 km itäkaakkoon, Pudasjärvelle johtavan maantien molemmin puolin. Asuinpaikat sijaitsevat muinaisilla rantavalleilla, jotka ovat aikoinaan olleet jokisuistossa, mutta nykyään soiden ympäröimiä. Kasvillisuus on näillä hiekkakankailla mäntymetsää. Rantavalleista keskimäinen ja itäisin ovat lähes tuhoutuneet Pudasjärven tien pohjoispuolella olevan hiekkakuopan vuoksi. Kuoppa on täyttynyt vedellä ja sen rantamilla kasvaa pusikkoa. Kuopassa on useita "saaria", joista osalla on puita. Asuinpaikalla tehtyjen tutkimusten perusteella kohde on jaettu neljään asuinpaikkaan, Kierikinkangas A-D ja kahteen löytöpaikkaan, Kierikinkangas E-F (ks. yleiskartta s. 31).

Asuinpaikka A on jyrkähkön rantatörmän yläpuolella olevalla hiekkakankaalla, Pudasjärven tien molemmilla puolilla. Tien eteläpuolella on ainakin 58 painannetta, joista suurin osa on selviä asumuspainanteita (ks. kuvat 27-28). Painanteista suurin osa sijaitsee kaakkko-luode -suuntaisen rantatörmän päällä, mutta niitä on myös rykelmänä lähellä Pudasjärven tietä. Asuinpaikan itäosan painanteet muodostavat painannejonoja, ainakin 11 painannetta on jonossa itä-länsi -suuntaisella rantavallilla suuntautuen pohjoiseen, suolle. Tien pohjoispuolella on havaittu kahdeksan painannetta, joista ainoastaan kahta voi kohtalaisella varmuudella pitää asumuspainanteina. Asuinpaikka A on läntisimmällä rantavallilla. Tällä paikalla on suoritettu vain koekaivauksia v. 1998. Asuinpaikka on erittäin hyvin säilynyt ja kuuluu rauhoitusluokkaan I.

Asuinpaikka B sijaitsee keskimmaisella rantavallilla, joka on tien pohjoispuolella olevan suuren hiekkakuopan lähes täysin tuhoama. Rippeitä asuinpaikasta on sorakuopan reunaa kiertävän tien varrella sekä kuopan eteläreunan ja maantien välissä. Paremminkin tätä asuinpaikkaa on säilynyt maantien eteläpuolen kankaalla, aivan suon reunalla. Asuinpaikan B alueella ei ole havaittavissa asumus- tai muita painanteita. Asuinpaikalla B on tehty koekaivauksia v. 1998 sekä tasokaivauksia v. 1999 (alueet 4-8). Hiekkakuopan länsireunan osalta asuinpaikka on laskettava tuhoutuneeksi (rauhoidusluokka III), eteläreuna kuuluu luokkaan II/III ja tien eteläpuoli luokkaan II.

Asuinpaikka C löytyi tielinjauksen vuoksi tehdyssä koekuopituksessa syksyllä 1998. Se on samalla rantavallilla kuin asuinpaikka B, mutta pohjoisempana. Myöskään täällä ei ole havaittavissa mitään maanpäällisiä merkkejä asuinpaikasta. Asuinpaikalle tehtiin koekaivauksia v. 1998 sekä laajahko pelastuskaivaus v. 1999 (alue 9). Asuinpaikka kuuluu rauhoitusluokkaan I.

Asuinpaikka D sijaitsee itäisimmällä rantavallilla, lähinnä sen eteläpäässä. Asuinpaikan jakaa kahteen osaan hiekkakuopalta tuleva laskuoja, joka ehkä on osittain luontainen.

Topografia on maansiirtotöiden vuoksi täällä varsin hämärtynyt. Kohteessa on ainakin 11 painannetta, joista yhdeksän asumuspainannetta ja yksi mahdollinen keitto- tai pyyntikuoppa. Asuinpaikkaa koekuopitettiin kesällä 1998 ja siellä tehtiin tällöin myös kaksi tasokaivausta (alueet 1-2). V. 1999 kaivettiin yksi tasokaivausalue (alue 3). Asuinpaikka kuuluu laskuojan pohjoispuolen osalta luokkaan I ja eteläpuolen osalta luokkaan II.

Löytöpaikka E todettiin kesäkuussa 1998 Myllyharjua inventoitaessa. Aivan voimalinjan alla olevan hiekkakuopan reunoilta löydettiin kvartsia, palanutta luuta ja palaneita kiviä. Mahdollisesti paikalla on pienialainen asuinpaikka. Se kuuluu rauhoitusluokkaan II.

Löytöpaikka F löytyi tielinjauksen koekuopituksessa syksyllä 1998. Hiekkakuopasta n. 100-200 m itään on maastossa havaittavissa loiva kohouma soistuneen alueen ympäröimänä. Täällä on pieni painanne, jonka läheisyyteen tehdyistä koekuopista löytyi merkkejä tulenpidosta. Ilmeisesti kyseessä täälläkin on pienialainen asuinpaikka, joka kuuluu rauhoitusluokkaan II.

4. KAIVAUKSEN TOTEUTUS JA KAIVAUSTEKNIikka

4.1 Koordinaatisto ja yleiskartoitus

Kaivauksella käytettiin edellisenä vuonna luotua koordinaatistoa, jossa x kasvaa pohjoiseen ja y itään. Peruslinja $y=1000$ mitattiin bussolilla ja sen suunnaksi mitattiin 0 gon. Peruskiintopisteinä käytettiin puupaaluja, joihin piirrettyjen rastien etäisyys mitattiin (pisteet 1 ja 2). Korkeus peruspisteille siirrettiin Kuuselankankaan kaivauksilla käytetyltä peruskiintopisteeltä, joka sijaitsee kuopassa olevassa kivessä maantien vieressä, sen korkeus on 60,78 mmpy.³ Kaikki mittaukset ja paalutukset perustuvat näihin kahteen peruspisteeseen, joiden suhteen myös takymetri asemoitiin yleiskartoitusta varten. Alueelle on sittemmin lisätty useita muitakin takymetrin asemointipisteitä, joista suurin osa on puupaaluja, osa myös kantoja, kiviä tms. Asemointipisteitä käytettiin myös kaivausalueiden vaaituksissa, vaaituskojeen kiintopisteinä. Tarkistusmittauksissa kesällä 1999 asemointipisteiden havaittiin olevan riittävän hyvin paikallaan, joten samoja pisteitä voitiin edelleen käyttää mittauksiin. Virheet olivat yleensä alle sentin luokkaa. Asemointipisteitä myös lisättiin tutkimuksen tarpeita varten kesällä 1999. Osa v. 1998 laitetuista asemointipisteistä ei enää ollut paikallaan ollenkaan, lähinnä tietöiden vuoksi. Seuraavassa listassa on kuitenkin kaikki asemointipisteet, jotka Kierikinkankaan asuinpaikalle on sijoitettu.

1) x= 800.00, y= 1000.00, z= 61.15 (puupaalu)	27) x= 732.38, y= 916.05, z= 61.40 (puupaalu)
2) x= 817.97, y= 1000.00, z= 60.93 (puupaalu)	28) x= 743.06, y= 919.36, z= 61.10 (puupaalu)
3) x= 873.79, y= 953.18, z= 61.23 (puupaalu)	29) x= 696.34, y= 866.79, z= 60.65 (puupaalu)
4) x= 872.59, y= 975.30, z= 61.03 (puupaalu)	30) x= 692.97, y= 879.80, z= 60.86 (puupaalu)
5) x= 771.92, y= 1017.43, z= 60.95 (puupaalu)	31) x= 662.95, y= 684.52, z= 60.85 (puupaalu)
6) x= 757.87, y= 1036.87, z= 60.93 (puupaalu)	32) x= 659.87, y= 659.28, z= 60.76 (puupaalu)
7) x= 703.01, y= 971.45, z= 61.42 (puupaalu)	33) x= 688.80, y= 695.63, z= 60.75 (puupaalu)
8) x= 716.42, y= 963.14, z= 61.08 (puupaalu)	34) x= 660.02, y= 1009.69, z= 60.95 (puupaalu)
9) x= 715.32, y= 1102.49, z= 60.77 (puupaalu)	35) x= 650.62, y= 1022.21, z= 61.00 (puupaalu)
10) x= 717.65, y= 1109.05, z= 60.74 (kivi)	36) x= 648.35, y= 1045.04, z= 60.46 (puupaalu)
11) x= 701.92, y= 1149.84, z= 61.24 (puupaalu)	37) x= 614.53, y= 1053.19, z= 60.44 (puupaalu)
12) x= 699.48, y= 1170.31, z= 61.20 (puupaalu)	38) x= 609.60, y= 1059.61, z= 60.95 (puupaalu)
13) x= 713.60, y= 1221.98, z= 61.08 (puupaalu)	39) x= 609.96, y= 1039.62, z= 60.81 (puupaalu)
14) x= 717.70, y= 1236.65, z= 61.26 (puupaalu)	40) x= 576.16, y= 1097.06, z= 60.51 (puupaalu)
15) x= 747.96, y= 1238.97, z= 60.36 (padon vaaka-hirsi)	41) x= 555.62, y= 1116.12, z= 60.59 (puupaalu)
16) x= 776.03, y= 1234.66, z= 61.32 (kanto)	42) x= 577.01, y= 1078.16, z= 60.76 (puupaalu)
17) x= 800.31, y= 1215.23, z= 60.97 (puupaalu)	43) x= 571.09, y= 1145.94, z= 60.76 (puupaalu)
18) x= 809.56, y= 1226.45, z= 60.47 (puupaalu)	44) x= 579.95, y= 1178.50, z= 61.02 (puupaalu)
19) x= 828.33, y= 1166.83, z= 60.96 (puupaalu)	45) x= 560.80, y= 1141.76, z= 60.38 (puupaalu)
20) x= 837.22, y= 1174.16, z= 61.01 (puupaalu)	46) x= 576.45, y= 1199.09, z= 61.13 (puupaalu)
21) x= 838.57, y= 1114.75, z= 60.96 (puupaalu)	47) x= 554.01, y= 1206.43, z= 60.37 (puupaalu)
22) x= 854.57, y= 1128.40, z= 61.01 (puupaalu)	48) x= 591.09, y= 1248.50, z= 60.77 (puupaalu)
23) x= 870.82, y= 1079.33, z= 60.81 (puupaalu)	49) x= 582.21, y= 1253.02, z= 60.51 (puupaalu)
24) x= 862.85, y= 1071.64, z= 61.15 (puupaalu)	1/99) x= 680.48, y= 1167.52, z= 60.94 (puupaalu)
25) x= 865.25, y= 1020.45, z= 61.24 (puupaalu)	2/99) x= 684.57, y= 1190.49, z= 60.95 (puupaalu)
26) x= 875.10, y= 1016.52, z= 61.75 (puupaalu)	3/99) x= 665.79, y= 1197.84, z= 60.30 (puupaalu)
	4/99) x= 673.86, y= 1193.32, z= 60.54 (puupaalu)

³ Ks. Petri Halisen kaivauskertomus Museoviraston arkeologian osaston arkistossa. Yli-li 43 Kuuselankangas, kaiv. 1996, kiintopiste näkyy yleiskartalla, s. 16.

5/99) $x= 676.07, y= 1205.30, z= 60.60$ (puupaalu)

6/99) $x= 710.86, y= 1176.29, z= 60.72$ (puupaalu)

7/99) $x= 708.41, y= 1187.92, z= 60.52$ (puupaalu)

Suurin osa paalutuksista tehtiin takymetrin avulla. Yleiskartoitukseen konetta ei tänä vuonna juurikaan tarvinnut käyttää, koska kohteesta oli varsin kattava yleiskartta jo edelliseltä vuodelta. Yleiskartta kuitenkin piirrettiin jälkitöiden yhteydessä uudestaan ja siihen merkittiin uudet tutkimusalueet sekä korjattiin korkeuskäyrät Pohjatutkimus-mittauspalvelu Oy:n tekemästä Kierikkikeskuksen suunnittelukartasta. Schulzin ja Ojanlatvan kaivauksen koekuoppien sijainti tarkistusmitattiin, koska nämä oli jouduttu aikanaan mittaamaan paikalleen käsivaralla.

Asemointipisteiden lisäksi kaivaukselle jätettiin joitakin paaluja helpottamaan mahdollisten jatkotutkimusten tekemistä paikalla. Seuraavat paalut jätettiin alueiden 6-8 ympärille: 680/1190, 680/1180, 670/1180, 670/1182, 660/1200, 680/1200, 670/1209 ja 680/1209. Lisäksi Kierikinkangas B -asuinpaikan tien eteläpuolinen alue ympäröitiin oranssiksi maalatuilla puupaaluilla, joista osaan on naulattu muovinen muinaisjäännosmerkki (dia 43627). Tarkoituksena on varoittaa Kierikkikeskuksen rakentajia muinaisjäännosalueesta.

4.2 Kaivaustekniikka, dokumentointi, näytteidenotto ja löytöjen mittaus

Ennen kaivausalueiden paalutusta, alueilta raivattiin ylimääräinen aluskasvillisuus ja alueiden 6-8 kohdalta kaadettiin maanomistajan suostumuksella puita. Kaatotyön suorittivat Keijo Kakko ja Raimo Turtinen (diat 43596-43598, kuvat 24-25). Kaivausalueiden paalutus tehtiin takymetrillä: kymmenen metrin välein lyötiin puu- tai muovipaaluja, muuten kaivausalueen reunoille ja sisälle laitettiin keltaisia tikkuja 2 metrin välein. Kaivausalueen reunat merkittiin naruilla. Alueella 9 käytettiin vain keltaisia tikkuja ja naruja, koska alue oli raivattua ja osittain jo kuorittua kangasta.

Pintavaaitus tehtiin metrin välein turpeen pinnalta alueilla 3-8 ja taso 0 vaaittiin humuksen poistamisen jälkeen. Turve- ja humuskerros nimettiin kerrokseksi 0. Tason 0 jälkeen seurasi kerros 1, taso 1, kerros 2 jne. Turve poistettiin alueilta lapiolla ja tämän jälkeen kaivaus suoritettiin pääasiassa kaivauslastalla. Kaivauksella noudatettiin yleensä keinotekoisia 5 cm:n kerroksia, poikkeavia kerrospaksuuksia käytettiin tarpeen mukaan: alueilla 6-8 ensimmäinen kaivauskerroksen paksuus oli 7 cm, alueella 8 kerros 6 oli paksuudeltaan 10 cm, kuten myös alueen 6 kerros 8, alueen 4 kerros 2 ja alueen 5 kerros 4. Alueen 6 laajennuksessa käytettiin välillä vain 2 cm:n kerroksia (kerros 5). Tarkistuskuoppia kaivettiin kerrospaksuuksista piittaamatta tarvittavan syvälle. Seulaa käytettiin vain poikkeuksellisesti.

Kaivausalueilla 3-8 tasot dokumentoitiin piirtämällä (mk 1:50) ja valokuvausta käytettiin pääasiassa vain alueilla 5 ja 6. Yleensä näkyvissä oli vain kuivaa, puhdasta hiekkaa, joten valokuvaamisesta ei paljon hyötyä ollut. Profiilikarttoja piirrettiin alueilla 7 ja 8 (mk 1:20).

Löydöt mitattiin takymetrillä alueilla 3-8. Löytödokumentointi sujui siten, että kaivaja jätti löydön pieneen muoviasiaan löytöpaikalleen ja löytöjen kerryttyä ne mitattiin paikoilleen, jolloin kukin löytö sai juoksevan löytönumeron, joka merkittiin pussiin. Takymetrin tietokoneelle syötettiin mittaustietojen ja löytönumeron lisäksi löydön laji sekä kaivauskerros.

Kaivausalueella 9 noudatettiin kauttaaltaan poikkeavia kaivausmenetelmiä. Pintavaaitus tehtiin vain kahden metrin välein ja koko alue kaivettiin 10 cm:n kerroksissa lapioiden. Kaikki maa seulottiin. Tasokarttoja ei piirretty, vaan mahdolliset likamaa- ym. ilmiöt koottiin yhteen havaintokarttaan (s. 80). Löydöt otettiin talteen metrin ruuduissa.

Kaivaukselta saatiin viisi hiilinäytettä, joista yksi on lähetetty ajoitettavaksi Helsingin yliopiston radiohiiliajoituslaboratorioon. Lisäksi lähetettiin kaksi keramiikanpinnasta irrotettua koivutervänäytettä ajoitettavaksi. Maanäytteitä otettiin useita, mutta varojen puutteissa niitä ei ole voitu analysoida, vaan niistä seulottiin vain löydöt. Kaivausalueiden 6-8 seinämistä otettiin fosforinäytteitä metrin välein kohteen asutusaikaisen rannan sijainnin tutkimista varten. Tulokset ovat liitteenä (Liite 2) ja tulkinnasta luvussa 6.

Kaivausten jälkeen alueet peitettiin, lukuun ottamatta aluetta 9, jota ei tien alle jäävältä osalta peitetty. Alueen tienpuoleista reunaa suojattiin turpeilla (dia 43642). Alueet täytettiin käsin, paitsi alue 6, johon saatiin täyttöapua Tielaitokselta.

5. KAIVAUSHAVAINNOT

5.1 Kaivausalue 3

Kaivausalueen laajuus oli 25 m². Alue tehtiin v. 1998 kaivausalueen 2 jatkoksi, sen pohjoispuolelle. Päättökoituksena oli selvittää kulttuurikerroksen vahvuutta sekä tutkia pieni painanne, jota varten alue suunniteltiin puolittamaan. Kuoppa oli halkaisijaltaan noin metrin laajuinen ja alunperinkin ollut hyvin matala eikä kovin vanha, sillä profiilissa havaittiin huuhtoutumiskerroksen katkeavan kuopan kohdalla ja olevan siinä hyvin ohut. Syvimmillään alueella 3 kaivettiin painanteen kohdalla (n. 40 cm), muutoin kaivaus lopetettiin tason 3 jälkeen, koska alueella ei ollut mitään tutkittavaa. Kulttuurikerrosta ei ollut havaittavissa ja myös löytöjä oli hyvin vähän. Alueelta löytyi 16 kvartsi-iskosta.

Dia 43582, kuvat 1-2, kartta s. 33

5.2 Kaivausalue 4

Kaivausalue 4 avattiin v. 1998 koekuopan 710/1179 ympärille, josta löytyi useita kvartsi-kaapimia. Alueen laajuus oli 16 m², syvimmillään kaivettiin 30 cm. Alue osoittautui varsin köyhäksi, mitään varsinaista kulttuurikerrosta ei voitu havaita, vain koekuopan eteläpuolella oli pieni palaneen maan läikkä. Löytöinä saatiin kuitenkin 37 palaa keramiikkaa, kvartsi-kaavin ja kuusi kvartsi-iskosta. Keramiikka on tyypillistä kampakeramiikkaa.

Dia 43583, kuvat 3-10, kartat s. 34-37

5.3 Kaivausalue 5

Kaivausalueen 5 laajuus oli 16 m². Myös se avattiin edellisvuoden koekuopan (720/1170) ympärille, jossa oli paljastunut kiveystä. Aluetta kaivettiin syvimmillään n. 35 cm, pohjoisreunan profiilin kohdalla paikoin syvemmällekin, jotta leikkausta saataisiin näkyviin. Alueella oli tasosta 1 lähtien nähtävissä n. 20-30 cm:n kokoisista kivistä koostuva kiveys, joka oli tasossa 1 lähes suorakulmainen ja kooltaan n. 3 x 2 m. Tasosta 2 lähtien kiveys "kääntyi" itäpäästään pohjoisprofiilia kohden ja näytti muodostavan kehämäisen rakenteen, jonka keskus osuisi suunnilleen kaivausalueen luoteisnurkan kohdalle. Tunnusteltaessa maata metallitikulla, kiveystä ei kuitenkaan todettu muualla maan alla kuin aivan kaivetun kiveyksen länsipään tuntumassa. Rakennelma on siis ollut kaaren muotoinen ja kooltaan n. 3,5 x 2 m. Ensimmäisessä kaivauskerroksessa kivien lomasta löytyi mm. lasinpala ja tiilenkappale, myöhemmin resentejä löytöjä ei havaittu. Esihistoriallisina pidettäviä kvartseja löytyi neljä kappaletta, muut pinnalta, mutta yksi kiveyksen keskeltä sekoittuneen tuntuisesta maasta neljännessä kerroksesta.

Koska kivet tuntuivat aiemmin liikutetuilta ja kiveyksen keskellä oli sekoittunutta maata, on kiveystä pidettävä pikemminkin ihmisen kuin luonnon aikaansaannoksena. Oulun yliopiston arkeologian lehtori Pentti Koivunen kertoi nähneensä vastaavan maansisäisen kiveyksen Vienan Sorokassa. Kyseisestä kiveyksestä paljastui kivikautinen punamultahaudaus meripihkanappeineen. Koivunen lähetti FM Mika Frimanin videokuvaamaan kiveyksen kaivausta yhdeksi päiväksi. Nauha lienee Oulun yliopiston hallussa. Kierikinkankaalla kyse ei kuitenkaan ole hautauksesta, vaan ilmeisesti jostakin hiekkakuopan käyttöajankohtaan liittyvästä toiminnasta.

Diat 43584-43595, kuvat 11-22, kartat s. 38-40

5.4 Kaivausalue 6

Kaivausalueen 6 laajuus oli alunperin 100 m², mutta sitä laajennettiin siten, että alueen laajuus oli lopulta 106 m². Alue perustettiin Pudasjärven tien eteläpuolelle, jossa edellisvuoden koekuopituksessa tuli suhteellisen runsaasti löytöjä. Alue sijoitettiin koekuoppien 680/1180 ja 680/1190 väliin. Kaivausalue sijaitsee hiekkakuopan pääosin tuhonneen harjanteen kaakkoispäässä muinaisen lahden, nykyisen suon rannalla. Kaivausalueen kohdalta jouduttiin raivaamaan kohtalaisen kokoista puustoa (kuvat 24-25, diat 43596-43598). Turvetta poistettaessa havaittiin, että alueella oli muutamia hiekkakumpuja. Kummut olivat osittain peittäneet puiden alarunkoa, mutta osa puista kasvoi selvästi kummun päällä. Joissakin kummuissa oli resentejä tavaroita, kuten peltipurkkeja. Kummut lienevät syntyneet tienteon yhteydessä 20-30 v. sitten. Hiekkakumpujen alla, kuten muuallakin alueella oli ehjä, hiekkakankaille tyypillinen podsolimaannos. Maa oli varsin kannokkoista ja juurakkoista (vrt. kartta s. 43, kuva 32).

Aluetta 6 kaivettiin normaaliin tapaan viiden senttimetrin kerroksina, lukuun ottamatta 1. kerrosta, jota kaivettiin n. 7 cm:n kerros ja syvimpiä kerroksia (kerroksesta 8 lähtien), joita kaivettiin osin 10 cm:n kerroksina. Syvimmillään alueella 6 kaivettiin n. 70 cm:n syvyyteen.

Yleisenä huomiona alueen 6 kulttuurikerroksesta voidaan sanoa, että likamaa-alueet erottuivat heikosti jo kuivasta ilmastakin johtuen. Parhaiten likamaita oli kuitenkin näkyvisissä tasoissa 3-4 (kartat s. 45-46). Lähes kaikkien löytölajien, mutta varsinkin keramiikan levintä (kartat s. 52-54) noudattelee punaruskean likamaan esiintymistä: ylemmissä kerroksissa keramiikkaa oli keskialueella ja syvemmällä alueen koillisnurkassa, aivan kuten likamaatakin. On varsin todennäköistä, että nimenomaan keramiikka on värjännyt maan punaruskeaksi. Palaneiden kivien levintä ei noudattele näin suoraviivaisesti likamaiden rajoja, vaan niiden levintä oli vahvasti itäpainotteinen (kartta s. 51). Kaivausalueen 6 keramiikkalöydöt ovat tyypillistä kampakeramiikkaa.

Varsinaisia rakenteita ei alueella ollut havaittavissa, mutta alueen kaakkoisnurkassa paljastui tasosta 2 alkaen pieni punamultaläikkä, joka vaihtelevankokoisena oli näkyvissä vielä tasossa 6 (diat 43610-43612, kuva 36). Ilmiö oli ruuduissa 670-671 / 1189-1190.

Punamultaläikän koillispuolella oli samoissa tasoissa havaittavissa punaiseksi palaneen maan läikkä ruuduissa 672 / 1190-1191. Punamultaläikkä oli laajimmillaan tasossa 4 n. 135 x 50 cm ja palaneen maan läikkä tasossa 3 n. 150 x 100 cm laajuinen. Ennen kaivausalueen laajentamista punamultaläikän esiinsaamiseksi kokonaan, voitiin profiilista havaita, että punamulta oli kuopassa ja sitä reunusti molemmin puolin huuhtoutuneen maan raidat, siten että koko kuoppa kaventui pohjaa kohti. Punamultaläikän pohjan muotoa ei saatu selville. Punamultaläikästä löytyi hiotun kiviesineen katkelma ja myös sen läheisyydestä löytyi taltta ja taltan katkelma (KM 31829: 515, 519). Mahdollisesti läikkä on jälki hautauksesta, mutta varmana sitä ei voi pitää. Läikästä otettiin maanäytteitä, jotka jouduttiin kuitenkin heittämään pois analyysivarojen puutteessa. Myös muita maanäytteitä kerättiin, mutta niistä ei ole tehty analyysyjä (pl. fosforianalyysit, ks. s. 19 ja Liite 2).

Diat 43596-43620, kuvat 23-27, 30-49, kartat s. 41-60

5.5 Kaivausalue 7

Alue 7 avattiin 20 m pitkänä ja metrin leveänä koeojana kymmenen metriä alueesta 6 itään tarkoituksena koeluonteisesti tutkia asuinpaikan intensiteettiä suon rannan kankaalla. Alueen laajuus oli siten 20 m² ja syvimmillään siellä kaivettiin n. 45 cm syvyyteen. Ojan keskelle sattui koekuoppa 670/1200. Ojan eteläpäättä ei kaivettu lastoilla suolta nousevan veden vuoksi, vaan se lapiotiin suurinpiirtein mineraalimaan pintaan, jotta nähtäisiin missä mahdollinen asuinpaikan käyttöajankohdan ranta on sijainnut. Mineraalimaan pinta "putoaa" selvästi koordinaattien 662/1201 luona, jossa mineraalimaan pinnan korkeudeksi vaaittiin 59,47 mmpy (ks. profiilikartta s. 63). Tämä kertonee jotain asuinpaikan käyttöajankohdan vedenkorkeudesta, toisaalta fosforianalyysi viittaisi vedenkorkeuden olleen 60,00 mmpy (ks. s. 19 ja Liite 2).

Alueen 7 löydöt keskittyvät selvästi ojan pohjoisosaan, profiilikartassakin näkyvien likamaa-alueiden kohdalle, välille x= 668-670 ja 674-679. Keramiikkalöydöt ovat tyypillistä kampakeramiikka, kuten muuallakin Kierikinkankaalla. Mitään varsinaisia rakenteita alueella 7 ei ollut, vain likamaakuoppa koordinaattien x= 669-670 kohdalla. Joka tapauksessa alueiden 6 ja 7 välillä on intensiivisesti asuttua asuinpaikka-aluetta.

Diat 43621-43622, kuvat 28-29, 49, kartat s. 61-70

5.6 Kaivausalue 8

Kaivausalueella 8 oli samanlainen funktio kuin alueella 7. Se paalutettiin vain 1 x 10 m:n kokoiseksi, jolloin alueen pinta-alaksi muodostui 10 m². Syvimmillään aluetta 8 kaivettiin n. 50 cm. Koeojan eteläpäähän sattui vuoden 1998 koekuoppa 670/1210. Alue kaivettiin normaalisti 5 cm:n kerroksissa, paitsi viimeinen kerros 6, jota kaivettiin lapiolla 10 cm:n kerros, lukuun ottamatta likamaata sisältänyt ruutu 676/1209, joka kaivettiin lastalla.

Alueella 8 likamaata oli eteläpäättä lukuun ottamatta lähes koko matkalla, löydöt ryhmittäytyvät alueelle suunnilleen samalla tavalla. Mitään rakenteita alueella ei havaittu. Keramiikkalöydöt ovat tyyppillistä kampakeramiikkaa.

Diat 43623, 43626, kuva 49, kartat s. 71-79

5.7 Kaivausalue 9

Muihin alueisiin verrattuna kaivausalue 9 jouduttiin kaivamaan varsin karkeilla menetelmillä, "hätäkaivauksena". Pääasiallisena kaivuuvälineenä käytettiin lapiota ja kaivauskerros oli 10 cm, kaikki maa tosin seulottiin. Löydöt otettiin talteen metrin ruuduittain, kerrostiedot yhdistettiin. Dokumentoinnin tasosta jouduttiin tinkimään, mm. tasokarttoja ei piirretty. Kaivausta valvonut Kreetta Lesell piti yllä havaintokarttaa, jonka tiedot on koottu myös puhtaaksi piirrettyyn karttaan (s. 80). Alueella kaivettiin yhteensä peräti 117 m², syvimmillään n. 40 cm asti.

Keskeisimmät kulttuurimaahavainnot ovat kaksi palaneen maan läikkää, ruuduissa 809/984 ja 813/988. Löydöt ovat varsin selkeästi kahdessa keskittymässä: alueen luoteisnurkan tienoilla ja hieman eteläreunan tuntumasta pohjoiseen, em. palomaaläikän 809/984 tienoilla. Kaivausalue 9 on hyvä esimerkki siitä, kuinka koekuopat eivät läheskään aina kerro koko totuutta, alueelle sattuu peräti kaksi vuoden 1998 koekuoppaa, joista ei kummastakaan tullut mitään löytöjä. Myös Hans-Peter Schulzin koekuopituksen perusteella asuinpaikan Kierikinkangas C eteläraja oli vedetty hieman pohjoisemmaksi.

Diat 43628-43643, kuvat 50-85, kartat s. 80-85

6. LÖYDÖT JA NÄYTTEET

6.1 Löytöjen levintä ja tiheys

Löytöjen levintä on kuvattu löytökartoissa, jotka on tehty Mapinfo-ohjelmaa apuna käyttäen. Löytöjen kappalemäärä tai paino on kuvattu toisiinsa suhteutettuina ympyröinä tai vaihtoehtoisesti erilaisilla symboleilla. Kartoissa on se ero, että symbolikartoissa ei ole voitu ottaa huomioon kappalemäärää tai painoa, ainoastaan löydön (alanumeron) sijainti. Alueelta 3 ei ole piirretty löytökarttoja.

Löytöjen tiheys vaihtelee suuresti eri alueilla. Tiheimmin löytöjä oli alueilla 6-9, kaikkein tiheimmin alueella 6. Löytötiheys on esitetty oheisessa taulukossa.

Alue	Kpl	m ²	kpl/m ²
3	17	25	0,68
4	44	16	2,75
5	4	16	0,25
6	12299	106	116,03
7	797	20	39,85
8	684	10	68,40
9	6795	117	58,08
Yhteensä	20640	310	66,58

6.2 Löytölajit

Löydöistä n. 70 % on keramiikkaa ja 18 % kvartssia. Pienempiä löytöryhmiä ovat luu (9,3 %), kivilajit (1,3 %), kvartsiitti (0,5 %), pii (0,02 %), punamulta (0,06 %), pihka (1 kpl) ja koivuterva (1 kpl). Edellisen vuoden kaivaukseen verrattuna kaikkia löytölajeja oli enemmän, suhteessa kuitenkin eniten lisääntyivät keramiikka ja luu.

Saviastian palat ovat pelkästään tyyppillistä kampakeramiikkaa. Astiat ovat olleet orgaanis- ja shamottisekoitteisia ja niiden koristeena on kampaleima- ja kuoppa-aiheita. Tyyllillisesti keramiikka on nuorempaa tyyppillistä kampakeramiikkaa (Ka II:2). Saviastioissa erityisen mielenkiintoisia ovat pari suurempaa astiaa, jotka näkyvät levintäkartoissa keramiikkakeskittyminä alueella 6 (kartta s. 54, dia 43644) ja alueella 9 (kartta s. 81 ja dia 43645) sekä useat pienten kupprien reunapalat alueelta 6 (esim. KM 31829: 195, 226, 360, dia 43646). Alueilta 6 ja 9 löytyi myös katkelmia käyristä, tankomaisista savi-idoleista tai -esineistä (KM 31829: 191, 234, 363, 2960 dia 43647).

Alueelta 6 löytyi useita talttoja ja sellaisen katkelmia. Aivan ehjä on numerolla KM 31829: 658 luetteloitu käyräselkäinen tasataltta (dia 43650). Samanlaisen katkelma on numerolla KM 31829: 647. Muita ovat osittain hiottu taltta (:515, dia 43648), pikkutaltan teräkatkelma (:519), pienen taltan terä (:551, dia 43651), kaitataltta (:620, dia 43652) ja taltan katkelma (:560). Muita alueen 6 kiviesinelöytöjä ovat käsihioin (KM 31829: 604), ruodollisen liuskenuolenkärjen kantakatkelma (KM 31829: 609, dia 43653) ja lehdenmuotoisen liuskekärjen teelmä (KM 31829: 644). Alueelta 8 löytyi myös ainakin yksi taltan katkelma (KM 31829: 2858). Alueen 9 kiviesinelöytöjä olivat tuuran kärkikatkelma (KM 31829: 3008, dia 43649), kivitappi (KM 31829: 3011, dia 43654) ja mahdollinen kampaleimasin (KM 31829: 3013).

Piiaineistossa on kaksi nuolenkärjen katkelmaa (KM 31829: 660 ja 2344, dia 43653), kaavin (:2486) sekä yksi iskos (:661). Tyypillisimmät kvartsiitti- ja kvartsiesineet ovat kaapimia, joita on yhteensä 169 kpl. Esineitä kvartsista on 6,4 % ja ytimiä 1,4 % ja iskoksia 92,2 %. Muita löytöjä ovat punamulta, koivuterva ja pihka.

Luuaineiston analysoi Kristiina Mannermaa (Liite 1). Määritettäviä fragmentteja oli 170 kpl, lajeina hylkeet, näätä, majava, pedot, ym. nisäkkäät, hauki, ahven, särkikalat ja yleensä kalat. Eniten aineistossa on hylkeen luita, joita oli kaikista ruumiinosista. Tämä viitanee ruhojen käsittelyyn asuinpaikalla kokonaisina. Luuaineiston joukossa oli useita työstettyjä luunpalasia, osa selviä esineitäkin. Alanumerolla :2357 on koukuksi muotoiltu luu, joka muistuttaa tavallaan käyriä savi-idoleita, erityisesti ns. lintuidoleita. Toinen erityisen mielenkiintoinen esine on alueelta 9 löytynyt hammasriipus (KM 31829: 3110). Muita esineitä ovat työstetty kappale (:2395), piikki (:2403) sekä kolmeen osaan hajonnut katkelma jostain uurren koristellusta isommasta esineestä (:3111).

6.3 Löytötaulukot

Löytölaji / määrä	Alue 3	Alue 4	Alue 5	Alue 6	Alue 7	Alue 8	Alue 9	Yhteensä
Keramiikka		37		9165	288	545	4492	14527
* saviastian reunapaloja		2		113	3	3	70	189
* saviastian kylkipaloja		35		8996	285	542	4421	14279
* savi-idolin katkelmia							1	1
* saviesineen katkelmia				6				6
* palanutta savea				50				50
Kivilajit				213	18	10	21	262
* talttoja				4		1		5
* kampaleimasin							1	1
* taltan katkelmia				3				3
* nuolenkärjen katkelmia				1				1
* nuolenkärjen teelmä				1				1
* tuuran katkelma							1	1
* hioimia ja niiden katkelmia				3				3
* muita esineitä					1		1	2
* esineen katkelmia				30		3	6	39
* esineen teelmiä				8				8
* iskoksia				163	17	6	12	198
Pii				3	1			4
* nuolenkärkien katkelmia				2				2
* kaapimia					1			1
* esineen katkelmia								0
* iskoksia				1				1
Kvartsi	16	7	4	2591	479	124	571	3792
* kaapimia		1		113	28	1	23	166
* uurtimia				2				2
* veitsiä				10				10
* poria				3	1			4
* iskukiviä				1				1
* sivuteriä				1				1
* muita esineitä				47	5	1	6	59
* ytimiä				48	2	1	1	52
* iskoksia	16	6	4	2366	443	121	541	3497
Kvartsiitti				103	7		1	111
* kaapimia				3				3
* hioimen katkelmia					1			1
* muita esineitä				1				1
* ytimiä				4				4
* iskoksia				95	6		1	102
Luu				209	1	5	1706	1921
* hammasriipus							1	1
* luuesineen katkelmia				3			3	6
* palanutta luuta				206	1	5	1702	1914
Punamulta	1			8	3		1	12
Koivutervaa							1	1
Pihkaa				1				1
Hiilinäytteitä				6			2	8
Yhteensä	17	44	4	12299	797	684	6795	20640

Löytölaji / paino (g)	Alue 3	Alue 4	Alue 5	Alue 6	Alue 7	Alue 8	Alue 9	Yhteensä
Keramiikka		19,50		7953,60	293,00	288,90	4745,70	13300,70
* saviastian paloja		19,50		7876,40	293,00	288,90	4743,40	13221,20
* savi-idolin katkelmia							2,30	2,30
* saviesineen katkelmia				2,90				2,90
* palanutta savea				74,30				74,30
Kivilajit				4329,40	311,70	57,50	229,60	4928,20
* talttoja				305,20		16,60		321,80
* kampaleimasin							3,00	3,00
* taltan katkelmia				34,60				34,60
* nuolenkärjen katkelmia				1,60				1,60
* nuolenkärjen teelmä				4,80				4,80
* tuuran katkelma							155,30	155,30
* hioimia ja niiden katkelmia				1059,10				1059,10
* muita esineitä					250,60		35,70	286,30
* esineen katkelmia				544,10		22,90	14,80	581,80
* esineen teelmiä				1164,60				1164,60
* iskoksia				1215,40	61,10	18,00	20,80	1315,30
Pii				1,80	9,10			10,90
* nuolenkärkien katkelmia				1,70				1,70
* kaapimia					9,10			9,10
* iskoksia				0,10				0,10
Kvartsi	6,50	10,30	15,60	10918,30	1361,10	184,30	1065,80	13561,90
* kaapimia		6,80		967,10	170,20	3,60	116,40	1264,10
* uurtimia				7,30				7,30
* veitsiä				39,50				39,50
* poria				89,90	8,00			97,90
* iskukiviä				119,10				119,10
* sivuteriä				0,60				0,60
* muita esineitä				338,40	50,70	0,90	18,00	408,00
* ytimiä				3048,80	30,70	24,00	143,40	3246,90
* iskoksia	6,50	3,50	15,60	6307,60	1101,50	155,80	788,00	8378,50
Kvartsiitti				568,80	69,60		0,20	638,60
* kaapimia				197,20				197,20
* hioimen katkelmia					48,80			48,80
* muita esineitä				1,10				1,10
* ytimiä				117,50				117,50
* iskoksia				253,00	20,80		0,20	274,00
Luu				42,40	0,10	1,40	139,20	183,10
* hammasriipus							0,40	0,40
* luuesineen katkelmia				1,80			3,80	5,60
* palanutta luuta				40,60	0,10	1,40	135,00	177,10
Punamulta	0,10			0,80	0,60		0,10	1,60
Koivutervaa							0,10	0,10
Pihkaa				6,90				6,90
Hiilinäytteitä				x			x	0,00
Yhteensä	6,60	29,80	15,60	23822,00	2045,20	532,10	6180,70	32632,00

6.4 Näytteet

Alueiden 6, 7 ja 8 pohjois-etelä -suuntaisista seinämistä otettiin sarja fosforinäytteitä asuinpaikan käyttöajankohdan aikaisen rannan selvittämiseksi. Näytteet analysoi Timo Jussila / Mikroliitti Oy (Liite 2). Linja 1 tarkoittaa kaivausalueen 8 profiilia y= 1209: fosforipitoisuudet muodostavat kaksi huippua ja kaksi laskukohtaa, joista suon rannan puoleinen (x= 670-672) korreloi muiden havaintojen (löydöt, likamaa) kanssa. Mitään selkeää johtopäätöstä tästä linjasta ei voitane kuitenkaan tehdä. Linja 2 tarkoittaa kaivausalueen 6 profiilia y= 1180. Linja on varsin poukkoileva, eikä kovin selkeää tulkintaa ole saatavissa. Linja 3 tarkoittaa kaivausalueen 7 profiilia y= 1201, joka olikin pisin yhtenäinen fosforilinja. Siinä havaitaan lähes tasainen fosforiarvojen laskeminen suon rantaa kohti, lukuun ottamatta piikkiä kohdassa x= 667. Tätä fosforipiikkiä voidaan mahdollisesti pitää osoituksena asutuksen aikaisesta vesirajasta, johon asutuksen orgaanista jätettä on kertynyt, mutta jota vesi ei ole ylettynyt huuhtomaan pois.⁴ Fosforianalyysin perusteella tämä vesiraja olisi ollut n. 60,00 mmpy korkeudella.

Kaivauksen aikana otettiin kahdeksan hiilinäytettä radiohiiliajoituksia varten sekä useita maanäytteitä mahdollista makrofossiilianalyysiä varten. Maanäytteet on heitetty pois, koska niiden analysointiin ei ollut varaa eikä niitä voi säilyttää. Seuraavassa on luettelo hiilinäytteistä, joista yksi on toimitettu konventionaaliseen ajoitukseen Helsingin yliopiston radiohiiliajoituslaboratorioon. Lisäksi luettelossa on kaksi Helsingin yliopiston radiohiiliajoituslaboratorion kautta Uppsalaan AMS-ajoitukseen toimitettua keramiikan pinnasta irrotettua koivutervanäytettä.

KMa	Ajoitusno ⁵	Alue, x/y/z, krs	Pvm	Konteksti
2412		alue 6, 674.13/ 1188.47/ 59.90, krs 8		Likamaaläikkä
2413		alue 6, 674.90/ 1189.25, krs. 6		
2414		alue 6, 678.75/ 1188.89/ 60.11, krs. 7		Keramiikkakeskittymä
2415	Näyte 1	alue 6, 678.55/ 1189.09/ 60.00, krs 8	23.6.	Keramiikkakeskittymä
2416		alue 6, 678.84/ 1188.59/ 60.01, krs 8	23.6.	Keramiikkakeskittymä
2417		alue 6, 679.20/ 1189.02/ 60.01, krs 8	23.6.	Likamaaläikkä
3115		alue 9, 809/ 984		Palanut maa
3116		alue 9, 810/986		
440	Näyte 3	alue 6, 678.76/ 1188.89/ 60.11, krs. 7		Koivutervaa keramiikasta
295	Näyte 4	alue 6, 676.36/ 1182.94/ 60.29, krs. 3		Koivutervaa keramiikasta

⁴ Vrt. Noel Broadbent: Coastal Resources and Settlement Stability. A Critical Study of a Mesolithic Site Complex in Northern Sweden. *Aun* 3. Uppsala 1979. Sivun 29.

⁵ Näyte 2 puuttuu luettelosta, koska se on otettu Yli-lin Kierikin sorakuopan asuinpaikan kaivaukselta. Ks. erillinen kaivauskertomus Museoviraston arkeologian osaston arkistossa.

7. YHTEENVETO

Yli-lin Kierikinkankaan kivikautista asuinpaikkaa tutkittiin kuukauden ajan 2.6.-6.7.1999. Kaivaus toteutettiin työllisyystyömäärärahalla. Kierikinkankaan tutkimukset on pyritty kohdentamaan Kierikkikeskuksen suunnitellulle rakennuspaikalle ja v. 1999 myös uudelle tielinjalle, joka kiertää Kierikkikeskuksen pohjoisempaa kuin nykyinen tie. Tutkimukset paikalla aloitettiin v. 1998.

Vuonna 1999 asuinpaikalle kaivettiin seitsemän tasokaivausaluetta, laajuudeltaan yhteensä 310 m². Kaivausalueella 3 tutkittiin ilmeisesti resentin kuopan jäännöksiä, alue 4 avattiin aiemman koekuopan ympärille tuloksena jonkin verran löytöjä. Kaivausalueella 5 tutkittiin todennäköisesti moderni kiveys. Alueet 6-8 kaivettiin nykyisen tien eteläpuolelle, suon rannan tasanteelle. Alueilla oli jonkin verran likamaata, mutta muuten kulttuurikerros koostui lähinnä runsaasta löytömateriaalista. Asuinpaikan käyttöajankohdan vesirajan korkeudeksi määriteltiin 60,00 mmpy. Todennäköisesti tämän alueen löydöt liittyvät kesäasutukseen, kun taas ylempänä harjanteilla olevat painanteet ovat talviasuinpaikkoja. Alueella 6 tutkittiin punamultaläikkä, joka saattaa olla hautauksen jäännös. Kaivausalue 9 tutkittiin normaalia epätarkemmin menetelmin: alue kaivettiin lapiolla, mutta maa seulottiin ja dokumentointi minimoitiin. Syynä oli tienteon kiireellisyys, kaivaukset kustannettiin Museoviraston varoista.

Kaikkien alueiden löytömateriaali liittyy tyypilliseen kampakeramiikkaan, suurien astioiden joukossa oli lukuisia pienten kupprien paloja sekä muutama savi-idolin katkelma. Esinelöytöjä olivat mm. lukuisat taltat, mahdollinen kampaleimasin, kivinen tappi, liuskenuolenkärjen katkelma, piinuolenkärkien katkelmat ja erilaiset kivilajiesineiden teelmät ja katkelmat. Luuaineistosta tunnistettiin mm. hylje, majava, näätä, hauki ja ahven.

Tielinjauksen alle jäänyt asuinpaikan osa kohteessa Kierikinkangas C saatiin tutkittua lähes kokonaan. Kierikkikeskuksen todennäköisen rakennuspaikan vuoksi tutkittiin alueita kohteissa Kierikinkangas B ja D. Varsinkin Kierikinkangas B:n eteläosassa, nykyisen tien eteläpuolella on rikasta, tutkimatonta asuinpaikka-aluetta. Tien pohjoispuolella on vähäisempiä merkkejä asuinpaikasta. Mikäli keskuksen rakennustyöt kohdistuvat näihin alueisiin, on tien eteläpuolella olevat alueet tutkittava kaivauksin, pohjoispuolella riittänee arkeologinen valvonta. Asuinpaikat Kierikinkangas A, C ja D:n pohjoisosa on syytä edelleen jättää kaiken rakennustoiminnan ulkopuolelle.

VALOKUVA- JA NEGATIIVILUETTELO

Kuvaajat: Petro Pesonen (PP), Sirpa Leskinen (SL) ja Kreetta Lesell (KL)

Neg.nro	Kuva	Aihe	Pvm,	kuvaaja
116046		Kaivausalue 6 raivattuna ennen paalutusta, N-S.	3.6.	PP
116047	23	Kaivausalue 6 raivattuna ennen paalutusta, N-S.	3.6.	PP
116048	24	Raimo Turtinen ja Keijo Kakko metsänraivaustöissä.	4.6.	SL
116049	25	Raimo Turtinen ja Keijo Kakko metsänraivaustöissä.	4.6.	SL
116050		Raimo Turtinen ja Keijo Kakko metsänraivaustöissä.	4.6.	SL
116051		Raimo Turtinen ja Keijo Kakko metsänraivaustöissä.	4.6.	SL
116052	26	Kaivausalueelta 6 poistetaan turvetta.	7.6.	SL
116053		Kaivausalueelta 6 poistetaan turvetta.	7.6.	SL
116054	27	Kaivausaluetta 6 puhdistetaan tasoon 0.	7.6.	SL
116055	28	Rippileiriläisiä kokeilemassa kaivamista alueella 7.	7.6.	PP
116056	29	Heli Heinäahon Jussi-poika kaivamassa alueella 7.	7.6.	PP
116057		Rippileiriläisiä kokeilemassa kaivamista alueella 7.	7.6.	PP
116058	30	Kaivaus ja dokumentointi käynnissä alueella 6.	10.6.	PP
116059		Punaruskeaa likamaata alueella 6, ruudussa 679/ 1181-1182, tasossa 1, S-N.	10.6.	PP
116060	32	Alue 6, taso 1, S-N, 1/2.	10.6.	PP
116061	32	Alue 6, taso 1, S-N, 2/2.	10.6.	PP
116062		Alueen 6 kerrosta 2 kaivetaan.	11.6.	PP
116063	31	Alueen 6 kerrosta 2 kaivetaan.	11.6.	PP
116064	50	Tuleva tielinja kuorittuna, sorakuopalta katsottuna, E-W.	11.6.	PP
116065	51	Tuleva tielinja kuorittuna, sorakuopalta katsottuna, W-E.	11.6.	PP
116066		Alue 6, taso 2, S-N.	14.6.	PP
116067	33	Alue 6, taso 2, S-N, 1/2.	14.6.	PP
116068	33	Alue 6, taso 2, S-N, 2/2.	14.6.	PP
116069		Alueen 6 kerros 3 kesken. Kaivajat lähteneet tauolle.	14.6.	PP
116070	34	Alue 6, taso 3, S-N, 1/2.	16.6.	PP
116071	34	Alue 6, taso 3, S-N, 2/2.	16.6.	PP
116072		Alue 6, taso 3, S-N.	16.6.	PP
116073		Alue 6, taso 4, S-N, 1/2.	17.6.	PP
116074		Alue 6, taso 4, S-N, 2/2.	17.6.	PP
116075		Punamultaläikkä alueella 6, tasossa 4, S-N.	18.6.	PP
116076	36	Punamultaläikkä alueella 6, tasossa 4, S-N.	18.6.	PP
116077		Anita Kreuz kaivamassa.	21.6.	SL
116078	41	Raimo Turtinen tutkii löytöä.	21.6.	SL
116079	40	Raimo Turtinen kaivamassa.	21.6.	SL
116080		Arto Barkman seuloo.	21.6.	SL
116081		Raija Hiltunen lapioi.	21.6.	SL
116082	42	Raija Hiltunen lapioi.	21.6.	SL
116083		Anita Kreuz seulalla.	21.6.	SL
116084	37	Petro Pesonen ottamassa maanäytettä.	21.6.	SL
116085		Petro Pesonen ottamassa maanäytettä.	21.6.	SL
116086	39	Mika Koski kirjoittaa löytötietoja.	21.6.	SL
116087		Sirpa Leskinen profiilia piirtämässä.	21.6.	PP
116088	38	Sirpa Leskinen profiilia piirtämässä.	21.6.	PP
116089		Sirpa Leskinen profiilia piirtämässä.	21.6.	PP
116090	44	Keramiikkaa in situ alueella 6, ruudussa 679/ 1189, tasossa 6.	21.6.	PP

116091		Keramiikkaa in situ alueella 6, ruudussa 679/ 1189, tasossa 6.	21.6.	PP
116092	43	Rita Palonen kaivamassa keramiikkakeskittymää.	21.6.	SL
116093	35	Alue 6, taso 6, S-N, 1/2.	22.6.	PP
116094	35	Alue 6, taso 6, S-N, 2/2.	22.6.	PP
116095		Orgaanista jätettä (?) punamultaläikän kohdalla, alueella 6, tasossa 4, W-E.	22.6.	PP
116096		Orgaanista jätettä (?) punamultaläikän kohdalla, alueella 6, tasossa 4, W-E.	22.6.	PP
116097		Orgaanista jätettä (?) punamultaläikän kohdalla, alueella 6, tasossa 4, W-E.	22.6.	PP
116098		Orgaanista jätettä (?) punamultaläikän kohdalla, alueella 6, tasossa 4, W-E.	22.6.	PP
116099	45	Alue 6 lopputasoissa, S-N.	24.6.	PP
116100		Kaivaus käynnissä alueilla 4 ja 5.	24.6.	PP
116101	3	Alue 4, taso 1, S-N.	24.6.	PP
116102	11	Alue 5, taso 0, S-N.	24.6.	PP
116103	12	Alue 5, taso 1, S-N.	30.6.	PP
116104		Alue 5, taso 1, S-N.	30.6.	PP
116105		Alue 5, taso 1, S-N.	30.6.	PP
116106		Alue 5, taso 1, S-N.	30.6.	PP
116107	5	Keijo Kakko kaivamassa.	30.6.	PP
116108	4	Terttu Jussila kaivamassa.	30.6.	PP
116109	13	Alue 5, taso 2, S-N.	30.6.	PP
116110		Alue 5, taso 2, S-N.	30.6.	PP
116111		Alue 5, taso 2, S-N.	30.6.	PP
116112		Alue 5, taso 2, S-N.	30.6.	PP
116113	14	Alue 5, taso 3, S-N.	1.7.	PP
116114		Alue 5, taso 3, S-N.	1.7.	PP
116115		Alue 5, taso 3, S-N.	1.7.	PP
116116		Alue 5, taso 3, S-N.	1.7.	PP
116117	1	Alue 3, taso 2, S-N.	1.7.	PP
116118		Aluetta 5 kaivetaan.	1.7.	PP
116119	17	Aluetta 5 kaivetaan.	1.7.	PP
116120	15	Alue 5, taso 4, S-N.	1.7.	PP
116121		Alue 5, taso 4, S-N.	1.7.	PP
116122	72	Terttu Jussila seulan äärellä.	1.7.	SL
116123	81	Terttu Jussila seulan äärellä.	1.7.	SL
116124	65	Kreetta Lesell seuloo.	1.7.	SL
116125		Terttu Jussila lapioi.	1.7.	SL
116126	70	Rita Palonen kaivaa.	1.7.	SL
116127		Raimo Turtinen odottaa seulavuoroa, Rita Palonen seulalla.	1.7.	SL
116128	76	Raimo Turtinen seulomassa.	1.7.	SL
116129	61	Anne Åqvist lapioimassa.	1.7.	PP
116130	54	Sirpa Leskinen etualalla, Kreetta Lesell seulalla.	1.7.	PP
116131		Alue 5, taso 5, S-N.	1.7.	PP
116132		Alue 5, taso 5, S-N.	1.7.	PP
116133		Raija Hiltunen tyhjentää sankoa.	1.7.	PP
116134	10	Aluetta 4 täytetään.	1.7.	PP
116135	9	Valma Turtinen täyttämässä aluetta 4.	1.7.	PP
116136	8	Sirpa Alho kantaa sankoa.	1.7.	PP
116137	7	Arto Barkman lapioi.	1.7.	PP
116138	16	Alueen 5 luoteisnurkka, taso 5, S-N.	2.7.	PP
116139		Alueen 5 luoteisnurkka, taso 5, S-N.	2.7.	PP
116140	20	Kivenpyörittäjä Petro Pesonen rekonstruoimassa kivikkoa.	2.7.	SL
116141	21	Kivenkantaja Mika Koski.	2.7.	SL
116142		Mika Koski kaivaa N-profiilia esiin alueella 5.	2.7.	SL
116143	22	Keijo Kakko täyttää aluetta 5.	2.7.	SL

116144		Rita Palonen täyttää aluetta 5.	2.7.	SL
116145	18	Petro Pesonen kaivaa N-profiilia esiin alueella 5.	2.7.	SL
116146	19	Alue 5, N-profiili 722,00/ 1168,00-1170,00. SE-NW.	2.7.	PP
116147		Alue 5, N-profiili 722,00/ 1168,00-1170,00. SE-NW.	2.7.	PP
116148	73	Kaivuu käynnissä alueella 9.	2.7.	SL
116149	63	Kaivajat lapioivat rintamassa alueella 9.	2.7.	SL
116150		Aluetta 9 kaivetaan.	2.7.	SL
116151		Sirpa Alho kaivaa.	2.7.	SL
116152	64	Sirpa Alho kaivaa.	2.7.	SL
116153		Ryhmäkuva: Alh. vas. A. Åqvist, M. Koski, T. Jussila, V. Turtinen, S. Leskinen ja R. Turtinen; Ylh.vas. P.-L. Tolonen, S. Kanniala, K. Lesell, K. Kakko, A. Barkman, A. Kreuz, R. Palonen, S. Alho ja R. Hiltunen.	5.7.	PP
116154	90	Ryhmäkuva: Alh. vas. A. Åqvist, M. Koski, T. Jussila, V. Turtinen, S. Leskinen ja R. Turtinen; Ylh.vas. P.-L. Tolonen, S. Kanniala, K. Lesell, K. Kakko, A. Barkman, A. Kreuz, R. Palonen, S. Alho ja R. Hiltunen.	5.7.	PP
116155		Ryhmäkuva: Alh. vas. A. Åqvist, M. Koski, T. Jussila, V. Turtinen, S. Leskinen ja R. Turtinen; Ylh.vas. P.-L. Tolonen, S. Kanniala, P. Pesonen, K. Kakko, A. Barkman, A. Kreuz, R. Palonen, S. Alho ja R. Hiltunen.	5.7.	KL
116156		Ryhmäkuva: Alh. vas. A. Åqvist, M. Koski, T. Jussila, V. Turtinen, S. Leskinen ja R. Turtinen; Ylh.vas. P.-L. Tolonen, S. Kanniala, P. Pesonen, K. Kakko, A. Barkman, A. Kreuz, R. Palonen, S. Alho ja R. Hiltunen.	5.7.	KL
116157	84	Kaivausalue 9 loppuillaan, E-W.	6.7.	SL
116158	85	Kaivausalue 9 loppuillaan, SE-NW.	6.7.	SL
116159		Kaivausalueita 6 ja 7 täytetään.	6.7.	SL
116160	47	Kaivausalueita 6 ja 7 täytetään.	6.7.	SL
116161	46	Raimo Turtinen ja Rita Palonen kottikärryjen äärellä.	6.7.	SL
116162	48	Keijo Kakko lapioi, Arto Barkman huilaa.	6.7.	SL
116163		Yleiskuva - kaivausalueella 9 kaivetaan.		KL
116164	53	Yleiskuva - Kierikinkangas C		KL
116165	52	Yleiskuva kohti kaivausaluetta 9, S-N.	29.6.	KL
116166	86	Taloja kivikauden kylässä.	29.6.	KL
116167	87	Anne Åqvist ja Seppo Kanniala kivikauden kylässä.	29.6.	KL
116168		Kiviesine in situ alueella 9.		KL
116169	82	Kiviesine in situ alueella 9.		KL
116170		Terttu Jussila ja Mika Koski kaivavat muiden pitäessä taukoa.	2.7.	SL
116171	69	Tupakkatauolla Keijo Kakko, Arto Barkman ja Raimo Turtinen.	2.7.	SL
116172	68	Lapiot sievästi rivissä kaivajia odottamassa.	2.7.	SL
116173	78	Terttu Jussila kaivaa.	2.7.	SL
116174		Terttu Jussila kaivaa.	2.7.	SL
116175	80	Tutkimus käynnissä.	2.7.	SL
116176	83	Tuleva tielinja täytetty soralla, kaivausalueelta 9 katsottuna, E-W.	2.7.	SL
116177	79	Terttu Jussila tekee löytöjä.	2.7.	SL
116178	67	Yksinäinen seula, taustalla tuleva tielinja kaivausalueelta 9 katsottuna, W-E.	2.7.	SL
116179	58	Valma Turtinen lapioi.	2.7.	SL
116180	59	Arto Barkman lapioi.	2.7.	SL
116181	71	Kreetta Lesell lapioi.	2.7.	SL
116182	60	Raija Hiltunen lapionvarressa.	2.7.	SL
116183	77	Keijo Kakko seulalla.	2.7.	SL
116184		Sirpa Alho lapioi.	2.7.	SL
116185	74	Rita Palonen käy seulalle sankojen kanssa.	2.7.	SL
116186	62	Aluetta 9 kaivetaan.	5.7.	SL
116187	55	Aluetta 9 kaivetaan, seulalla Terttu Jussila ja Seppo Kanniala.	5.7.	SL
116188	57	Aluetta 9 kaivetaan.	5.7.	SL

116189		Vierailija Rauno Vaara selin kameraan päin.	5.7.	SL
116190	66	Raija Hiltunen ja Keijo Kakko seulalla.	5.7.	SL
116191	56	Petro Pesonen ja Arto Barkman seulalla.	5.7.	SL
116192	75	Sirpa Alho kantaa sankoa seulalle.	5.7.	SL
116193	49	Kaivausalueet 6, 7 ja 8 täytettynä, NW-SE.	6.7.	PP
116194		Kaivausalueet 6, 7 ja 8 täytettynä, NW-SE.	6.7.	PP
116195	6	Kaivausalue 4 täytettynä, S-N.	6.7.	PP
116196	2	Kaivausalue 3 täytettynä, S-N.	6.7.	PP
116197	88	Autoa pakataan.	6.7.	PP
116198	89	Autoa pakataan, taukotuvan edessä Mika Koski ja ovella Sirpa Leskinen.	6.7.	PP

DIALUETTELO

Kuvaajat:

Petro Pesonen (PP), Sirpa Leskinen (SL), Kreetta Lesell (KL), Markku Haverinen (MH) ja Mika Koski (MK)

43582	Alue 3, taso 2, S-N.	1.7.	PP
43583	Alue 4, taso 1, S-N.	24.6.	PP
43584	Alue 5, taso 0, E-W.	24.6.	PP
43585	Alue 5, taso 1, S-N.	24.6.	PP
43586	Alue 5, taso 1, S-N.	24.6.	PP
43587	Alue 5, taso 2, S-N.	30.6.	PP
43588	Alue 5, taso 2, S-N.	30.6.	PP
43589	Alue 5, taso 3, S-N.	1.7.	PP
43590	Alue 5, taso 4, S-N.	1.7.	PP
43591	Alue 5, taso 5, S-N.		PP
43592	Alue 5, N-profiili 722,00/ 1168,00-1170,00. SE-NW.	2.7.	PP
43593	N-profiilia kaivetaan esiin alueella 5.		SL
43594	Kivikkoa rekonstruoidaan alueella 5		SL
43595	Kivikkoa rekonstruoidaan alueella 5		SL
43596	Raimo Turtinen ja Keijo Kakko metsänraivaustöissä.	4.6.	SL
43597	Raimo Turtinen ja Keijo Kakko metsänraivaustöissä.	3.6.	PP
43598	Raimo Turtinen ja Keijo Kakko metsänraivaustöissä.	4.6.	SL
43599	Kaivausalue 6 raivattuna ennen paalutusta, N-S.	3.6.	PP
43600	Kaivausalueelta 6 poistetaan turvetta.	7.6.	SL
43601	Kaivausalueelta 6 poistetaan turvetta.	7.6.	SL
43602	Kaivausaluetta 6 puhdistetaan tasoon 0.	7.6.	SL
43603	Punaruskeaa likamaata alueella 6, ruudussa 679/ 1181-1182, tasossa 1, S-N.	10.6.	PP
43604	Alue 6, taso 1, S-N.	10.6.	PP
43605	Alueen 6 kerrosta 2 kaivetaan.	11.6.	PP
43606	Alueen 6 kerrosta 2 kaivetaan.	11.6.	PP
43607	Alue 6, taso 2, S-N.	14.6.	PP
43608	Alue 6, taso 3, S-N.	16.6.	PP
43609	Alue 6, taso 4, S-N.	17.6.	PP
43610	Punamultaläikkä tulossa näkyviin kerroksessa 4.	17.6.	PP
43611	Punamultaläikkä alueella 6, tasossa 4, W-E.	18.6.	PP
43612	Punamultaläikkä alueella 6, tasossa 4, S-N.	18.6.	PP
43613	Keramiikkakeskittymä in situ alueella 6, ruudussa 679/ 1189, tasossa 6.	21.6.	PP
43614	Alue 6, taso 6, S-N.	22.6.	PP
43615	Alue 6 lopputasoissa, S-N.	24.6.	PP
43616	Kaivausaluetta 6 täytetään.	6.7.	SL
43617	Kaivausaluetta 6 täytetään.	6.7.	SL
43618	Terttu Jussila ja Valma Turtinen vauhdissa.	6.7.	SL
43619	Kaivausaluetta 6 täytetään.	6.7.	SL
43620	Kreetta Lesell täyttämässä aluetta 6.	6.7.	SL
43621	Rippileiriläisiä kokeilemassa kaivamista alueella 7.	7.6.	PP
43622	Rippileiriläisiä kokeilemassa kaivamista alueella 7.	7.6.	PP
43623	Sirpa Leskinen piirtämässä profiilia alueella 8 Petro Pesosen hätistellessä mäkäräisiä.	21.6.	MK
43624	Hirvi kaivauksen vierailijana.	24.6.	PP
43625	Hirvi kaivauksen vierailijana.	24.6.	PP

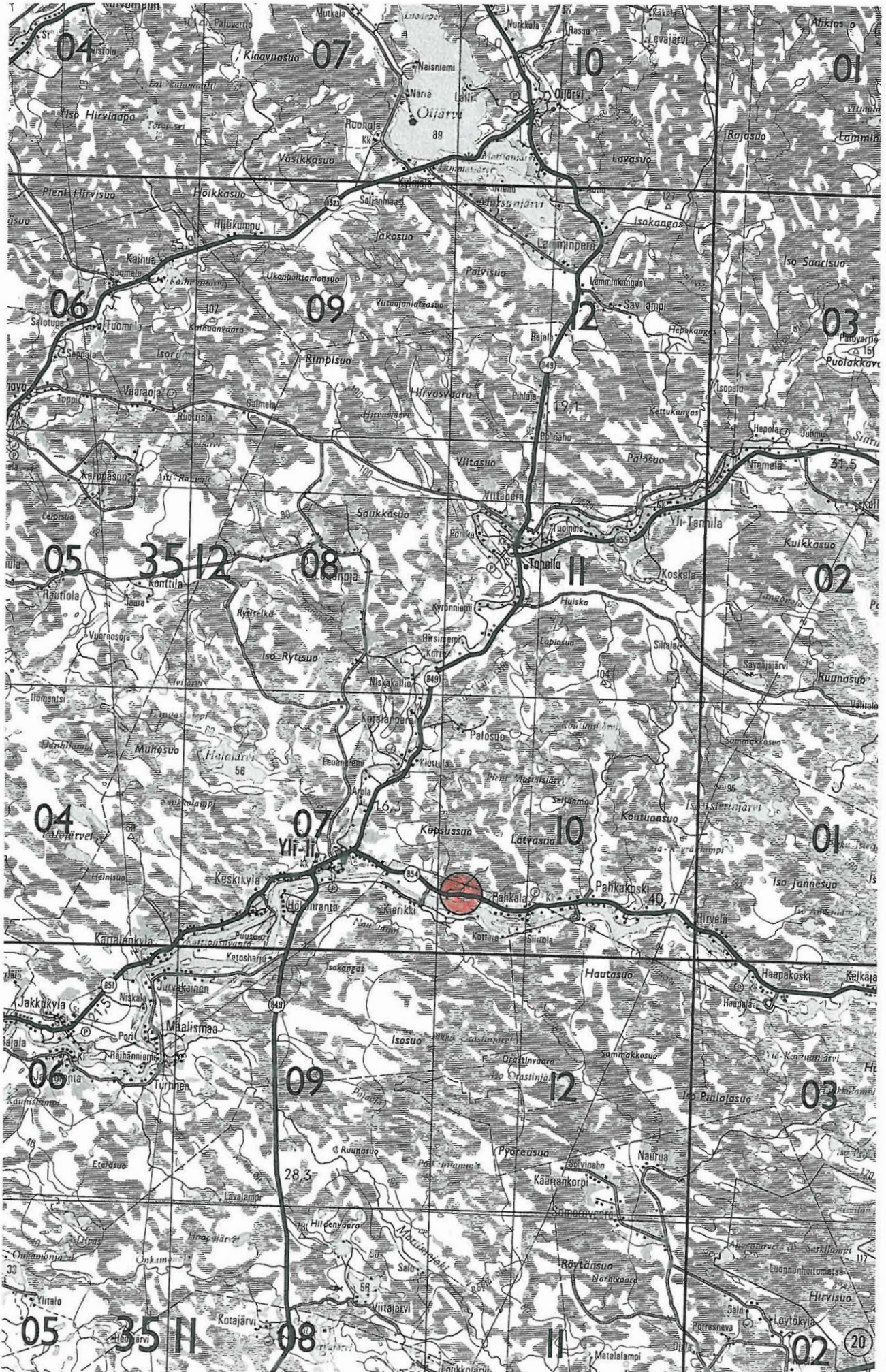
43626	Kaivausalue 8 täytettynä.	6.7.	PP
43627	Nykyisen tien eteläpuolelle laitettu oransseihin paaluihin muinaisjäännösmerkkejä alueen ympärille.	6.7.	PP
43628	Tuleva tielinja kuorittuna, sorakuopalta katsottuna, W-E.	11.6.	PP
43629	Tuleva tielinja kuorittuna, sorakuopalta katsottuna, E-W.	11.6.	PP
43630	Aluetta 9 kaivetaan.	2.7.	SL
43631	Seulalla Rita Palonen, Raimo Turtinen, Petro Pesonen ja Keijo Kakko.	2.7.	SL
43632	Aluetta 9 kaivetaan.	2.7.	SL
43633	Kaivuu käynnissä alueella 9.	2.7.	SL
43634	Pirkko-Liisa Tolonen kaivaa		PP
43635	Anita Kreuz kaivaa alueella 9	2.7.	SL
43636	Rita Palonen ja Raija Hiltunen lapioivat	2.7.	SL
43637	Kaivaus käynnissä alueella 9	2.7.	SL
43638	Mika Koski tutkii alueella 9	2.7.	SL
43639	Kaivajat tauolla, vierailijana Rauno Vaara		PP
43640	Raimo Turtinen		SL
43641	Kaivausalue 9 lopuillaan, SE-NW.	6.7.	SL
43642	Petro Pesonen asettaa turpeita suojaamaan kaivausalueen 9 reunaa sortumiselta.	6.7.	SL
43643	Tuleva tielinja täytetty soralla, kaivausalueelta 9 katsottuna, E-W.	6.7.	SL
43644	D Tyypillistä kampakeramiikkaa, KM 31829: 440		MH
43645	D Tyypillistä kampakeramiikkaa, KM 31829: 2990		MH
43646	D Pienten kupprien reunapaloja, KM 31829: 195, 360, 226		MH
43647	D Savi-idolien katkelmia, KM 31829: 2960, 363		MH
43648	D Taltta, KM 31829: 515		MH
43649	D Tuuran katkelma, KM 31829: 3008		MH
43650	D Taltta, KM 31829: 658		MH
43651	D Taltan katkelma, KM 31829: 551		MH
43652	D Taltta, KM 31829: 620		MH
43653	D Piinuolen- ja liuskenuolenkärjen katkelmat, KM 31829: 660, 609		MH
43654	D Kiviesine, KM 31829: 3011		MH
43655	Päätöskahveilla Rita Palonen, kissa ja Arto Barkman.	6.7.	SL
43656	Ryhmäkuva: Alh. vas. A. Åqvist, M. Koski, T. Jussila, V. Turtinen, S. Leskinen ja R. Turtinen; Ylh.vas. P.-L. Tolonen, S. Kanniala, K. Lesell, K. Kakko, A. Barkman, A. Kreuz, R. Palonen, S. Alho ja R. Hiltunen.	5.7.	PP
43657	Ryhmäkuva: Alh. vas. A. Åqvist, M. Koski, T. Jussila, V. Turtinen, S. Leskinen ja R. Turtinen; Ylh.vas. P.-L. Tolonen, S. Kanniala, P. Pesonen, K. Kakko, A. Barkman, A. Kreuz, R. Palonen, S. Alho ja R. Hiltunen.	5.7.	KL

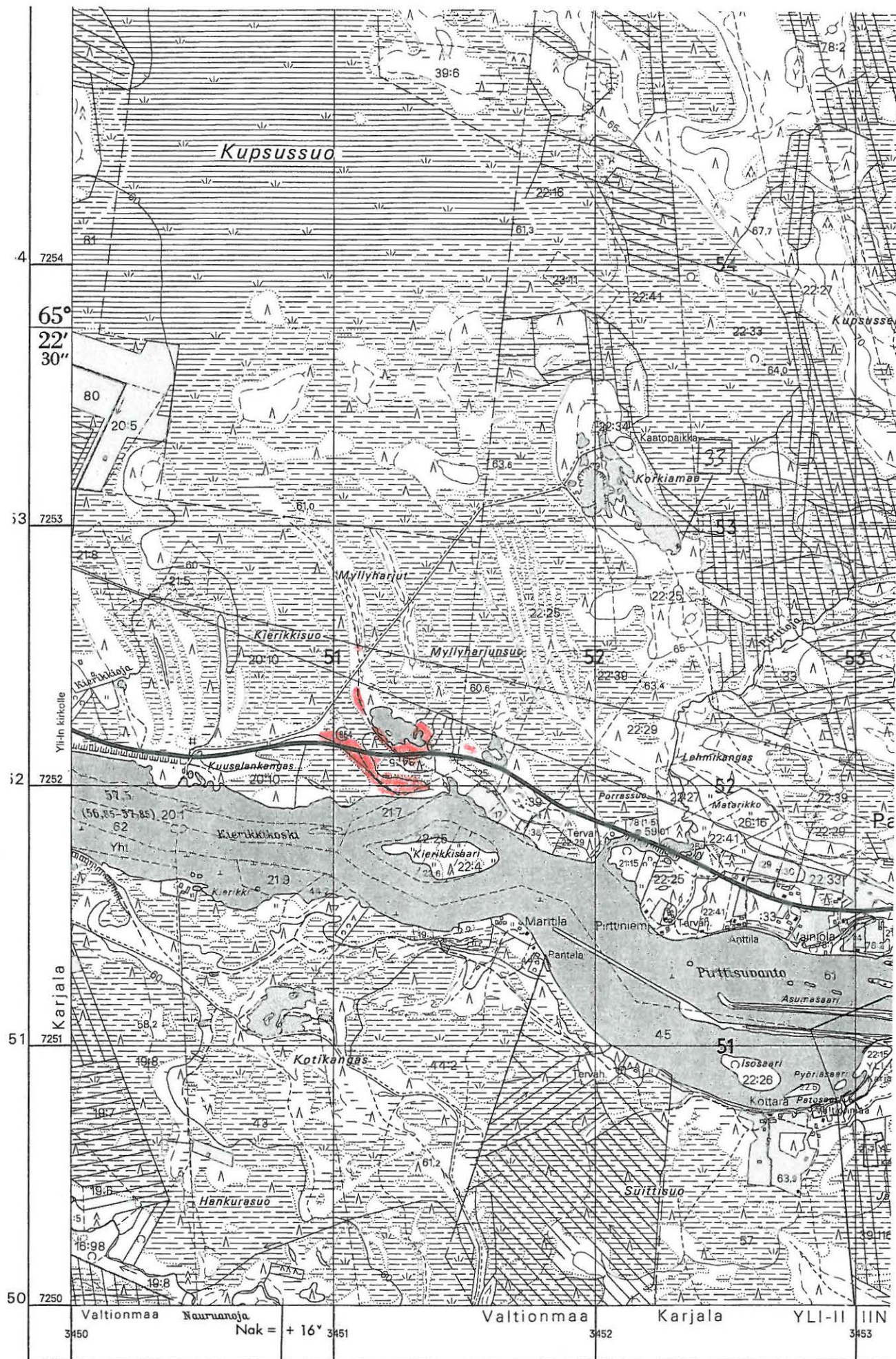
KARTTALUETTELO

<i>kartta</i>	<i>mk</i>	<i>koko</i>	<i>s.</i>
GT -karttaote	1:200t.		29
Peruskarttaote	1:20000		30
Yleiskartta	1:500	A2	31
Yleiskartta, Kierikinkangas C	1:500	A4	32
Vaaituskartta, kaivausalue 3, pinta- ja pohjavaaitus	1:50	A4	33
Vaaitus- ja tasokartta, kaivausalue 4, pinta- ja pohjavaaitus ja taso 3	1:50	A4	34
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 4, kaikki löydöt (kpl)	1:50		35
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 4, keramiikka (kpl)	1:50		36
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 4, kvartsi (kpl)	1:50		37
Vaaituskartta, kaivausalue 5, pinta- ja pohjavaaitus ja taso 0	1:50	A4	38
Tasokartta, kaivausalue 5, tasot 1-5	1:50	A3	39
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 5, kvartsi-iskokset	1:50		40
Vaaituskartta, kaivausalue 6, pinta- ja pohjavaaitus	1:50	A3	41
Vaaituskartta, kaivausalue 6, taso 0	1:50	A3	42
Tasokartta, kaivausalue 6, taso 1	1:50	A3	43
Tasokartta, kaivausalue 6, taso 2	1:50	A3	44
Tasokartta, kaivausalue 6, taso 3	1:50	A3	45
Tasokartta, kaivausalue 6, taso 4	1:50	A3	46
Tasokartta, kaivausalue 6, taso 5	1:50	A3	47
Tasokartta, kaivausalue 6, taso 6	1:50	A3	48
Tasokartta, kaivausalue 6, taso 7	1:50	A3	49
Tasokartta, kaivausalue 6, taso 8	1:50	A3	50
Levintäkartta, kaivausalue 6, palaneet kivet, krs:t 1-8	1:50	A3	51
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 6, kaikki löydöt (kpl)	1:100		52
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 6, kaikki löydöt (g)	1:100		53
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 6, keramiikka (kpl)	1:100		54
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 6, kivesineet ja saviesineet	1:100		55
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 6, kivilajit (kpl)	1:100		56
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 6, kvartsi (kpl)	1:100		57
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 6, kvartsiitti (kpl)	1:100		58
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 6, palanut luu (kpl)	1:100		59
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 6, punamultakokkareita (kpl)	1:100		60
Vaaituskartta, kaivausalue 7, pinta- ja pohjavaaitus ja taso 0	1:50	A3	61
Tasokartta, kaivausalue 7, tasot 1-6	1:50	A3	62
Profiilikartta, kaivausalue 7, profiili 660.00-680.00/1201.00	1:20	A3	63
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 7, kaikki löydöt (kpl)	1:100		64
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 7, kaikki löydöt (g)	1:100		65
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 7, keramiikka (kpl)	1:100		66
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 7, kivilajit	1:100		67
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 7, kvartsi (kpl)	1:100		68
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 7, kvartsiitti (kpl)	1:100		69
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 7, punamulta ja palanut luu	1:100		70
Vaaituskartta, kaivausalue 8, pinta- ja pohjavaaitus ja taso 0	1:50	A4	71
Tasokartta, kaivausalue 8, tasot 1-5	1:50	A3	72
Profiilikartta, kaivausalue 8, profiili 670.00-680.00/1209.00	1:20	A3	73
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 8, kaikki löydöt (kpl)	1:50		74
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 8, kaikki löydöt (g)	1:50		75
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 8, keramiikka (kpl)	1:50		76

Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 8, kivilajit (kpl)	1:50		77
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 8, kvartsi (kpl)	1:50		78
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 8, palanutta luuta	1:50		79
Havaintokartta, kaivausalue 9, kaikki tasot ja pinta- ja pohjavaaitus	1:50	A3	80
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 9, keramiikka (kpl)	1:100		81
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 9, kivilajit	1:100		82
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 9, kvartsiesineet	1:100		83
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 9, kvartsi-iskokset	1:100		84
Löytöjen levintäkartta, kaivausalue 9, palanut luu (kpl)	1:100		85

Ote GT -kartasta 12 (1977) 1:200000. Yli-li [28] Kierikinkangas merkitty punaisella.

YLI-II 28 KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen / Museovirasto 1999

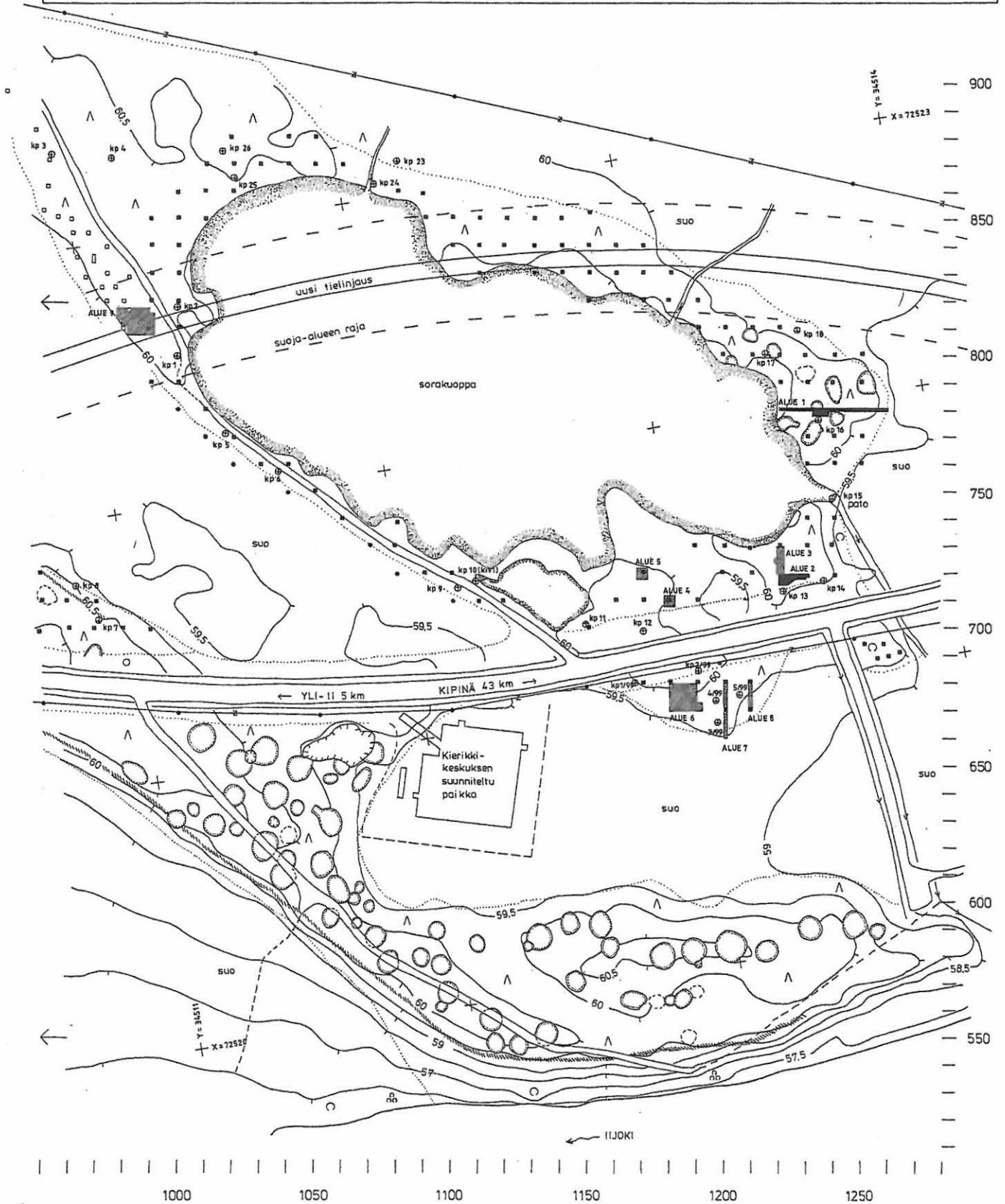
Yleiskartta 1:4000 50 m
Piirt. Sirpa Leskinen

Karttopohjana yleiskartta Pesonen 1998 sekä
Pohjatutkimus- mitauspalvelu Oy:n

Kierikkikeskuksen suunnittelukartta 1:1000 (1998)

neulapohj.

- kaivausalue 1999
- kaivausalue 1998
- koekuoppa 1x1m ja 0,5x0,5m 1998/Pesonen
- koeaja ja koekuoppa 1998/Schulz
- osumus- tai muu painanne
- epävarma osumus- tai muu painanne
- muinaisrantatörmän harja
- takymetrin kiintopiste (kp)
- hiekkakuoppa
- kondistusmerkki yleiskarttaan 1998 2/2

YLI-II 28 KIERIKINKANGAS

Petro Pesonen 1999

Yleiskartta, Kierikinkangas C

Mk 1:500 20 m

Piirt. Sirpa Leskinen

kaivausalue 1999

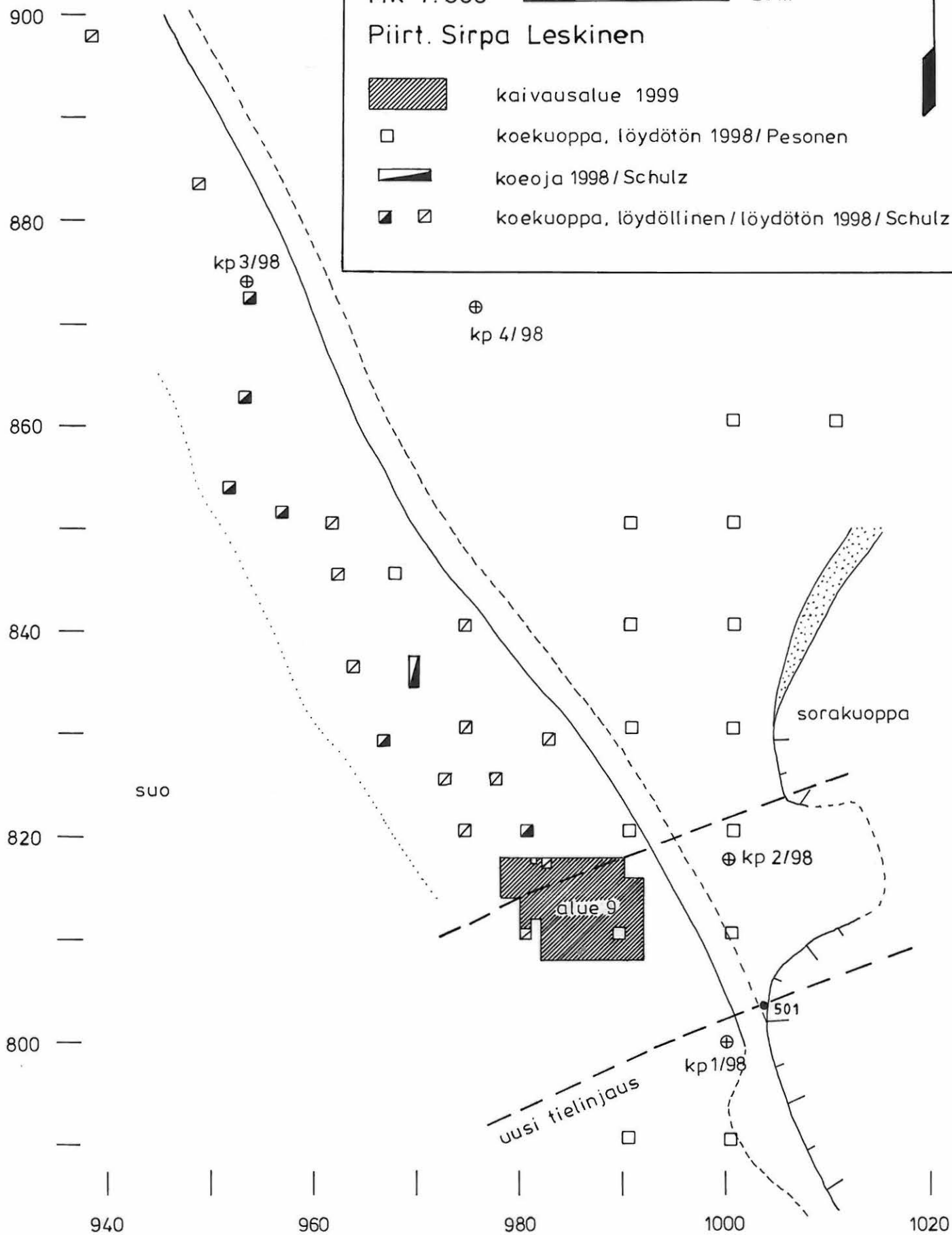
koekuoppa, löydötön 1998/Pesonen

koepaja 1998/Schulz

koekuoppa, löydöllinen/löydötön 1998/Schulz

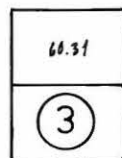
YLI-II 28 KIERIKINKANGAS

Petro Pesonen 1999

Vaaituskartta 1:50

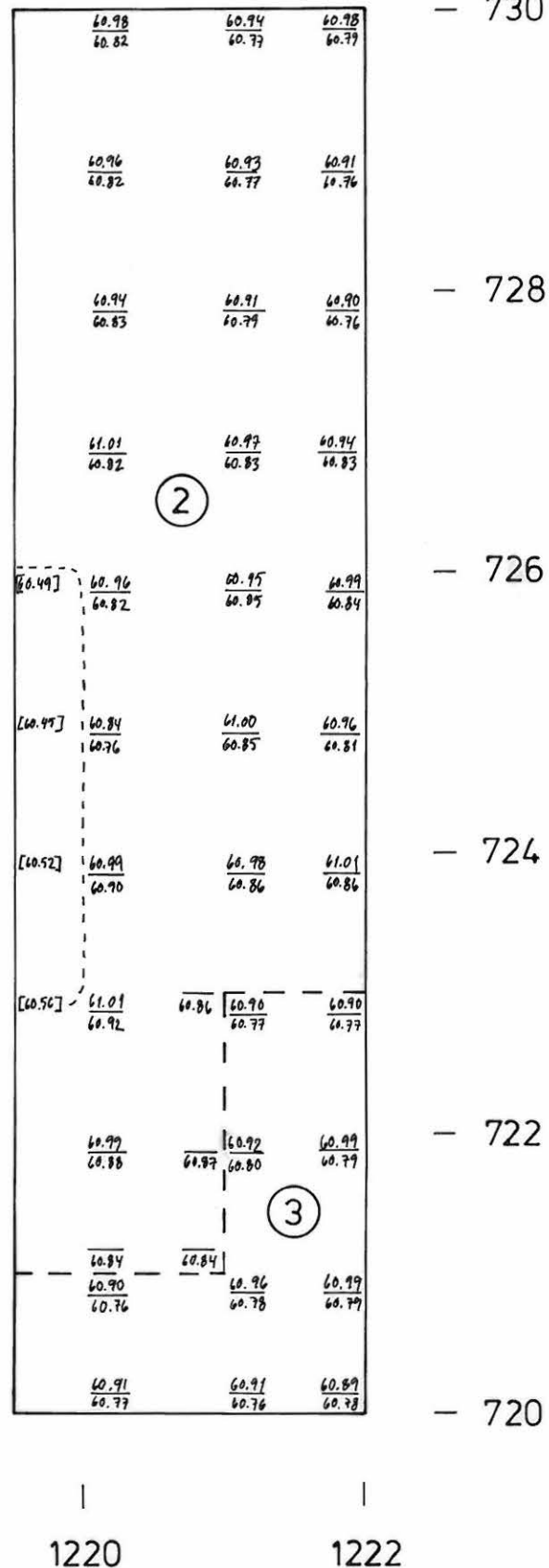
 2 m

Kaivausalue 3, pinta- ja pohjavaaitus
Piirt. Sirpa Leskinen

korkeus m mpy

alin kaivettu taso

YLI-II 28 KIERIKINKANGAS

Petro Pesonen 1999

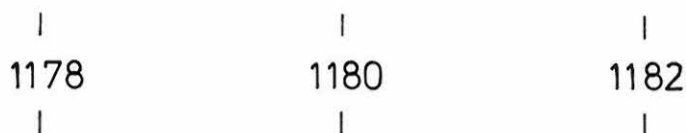
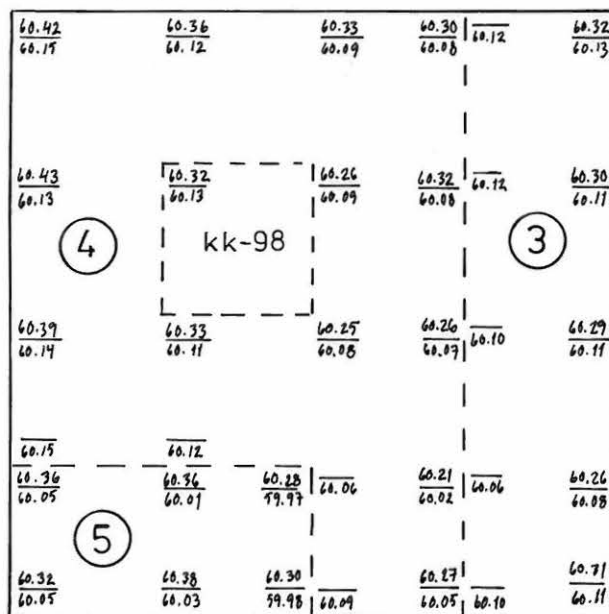
Vaaitus- ja tasokartta 1:50

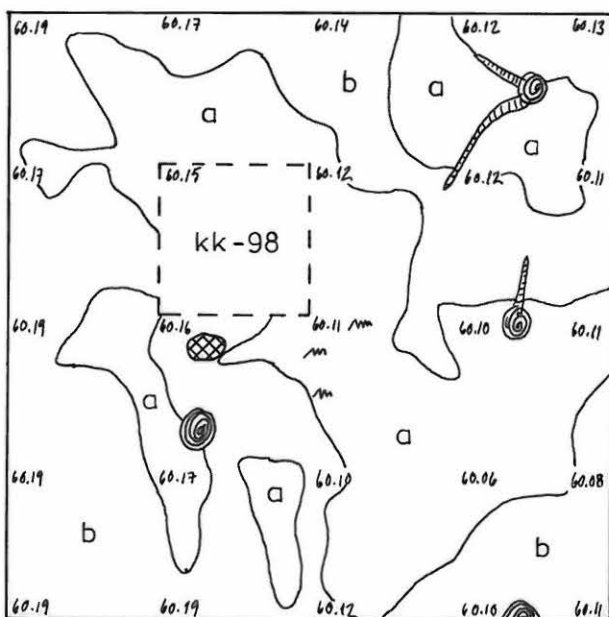
Kaivausalue 4,
pinta- ja pohjavaaitus ja taso 3
Piirt. Sirpa Leskinen

Pinta- ja pohja

Taso 3

N

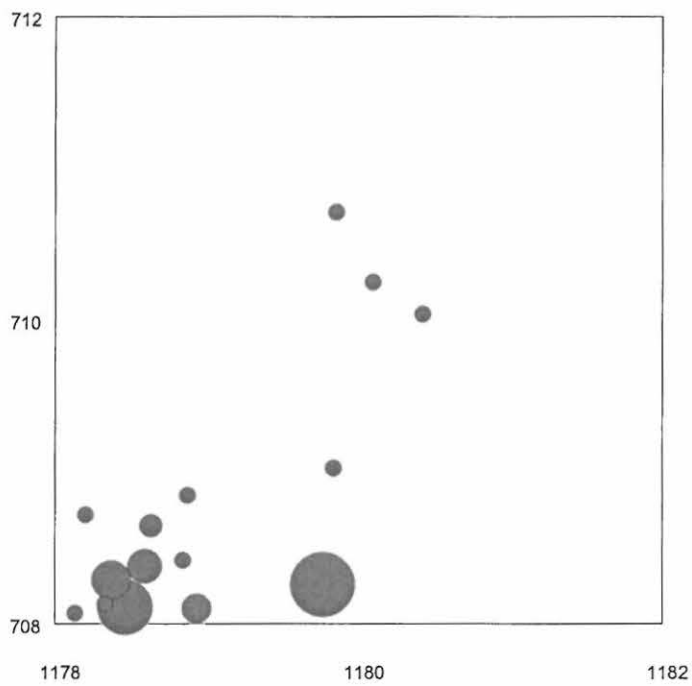
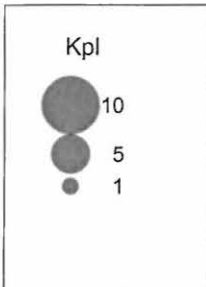
YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:50
Kaivausalue 4
Kaikki löydöt (kpl)

Piirt. P. Pesonen

 1m

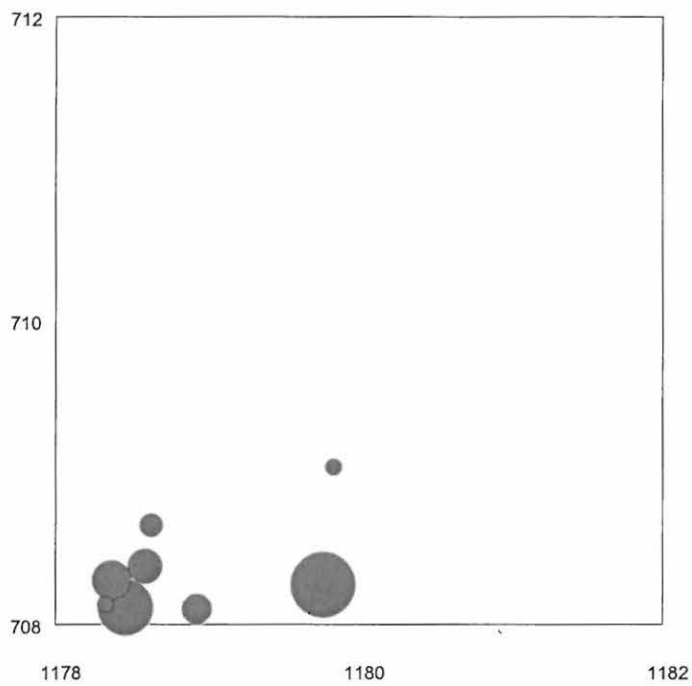
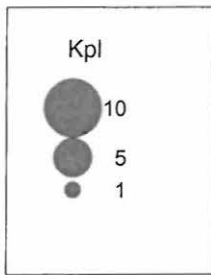
YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:50
Kaivausalue 4
Keramiikka (kpl)

Piirt. P. Pesonen

 1m

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

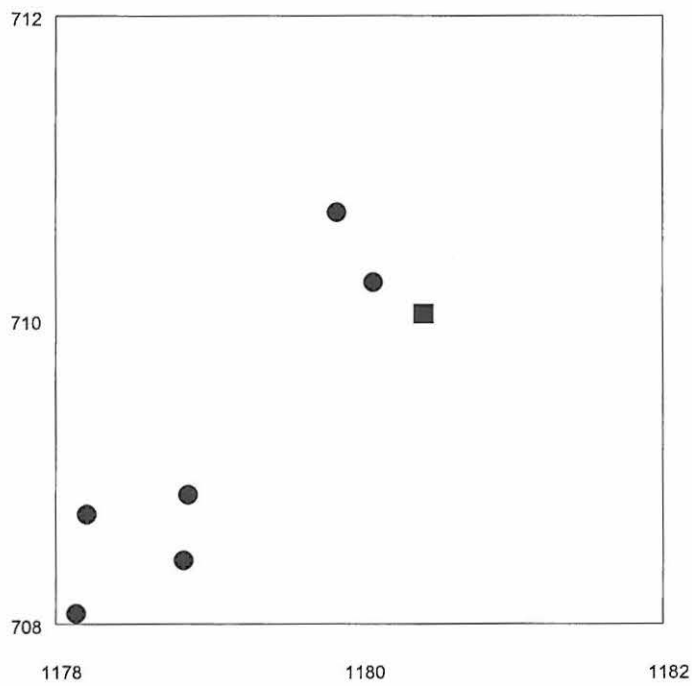
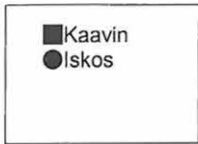
Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:50
Kaivausalue 4
Kvartsi

Piirt. P. Pesonen

 1m

YLI-II 28 KIERIKINKANGAS

Petro Pesonen 1999

Vaaituskartta 1:50

2 m

Kaivausalue 5, pinta- ja pohjavaaitus ja taso 0

Piirt. Sirpa Leskinen

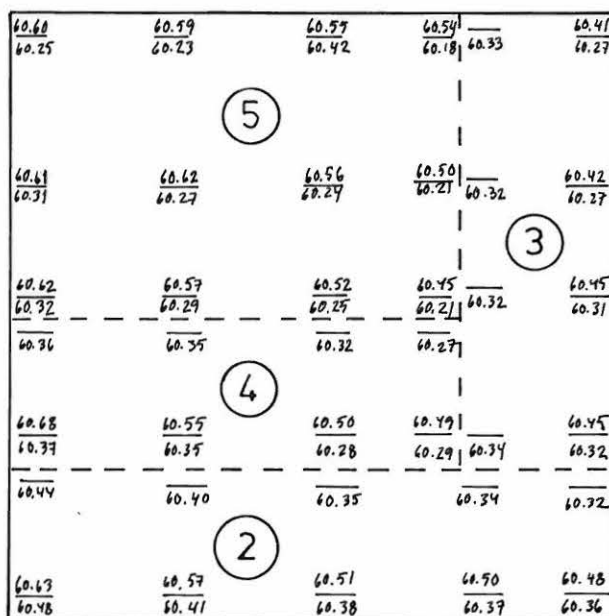
60.31

korkeus m mpy

3

alin kaivettu taso

Pinta- ja pohja

— 722

— 720

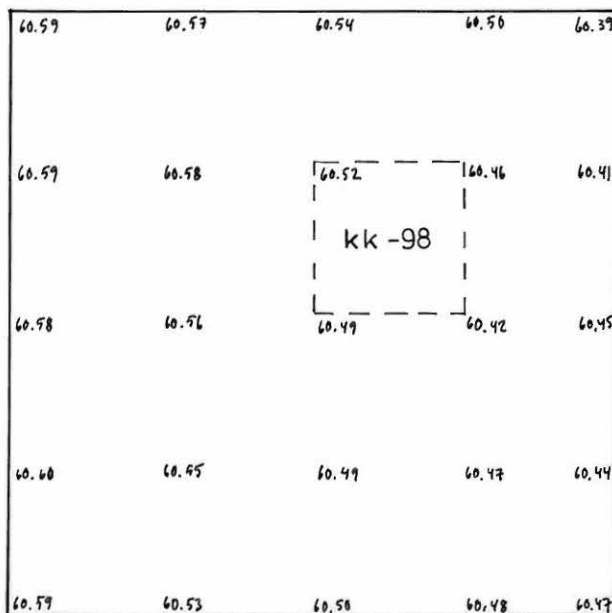
— 718

1168

1170

1172

Taso 0

— 722

— 720

— 718

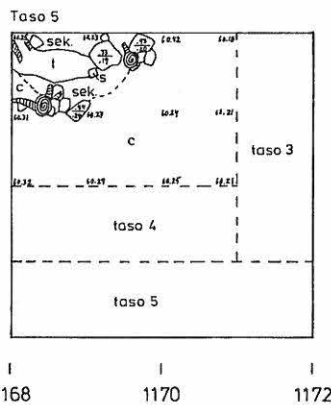
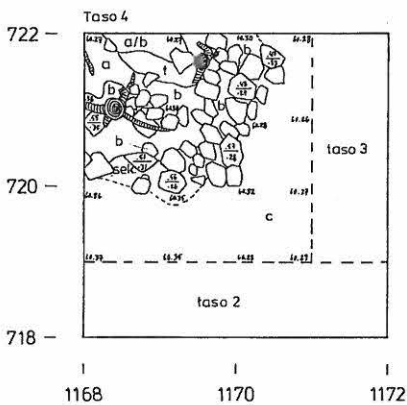
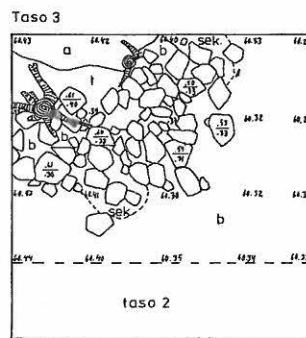
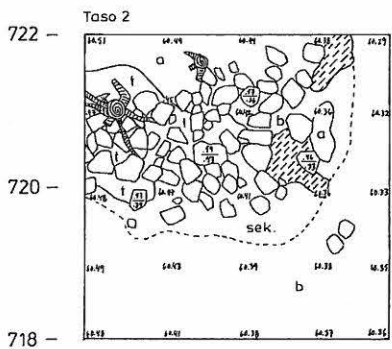
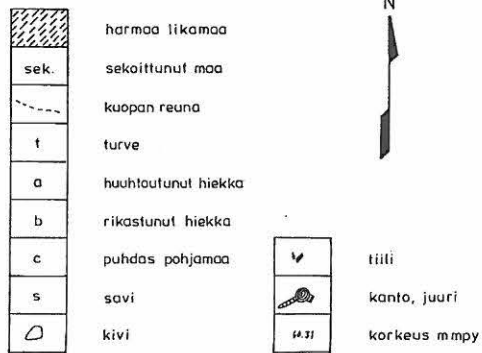
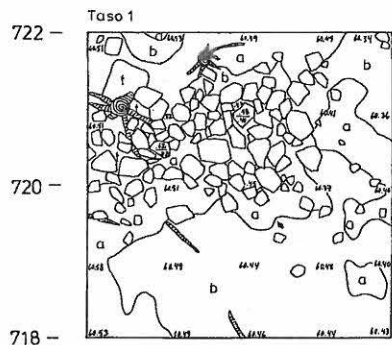
YLI-II 28 KIERIKINKANGAS

Petro Pesonen 1999

Tasokartta 1:50 2 m

Kaivausalue 5, tasot 1-5

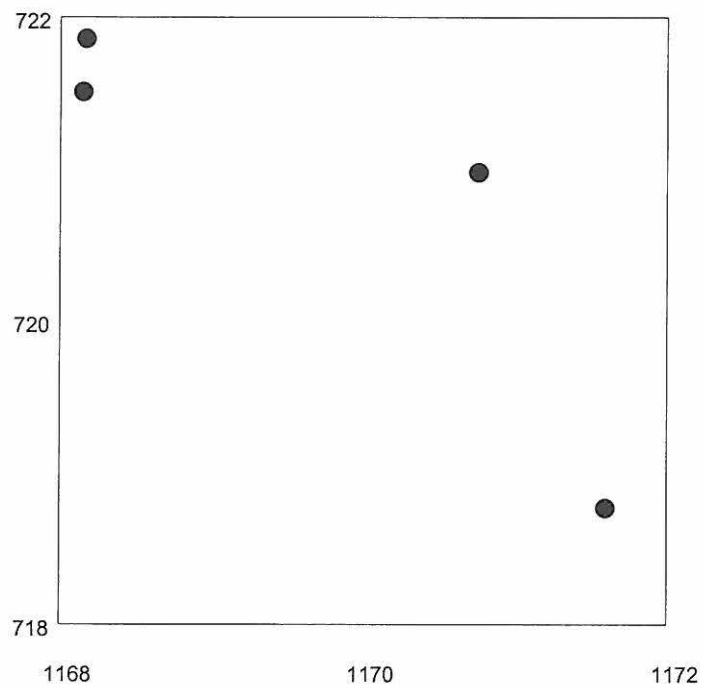
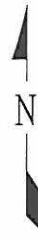
Piirt. Sirpa Leskinen

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:50
Kaivausalue 5
Kvartsi-iskokset

Piirt. P. Pesonen

YLI-II 28 KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Vaaituskartta 1:50 2m

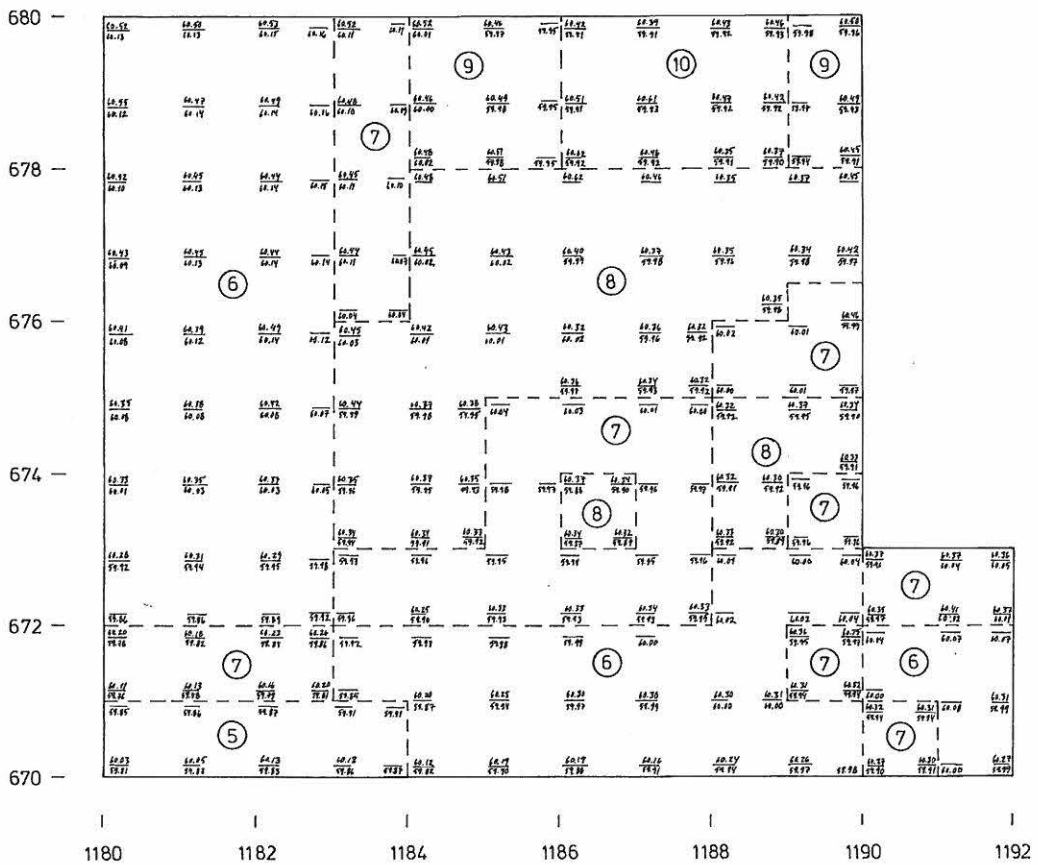
Kaivausalue 6, pinta- ja pohjavaaitus

Piirt. Sirpa Leskinen

N

- 6.31 korkeus m mpy
- 5 alin kaivettu taso

YLI-II 28 KIERIKINKANGAS

Petro Pesonen 1999

Tasokartta 4:50

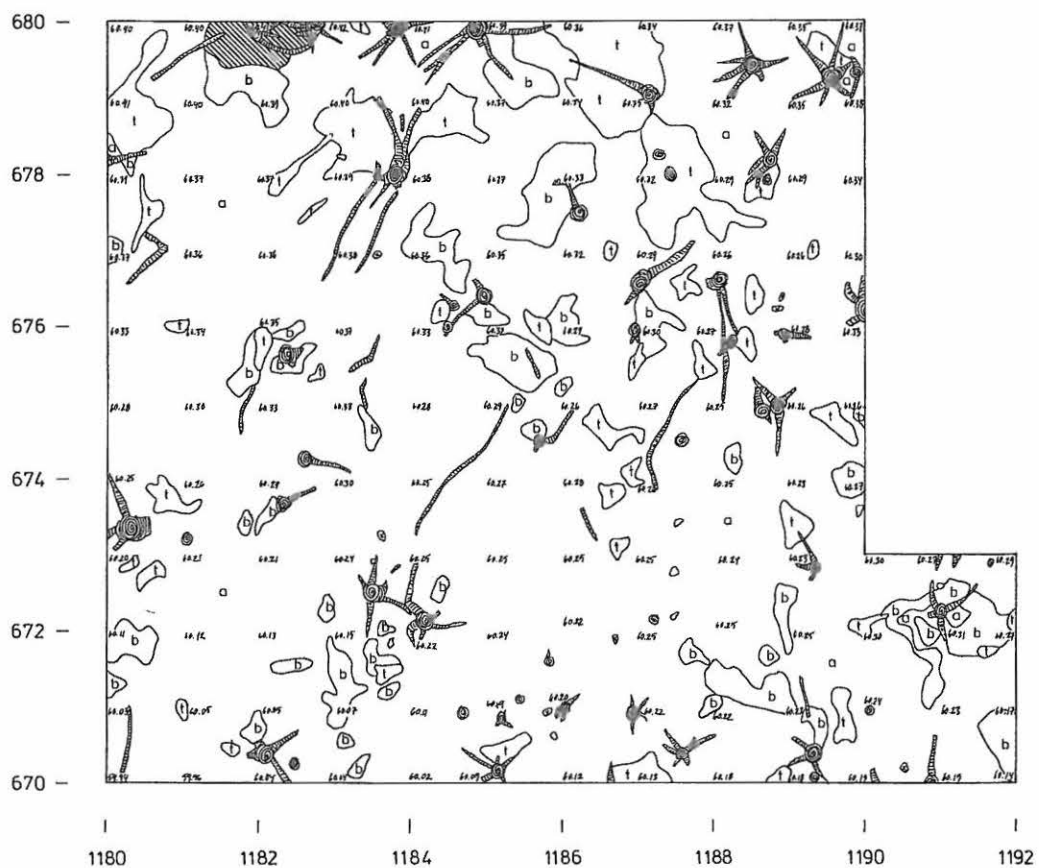
2m

Kaivausalue 6, taso 1

Piirt. Sirpa Leskinen

N

	punaruskea liikamaa
t	turve
a	huuhtoutunut hiekka
b	rikastunut hiekka
	kivi
	pölanut kivi
	kanto, juuri
66.71	korkeus m mpy

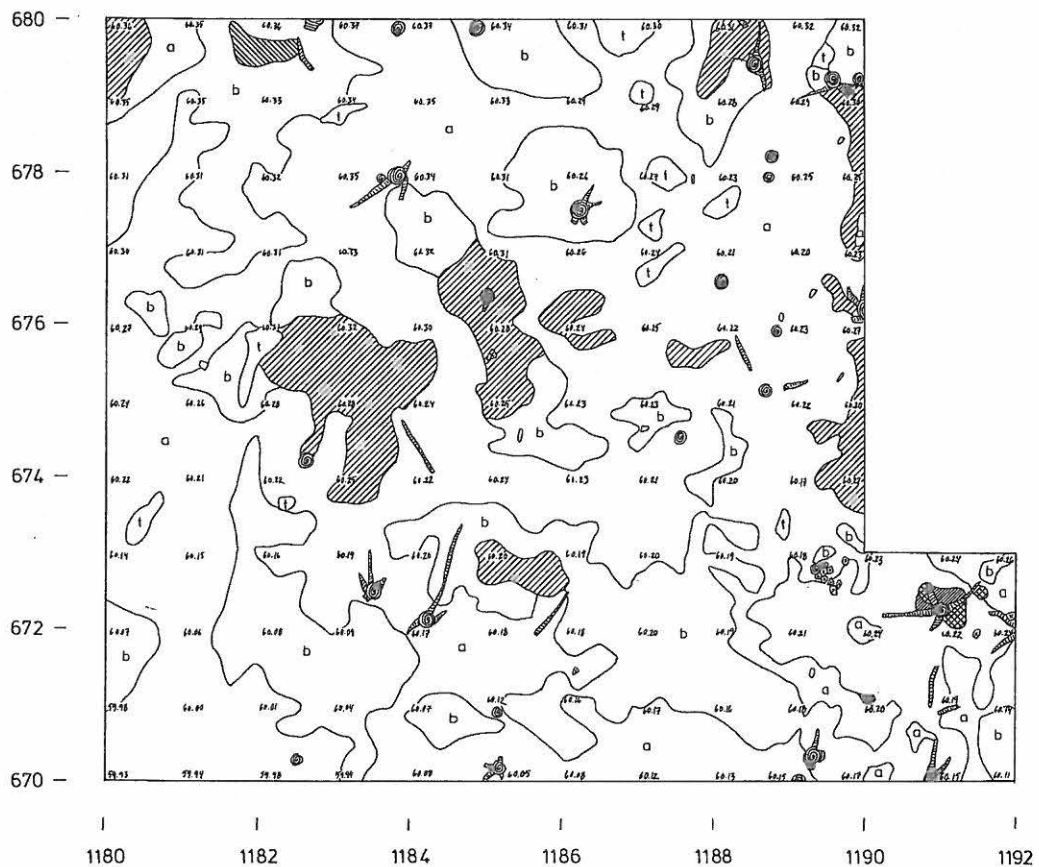
YLI-II 28 KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Tasokartta 1:500 2m

Kaivausalue 6, taso 2

Piirt. Sirpa Leskinen

N

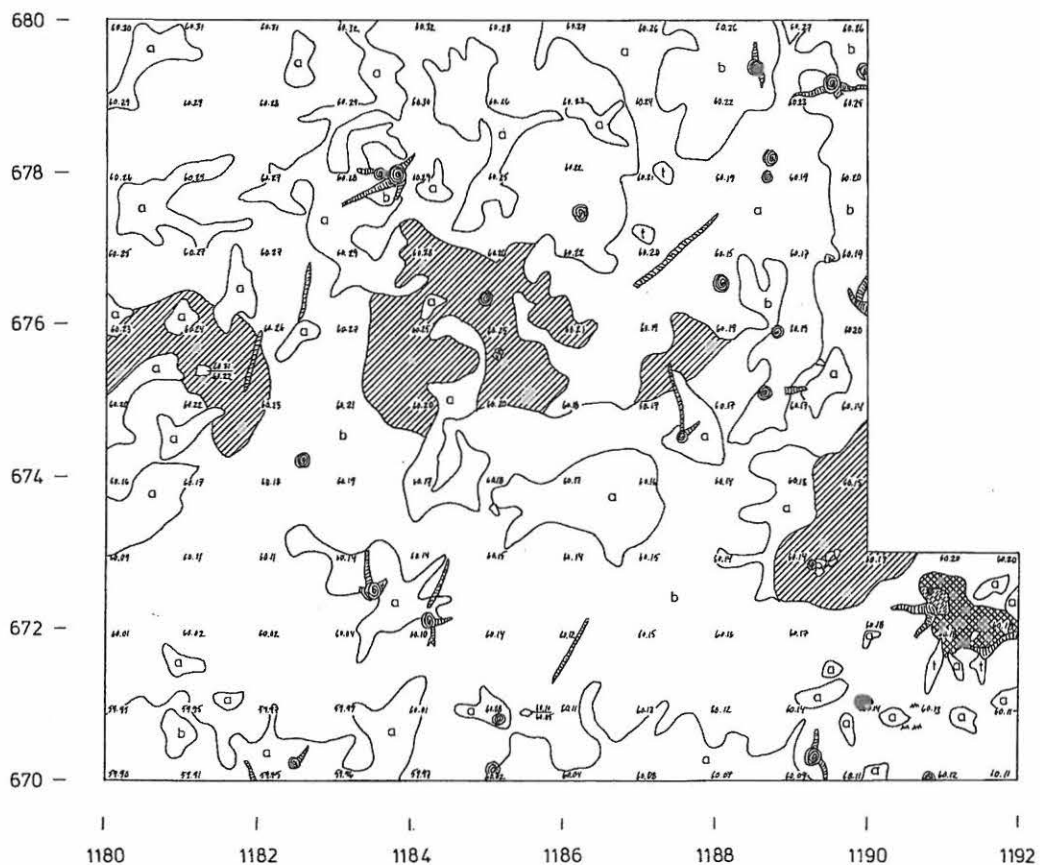
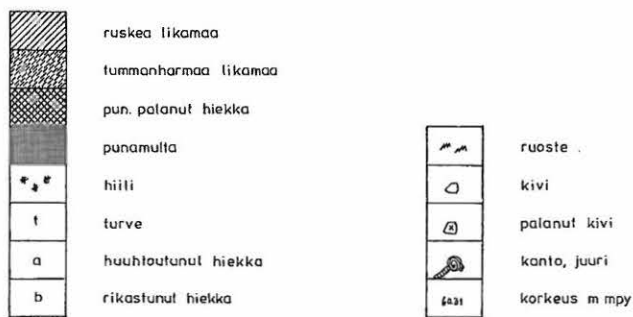
YLI-II 28 KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Tasokartta 4:50 2m

Kaivausalue 6, taso 3

Piirt. Sirpa Leskinen

N

YLI-II 28 KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

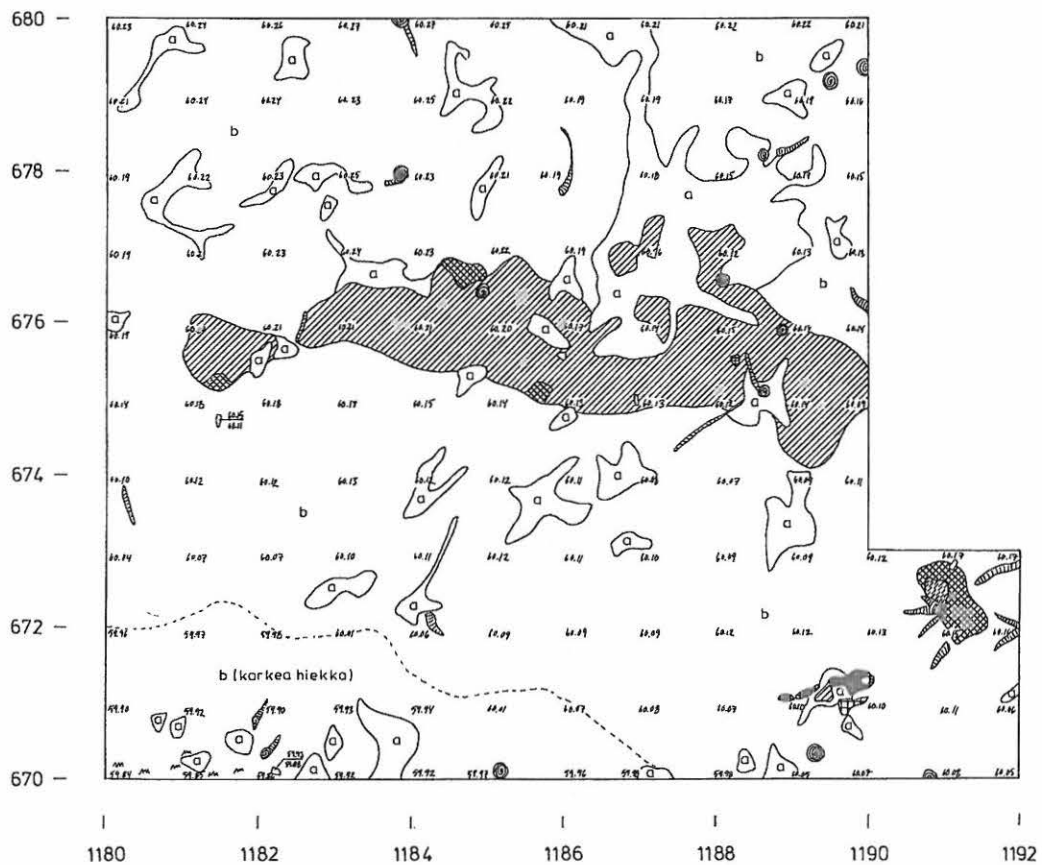
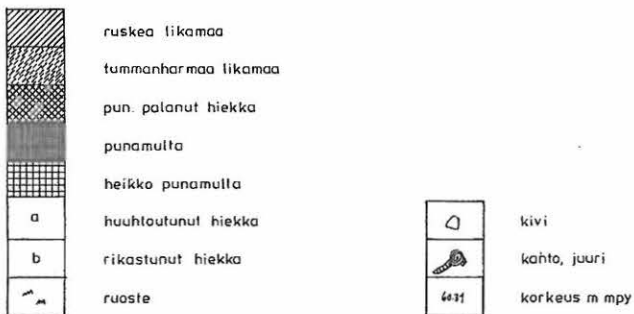
Tasokartta 1:50

2m

Kaivausalue 6, taso 4

Piirt. Sirpa Leskinen

N

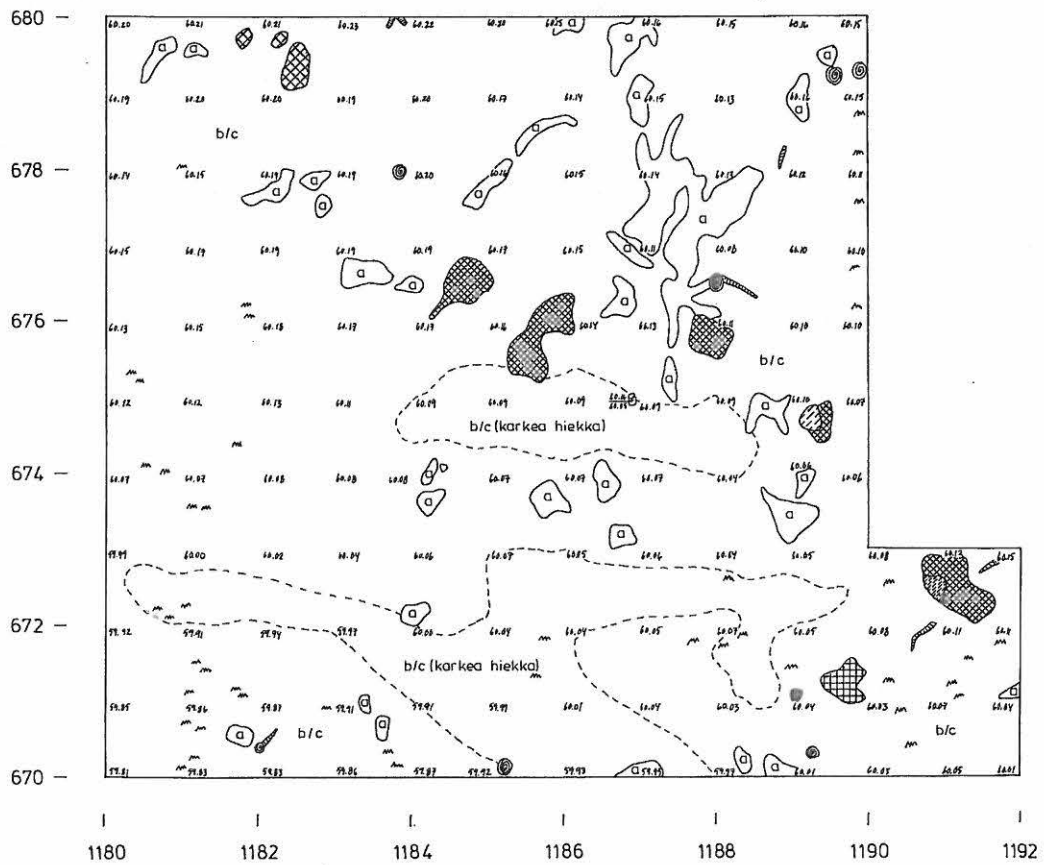
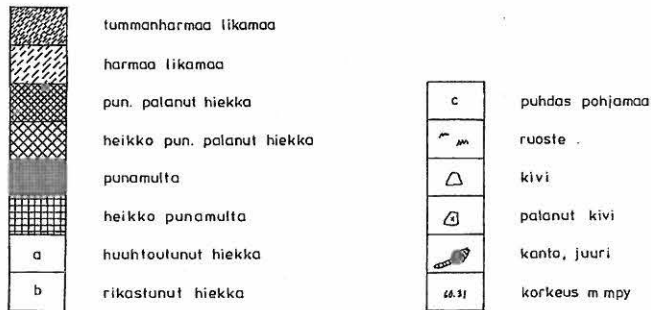
YLI-II 28 KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Tasokartta 1:50 2m

Kaivausalue 6, taso 5

Piirt. Sirpa Leskinen

N

YLI-II 28 KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

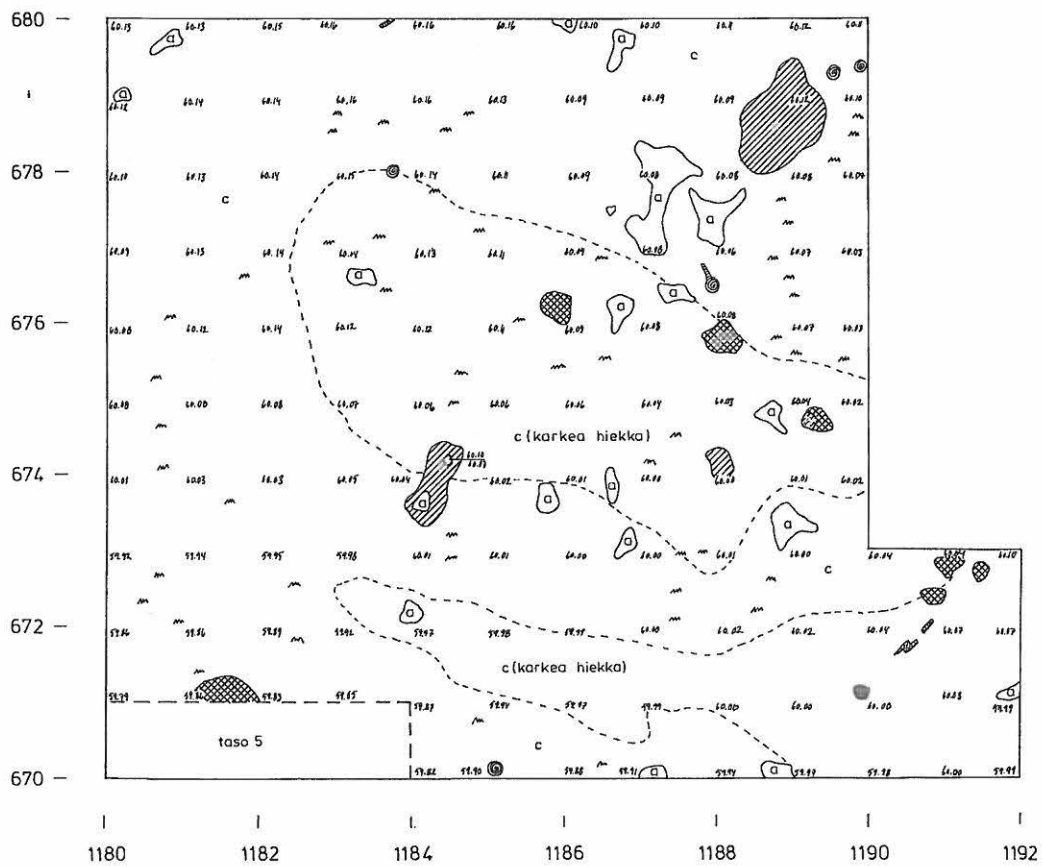
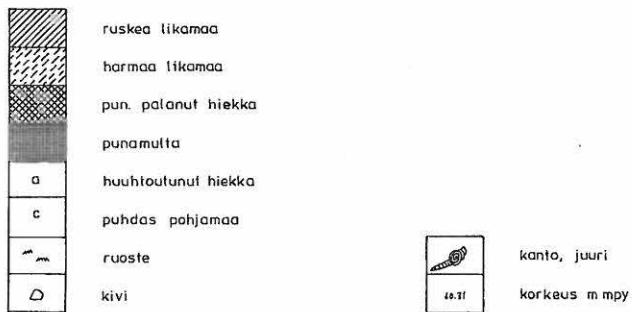
Tasokartta 1:50

Kaivausalue 6, taso 6

Piirt. Sirpa Leskinen

N

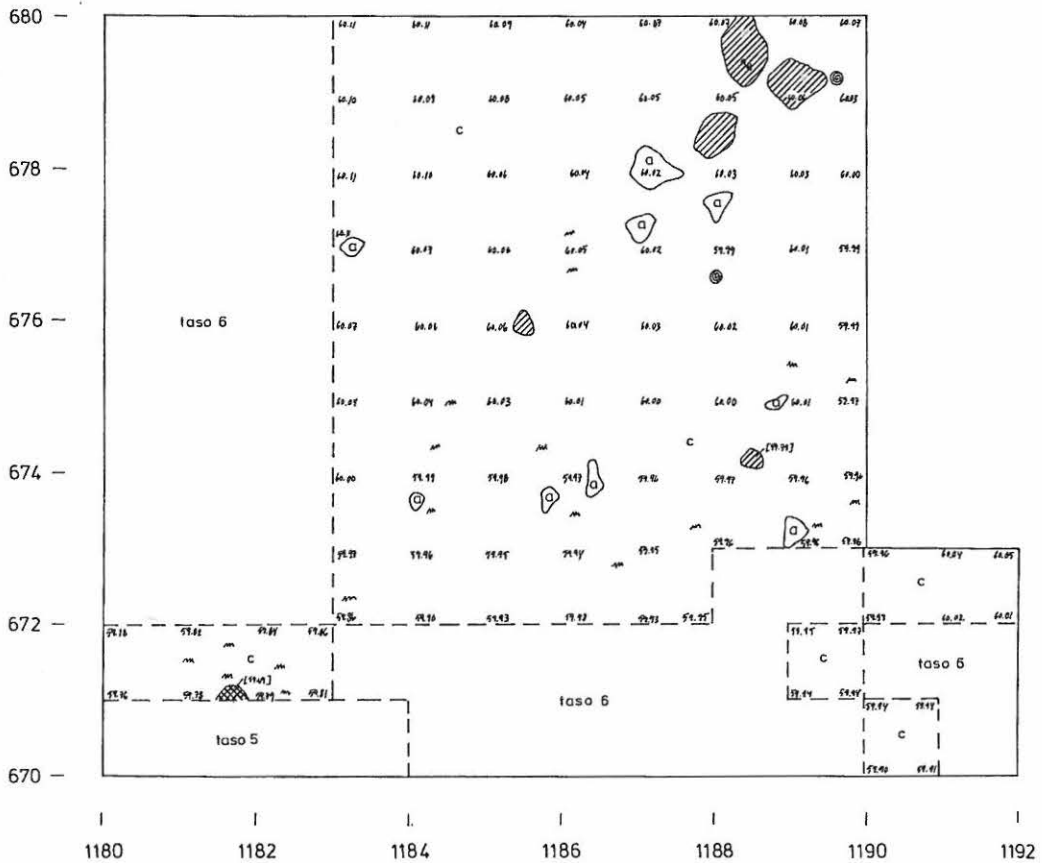
YLI-II 28 KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Tasokartta 1:50
Kaiyausalue 6, taso 7
Piirt. Sirpa Leskinen

N

- ruskea likamaa
- pun. palanut hiekka
- hiili
- huuhtautunut hiekka
- puhdas pohjamaa
- ruoste
- kanto, juuri
- korkeus m mpy

YLI-II 28 KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Tasokartta 1:50 2m

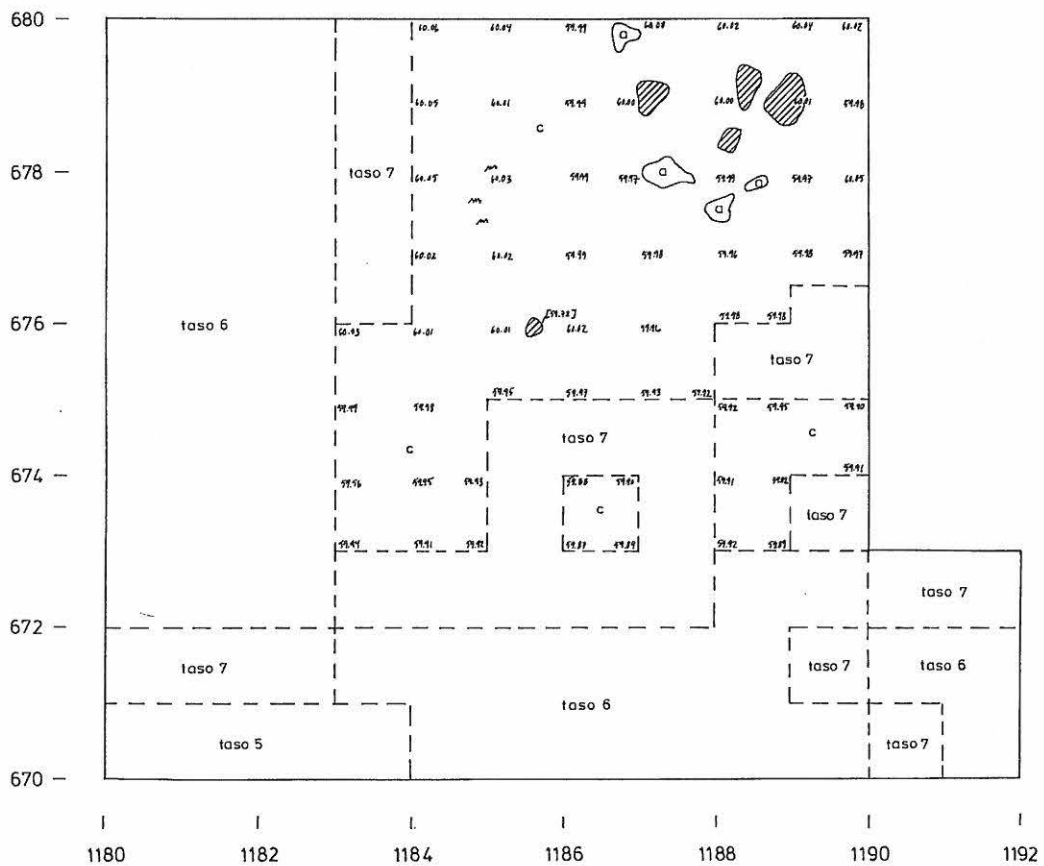
Kaivausalue 6, taso 8

Piirt. Sirpa Leskinen

N

	ruskea likamaa
	huuhtoutunut hiekka
	puhdas pohjamaa
	ruoste
	korkeus m mpy

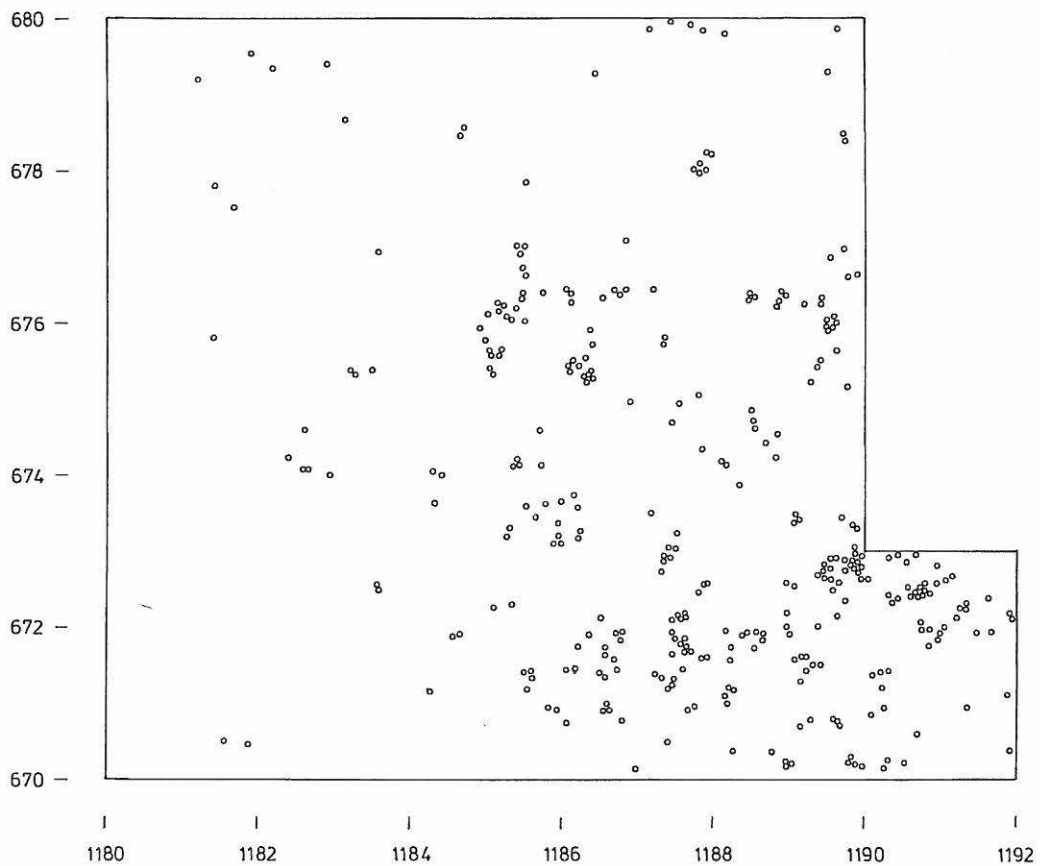
YLI-II 28 KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Levintäkartta 4:50 2 m
Kaivausalue 6, palaneet kivet, kerrokset 1-8
Piirt. Sirpa Leskinen

N

palaneita kiviä

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

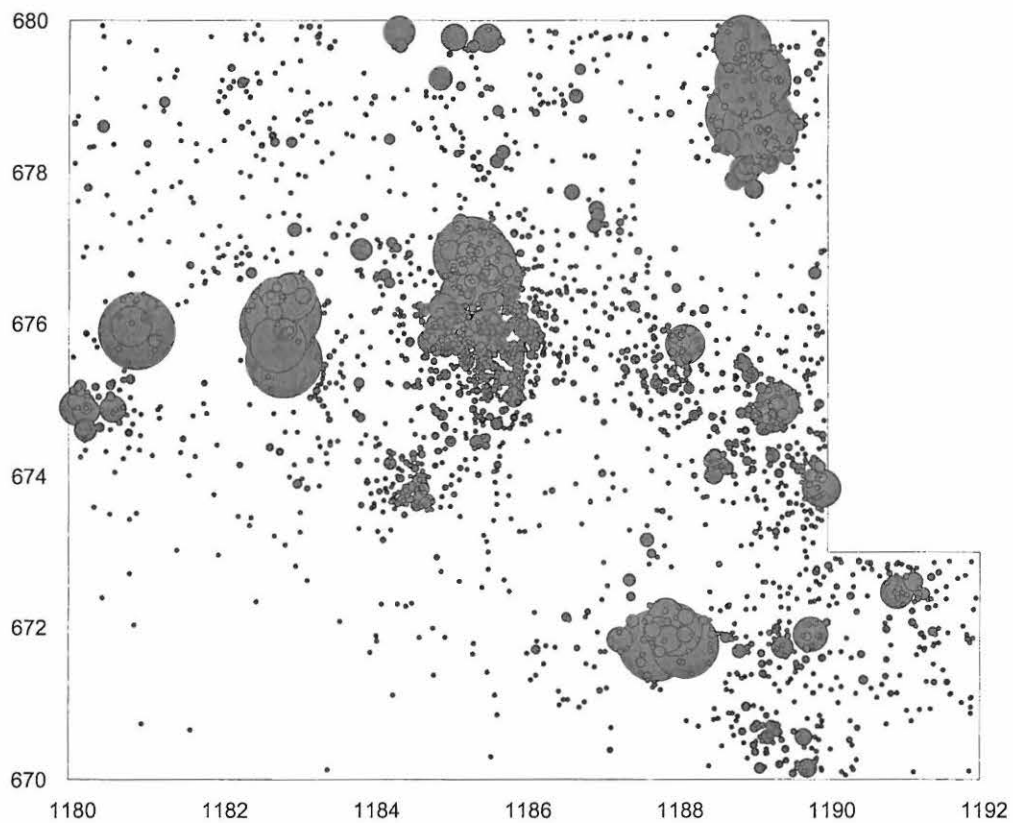
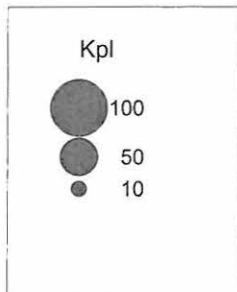
Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:100
Kaivausalue 6
Kaikki löydöt (kpl)

Piirt. P. Pesonen

 2m

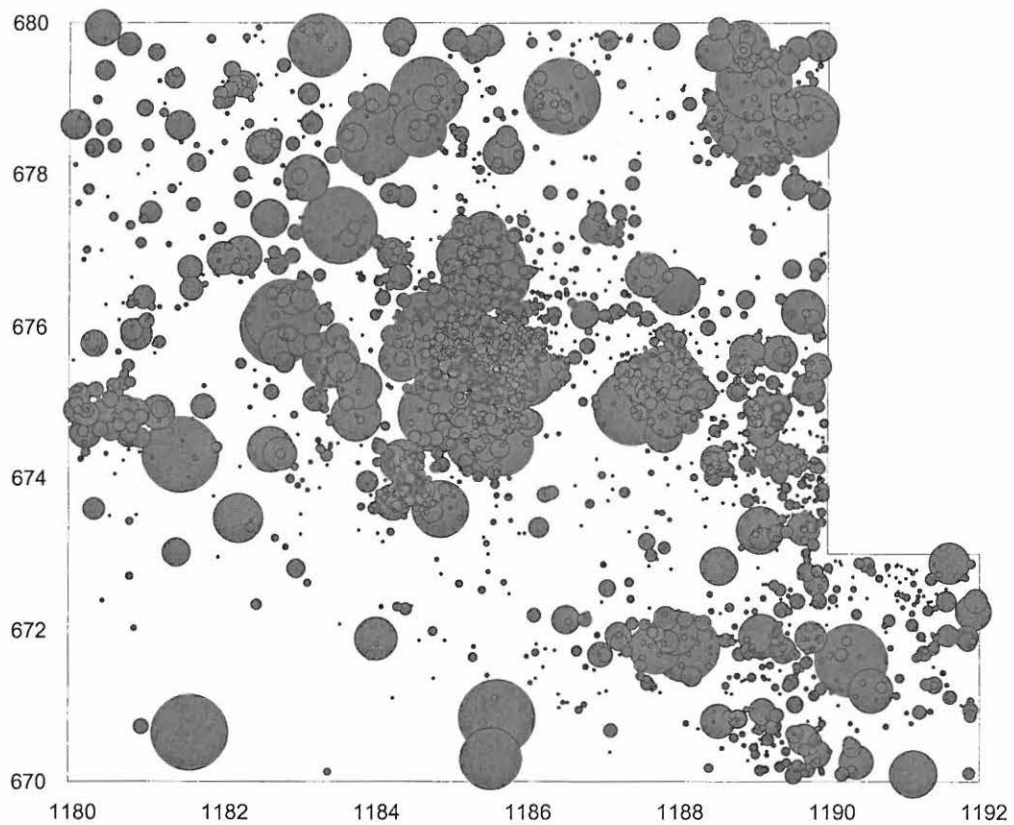
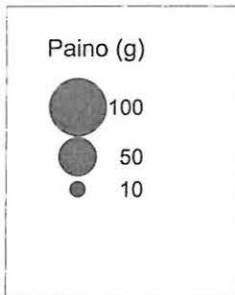
YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:100
Kaivausalue 6
Kaikki löydöt (g)

Piirt. P. Pesonen

 2m

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

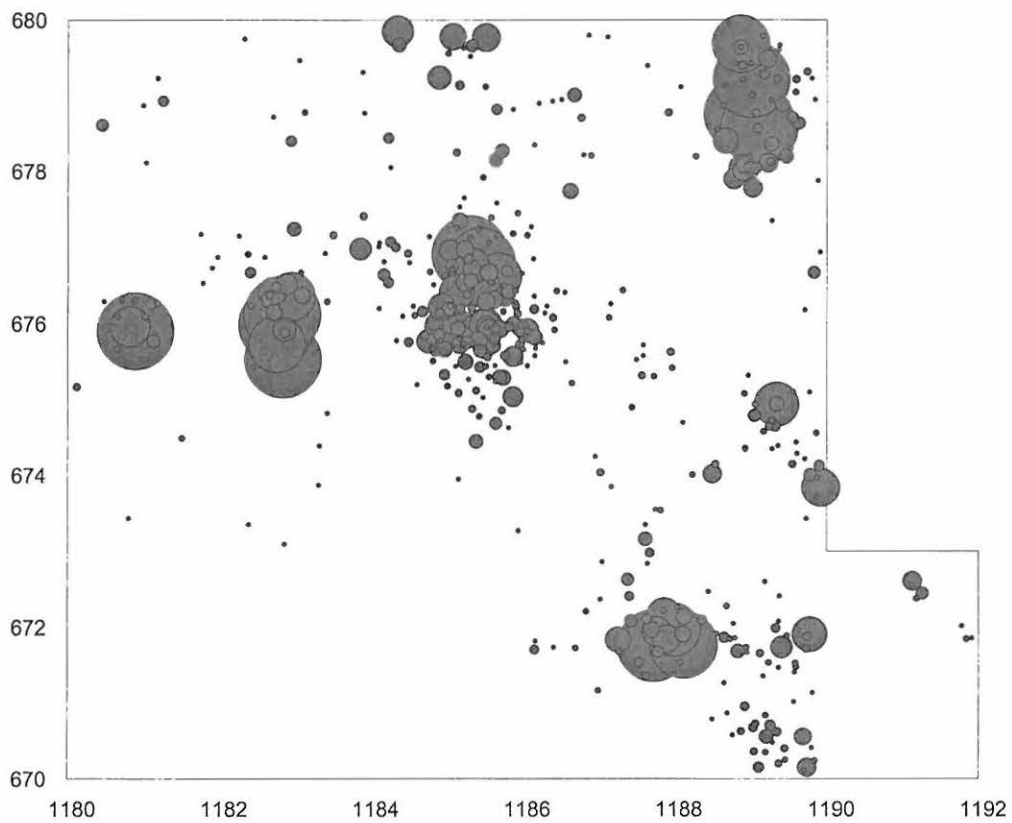
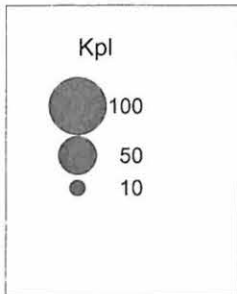
Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:100
Kaivausalue 6
Keramiikka (kpl)

Piirt. P. Pesonen

 2m

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

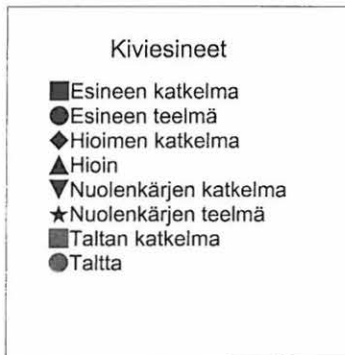
Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:100
 Kaivausalue 6
 Kiviesineet ja saviesineet

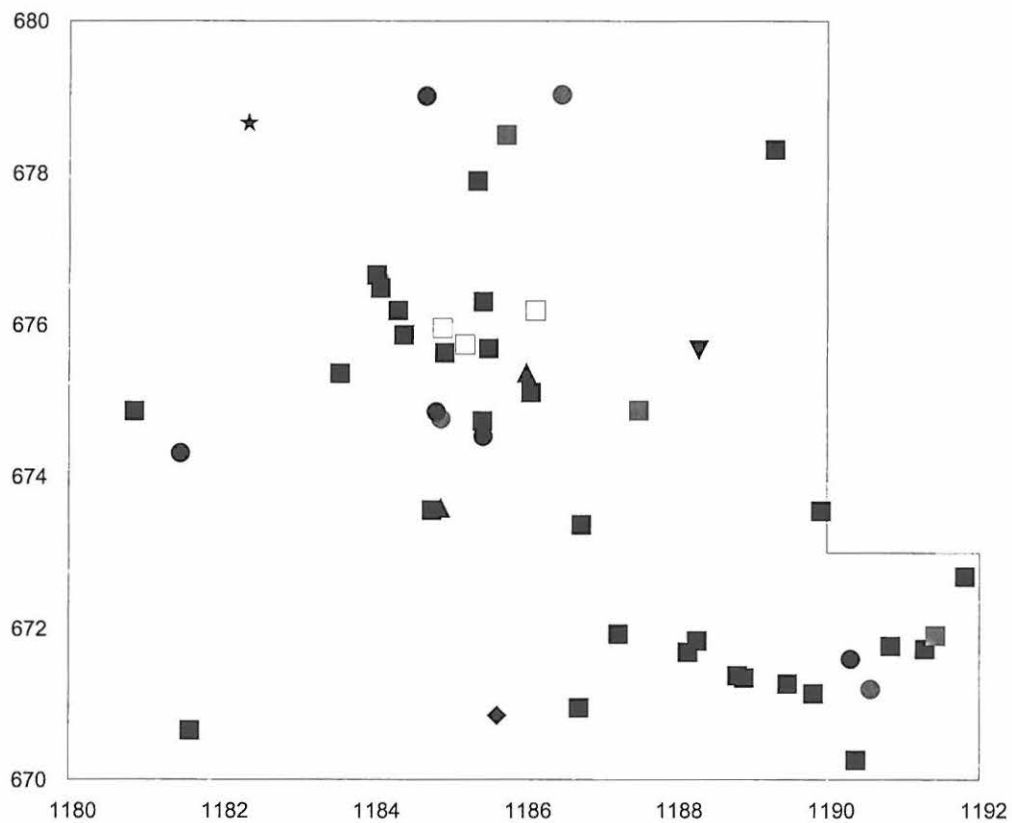
Piirt. P. Pesonen

 2m

□ Saviesineet

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:100

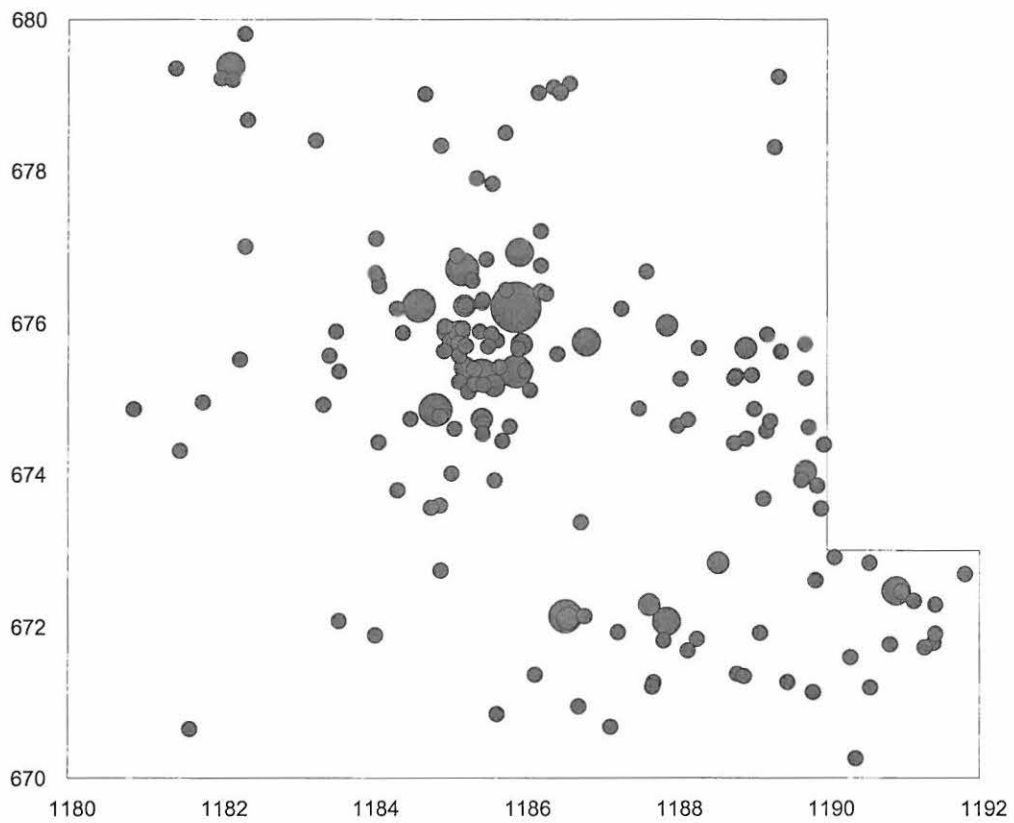
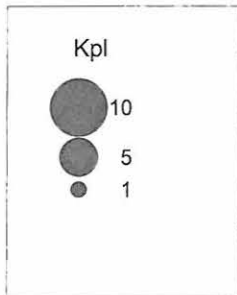
Kaivausalue 6

Kivilajit (kpl)

Piirt. P. Pesonen

 2m

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

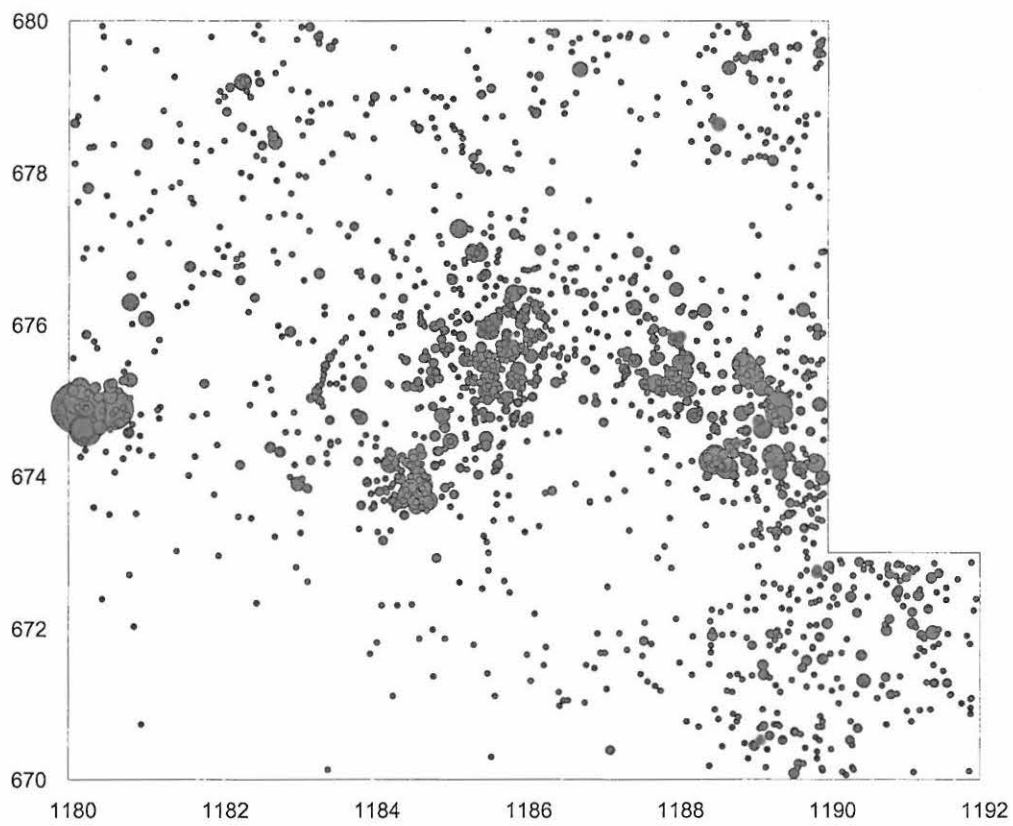
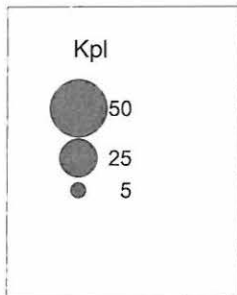
Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:100
Kaivausalue 6
Kvartsi (kpl)

Piirt. P. Pesonen

 2m

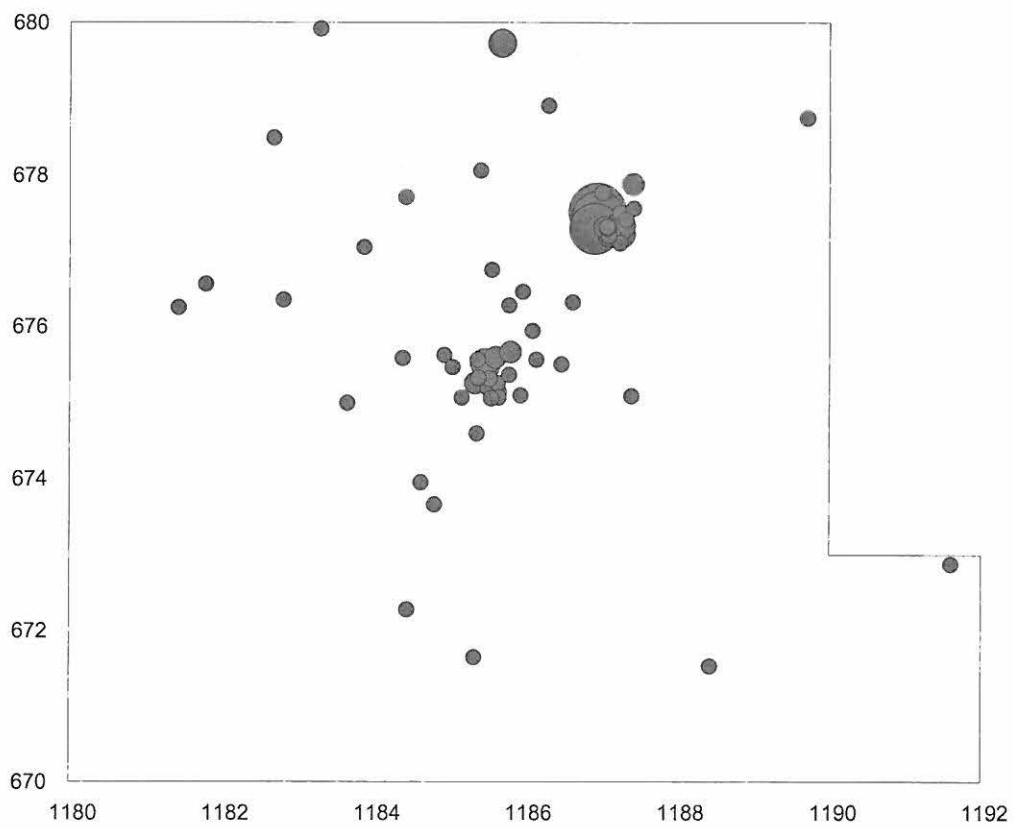
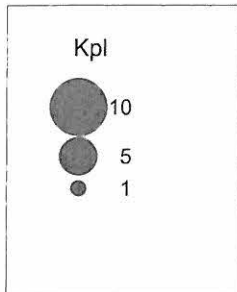
YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:100
Kaivausalue 6
Kvartsiitti (kpl)

Piirt. P. Pesonen

 2m

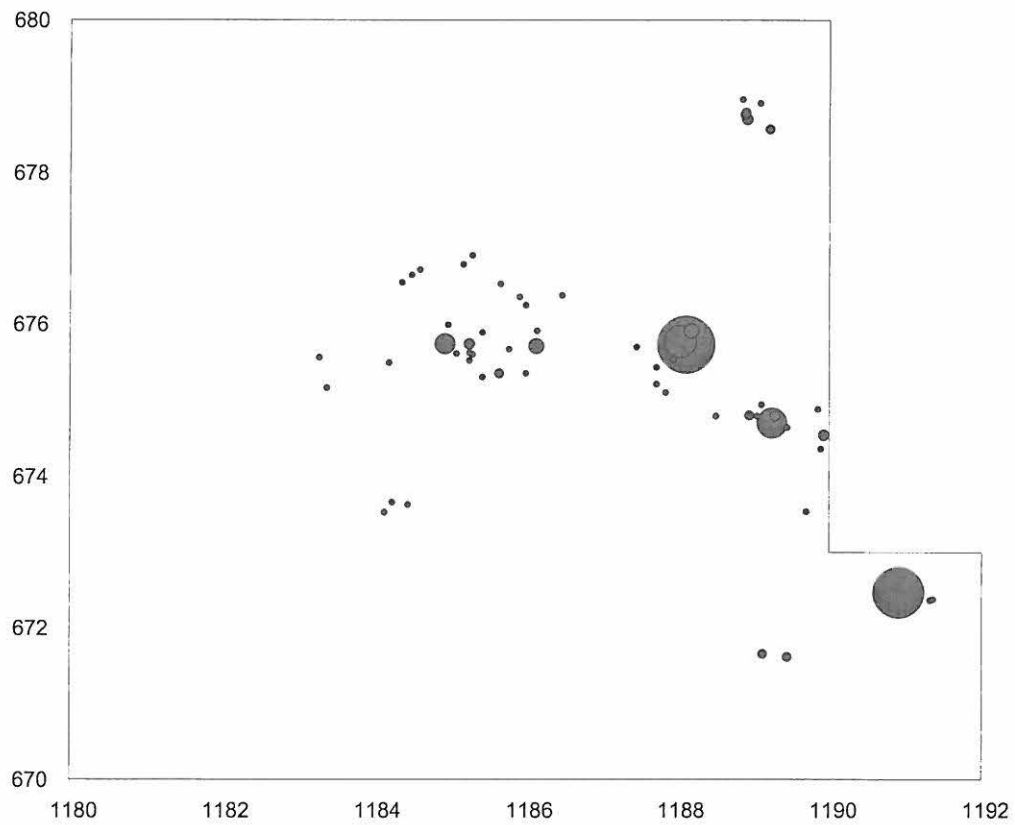
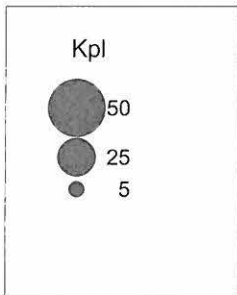

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:100
Kaivausalue 6
Palanut luu (kpl)

Piirt. P. Pesonen

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

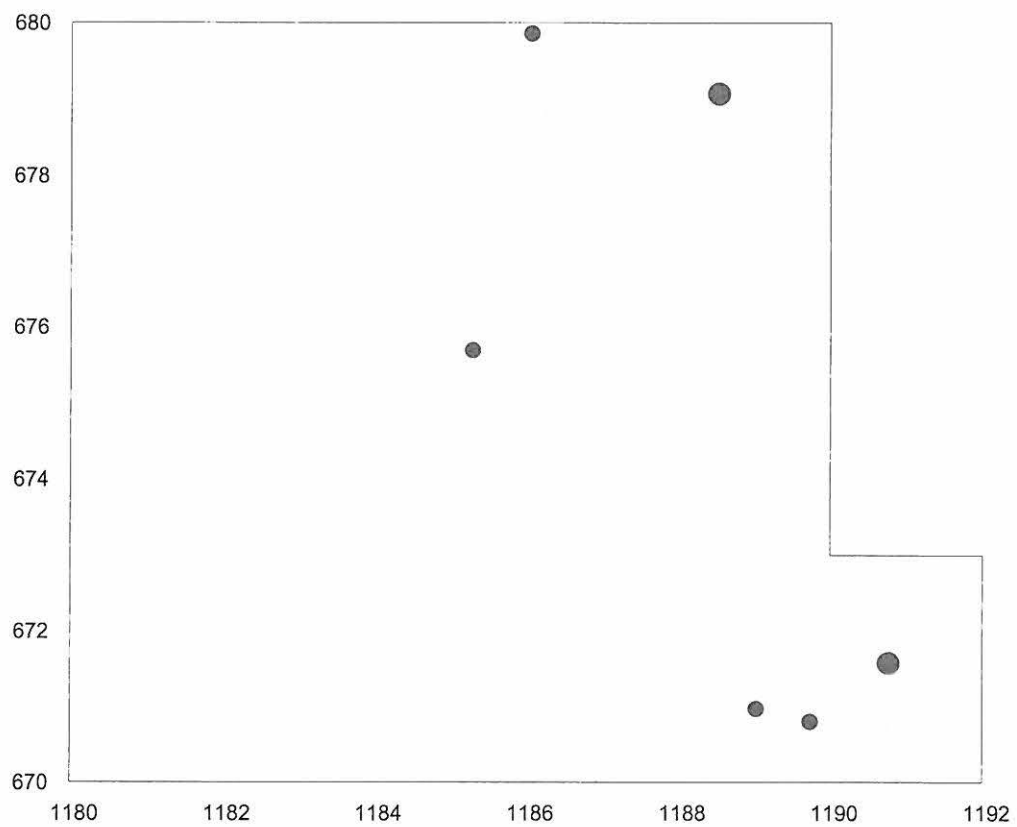
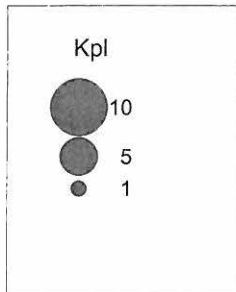
Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:100
Kaivausalue 6
Punamultakokkareita (kpl)

Piirt. P. Pesonen

 2m

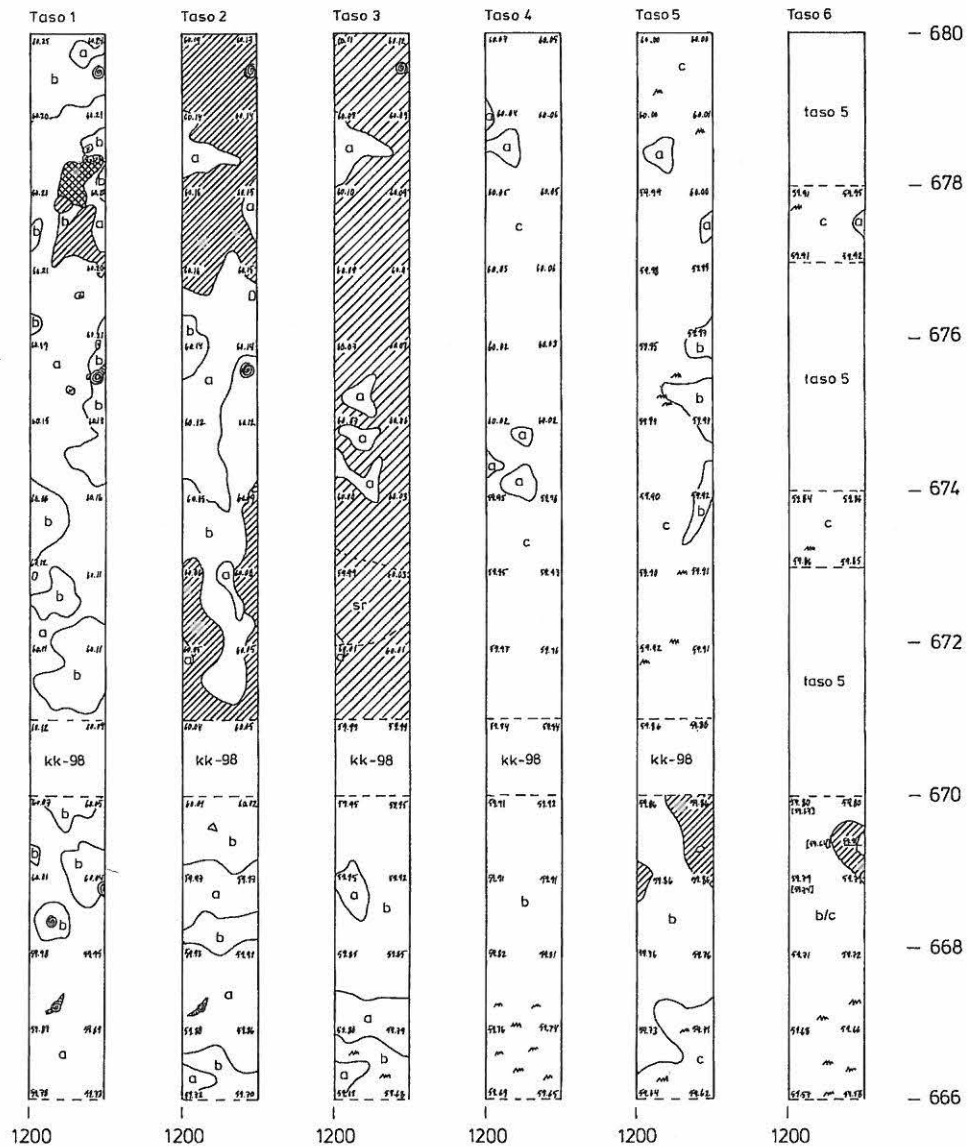
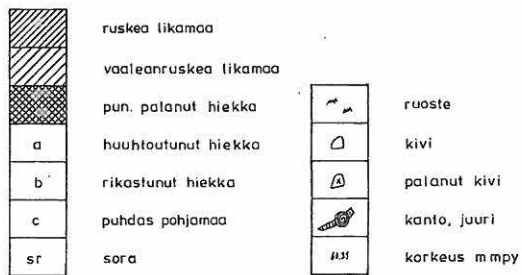

YLI-II 28 KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Tasokartta 1:50
Kaivausalue 7, tasot 1-6
Piirt. Sirpa Leskinen

2 m

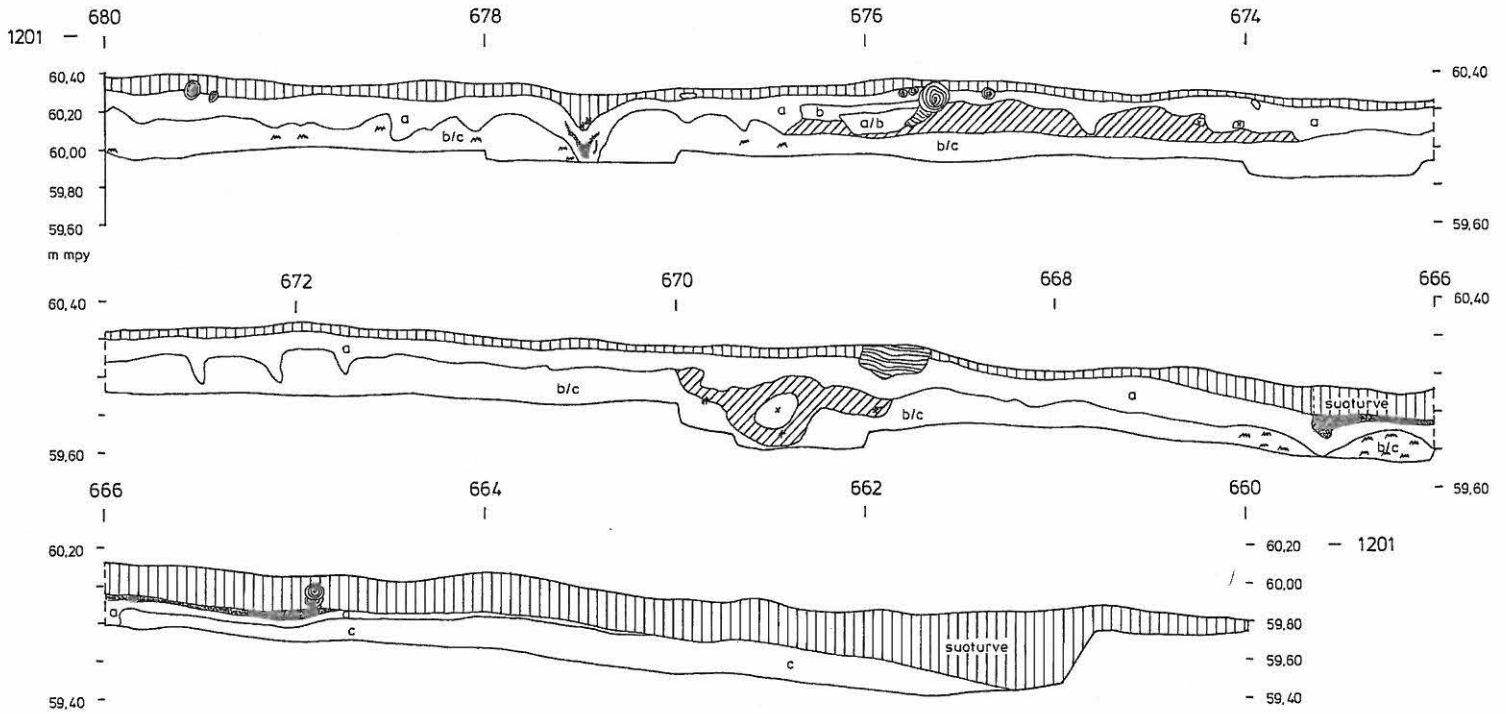
N

YLI-II 28 KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Profiilikartta 1:20 1 m
Kaivausalue 7, profiili 660,00-680,00/1201,00
länestä katsottuna
Piirt. Petro Pesonen

	ruskea liikkamaa		hiili, noki
	huuhtautunut hiekka		ruoste
	rikastunut hiekka		kivi
	puhdas pohjamaa		palanut kivi
	turve		kanto, juuri

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:100

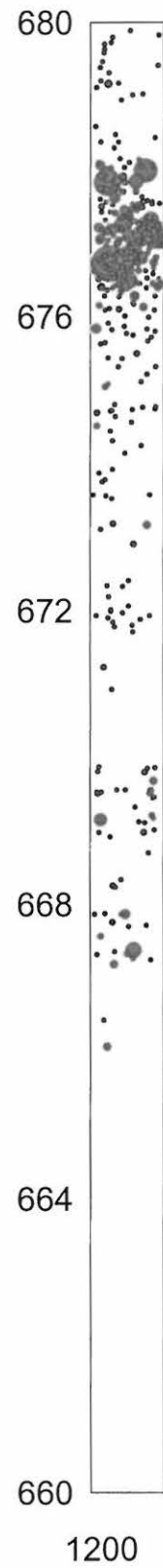
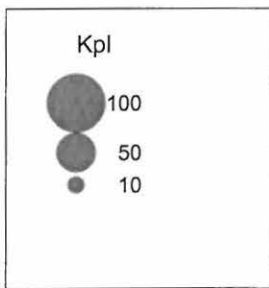
Kaivausalue 7

Kaikki löydöt (kpl)

Piirt. P. Pesonen

 2m

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:100

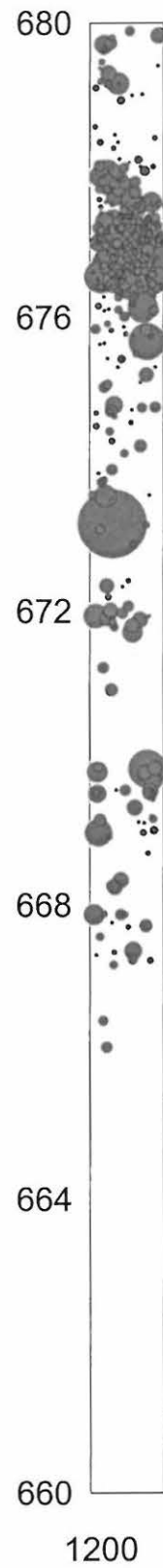
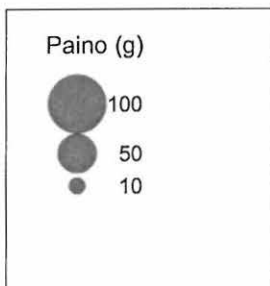
Kaivausalue 7

Kaikki löydöt (g)

Piirt. P. Pesonen

 2m

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:100

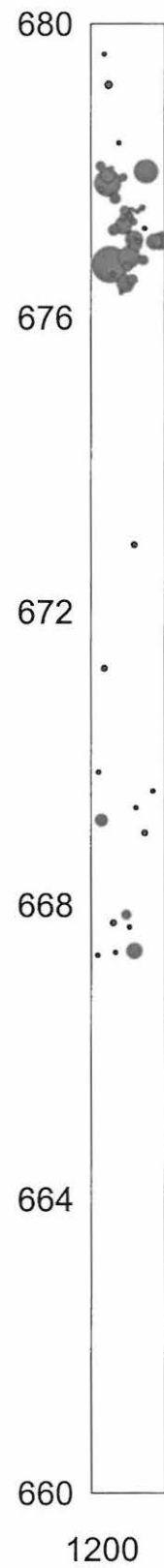
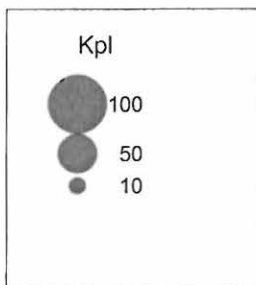
Kaivausalue 7

Keramiikka (kpl)

Piirt. P. Pesonen

 2m

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:100

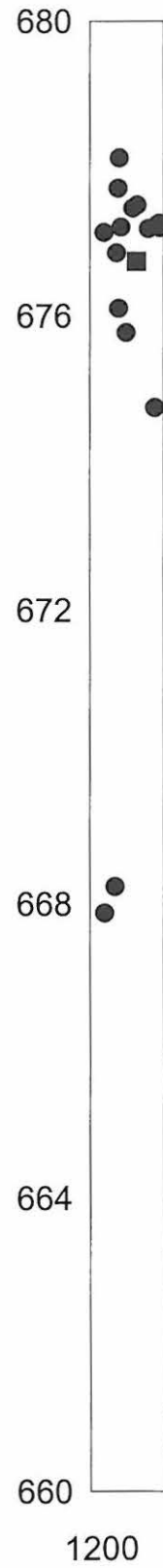
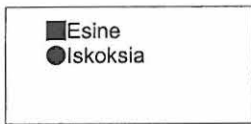
Kaivausalue 7

Kivilajit

Piirt. P. Pesonen

2m

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:100

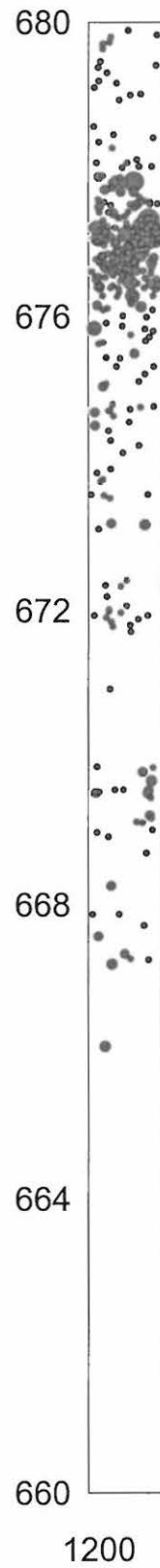
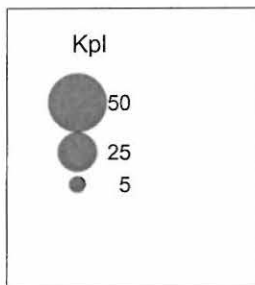
Kaivausalue 7

Kvartsi (kpl)

Piirt. P. Pesonen

 2m

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:100

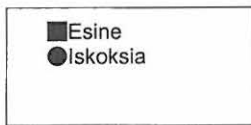
Kaivausalue 7

Kvartsiitti

Piirt. P. Pesonen

2m

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:100

Kaivausalue 7

Punamulta ja palanut luu

Piirt. P. Pesonen

 2m

■ Punamultakokkareita

□ Palanutta luuta

YLI-II 28 KIERIKINKANGAS

Petro Pesonen 1999

Vaaituskartta 1:50

 2 m

Kaivausalue 8,
pinta- ja pohjavaaitus

ja taso 0

Piirt. Sirpa Leskinen

60.31
⑤

korkeus m mpy

alin kaivettu taso

N

Pinta- ja
pohjav.

$\frac{60.12}{59.70}$	$\frac{60.12}{59.67}$
$\frac{60.11}{59.68}$	$\frac{60.12}{59.69}$
$\frac{60.18}{59.70}$	$\frac{60.12}{59.70}$
$\frac{60.13}{59.73}$	$\frac{60.15}{59.72}$
$\frac{60.15}{59.68}$	$\frac{60.12}{59.70}$
⑥	
$\frac{60.16}{59.68}$	$\frac{60.17}{59.71}$
$\frac{60.26}{59.70}$	$\frac{60.17}{59.71}$
$\frac{60.23}{59.71}$	$\frac{60.23}{59.74}$
$\frac{60.13}{59.71}$	$\frac{60.14}{59.68}$
$\frac{60.11}{59.57}$	$\frac{60.12}{59.58}$
$\frac{59.99}{59.56}$	$\frac{60.00}{59.55}$

Taso 0

60.64	60.02
60.02	60.13
60.11	60.07
60.08	60.08
60.12	60.07
60.13	60.11
60.17	60.11
60.15	60.18
60.09	60.10
60.03	60.15
kk-98	
59.96	59.92

- 680

- 678

- 676

- 674

- 672

- 670

1210

1210

YLI-II 28 KIERIKINKANGAS

Petro Pesonen 1999

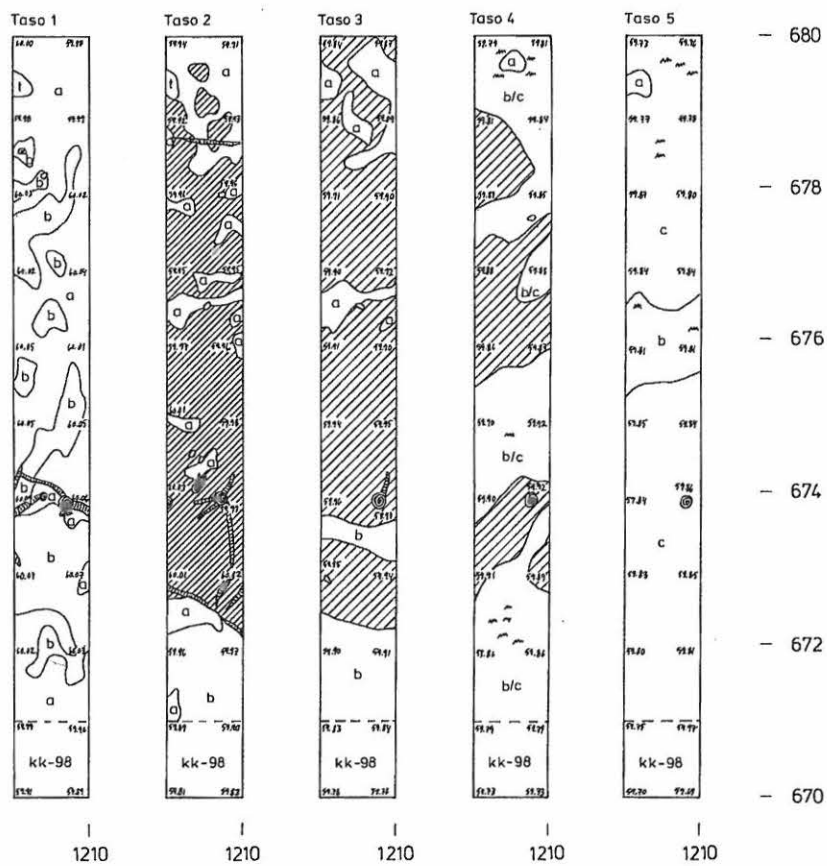
Tasokartta 1:50 2 m

Kaivausalue 8, tasot 1-5

Piirt. Sirpa Leskinen

	ruskea liikamaa
	vaaleanruskea liikamaa
	turve
	huuhoutunut hiekka
	rikastunut hiekka
	puhdas pohjamaa
	ruoste
	palanut kivi
	kivi
	kanto, juuri
	korkeus m mpy

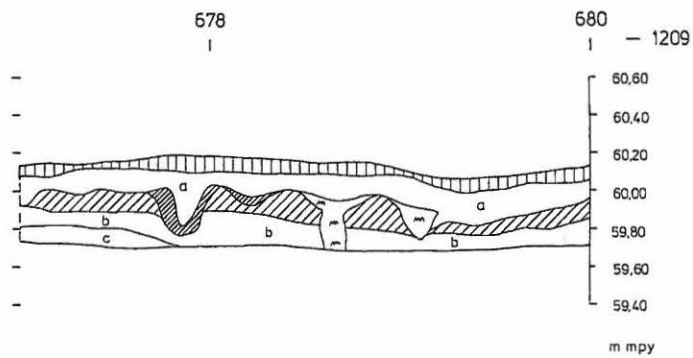
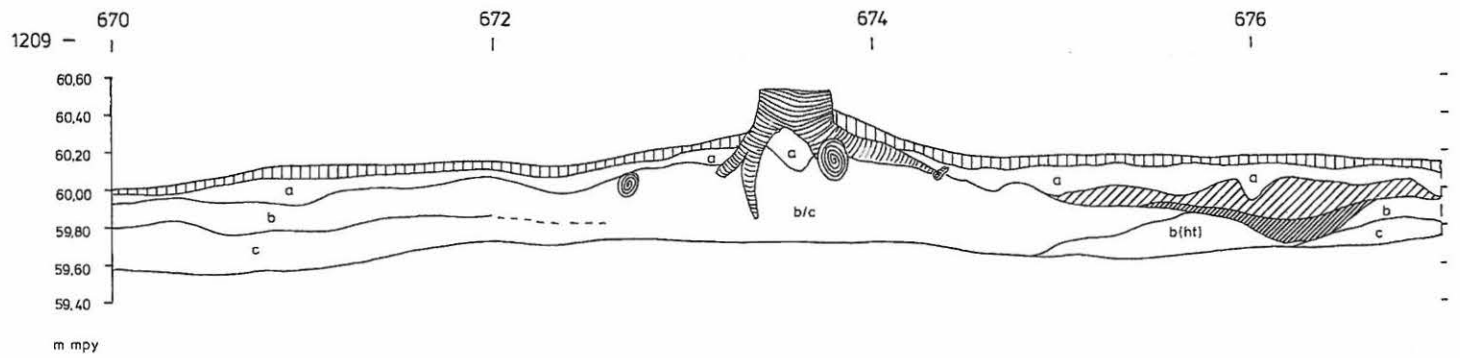
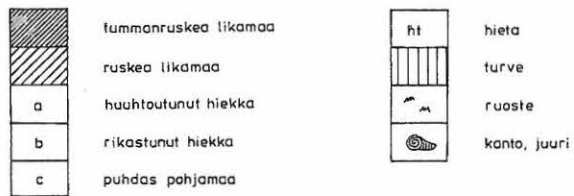

YLI-II 28 KIERIKINKANGAS

Petro Pesonen 1999

Profiilikartta 1:20 1 m
 Kaivausalue 8, profiili 670,00-680,00 / 1209,00
 idästä katsottuna

Piirt. Sirpa Leskinen

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

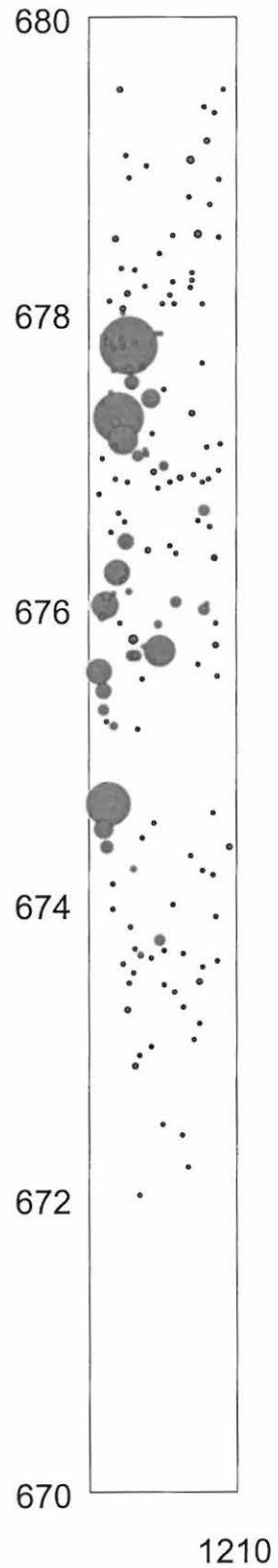
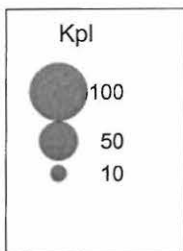
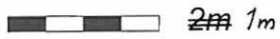
Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:50

Kaivausalue 8

Kaikki löydöt (kpl)

Piirt. P. Pesonen

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

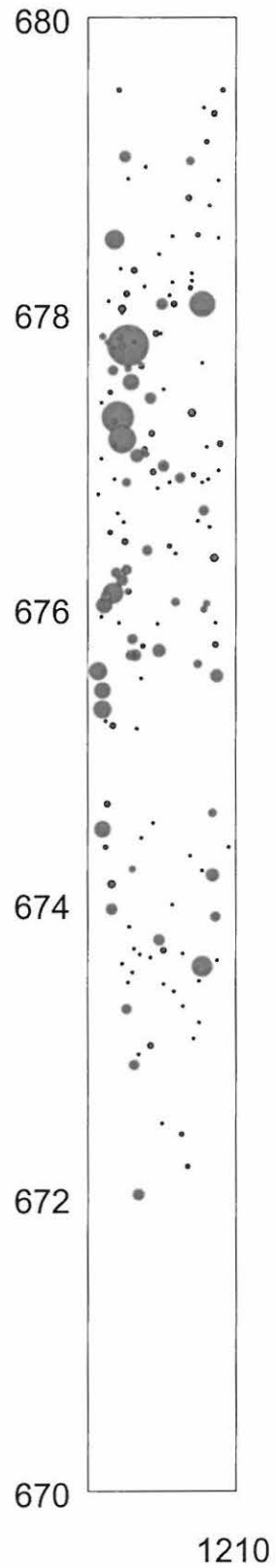
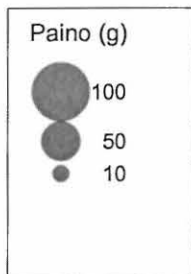
Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:50

Kaivausalue 8

Kaikki löydöt (g)

Piirt. P. Pesonen

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

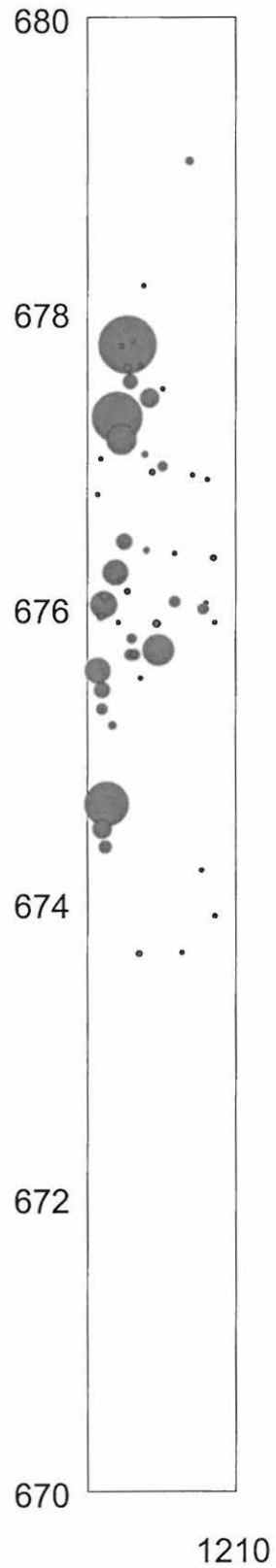
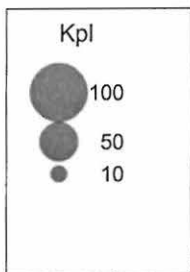
Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:50

Kaivausalue 8

Keramiikka (kpl)

Piirt. P. Pesonen

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

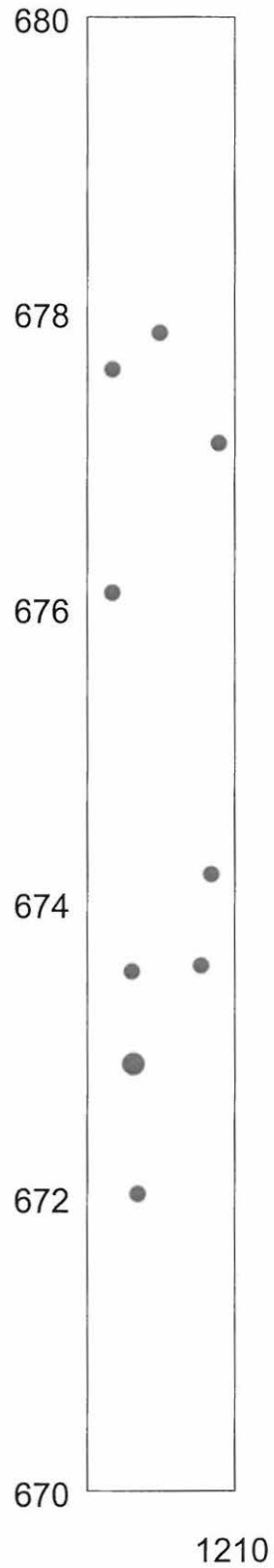
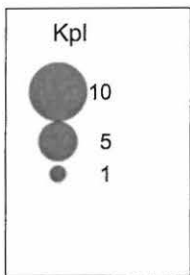
Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:50

Kaivausalue 8

Kivilajit (kpl)

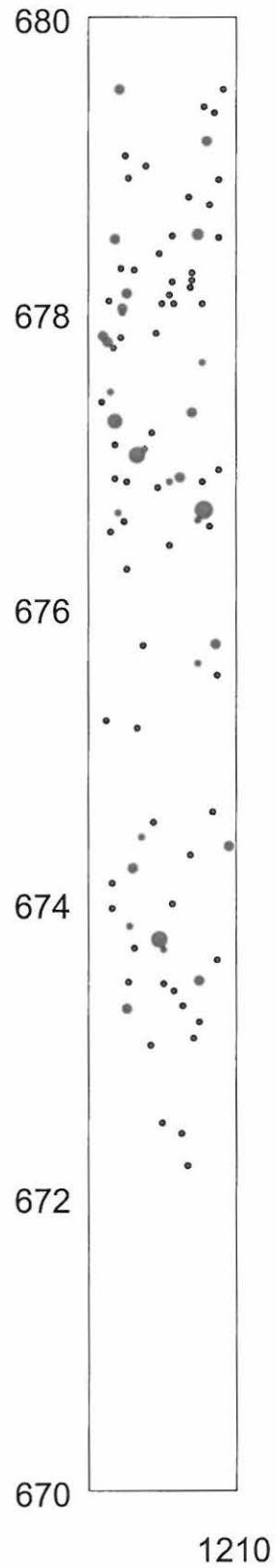
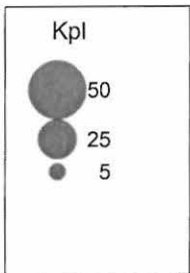
Piirt. P. Pesonen

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:50
Kaivausalue 8
Kvartsi (kpl)

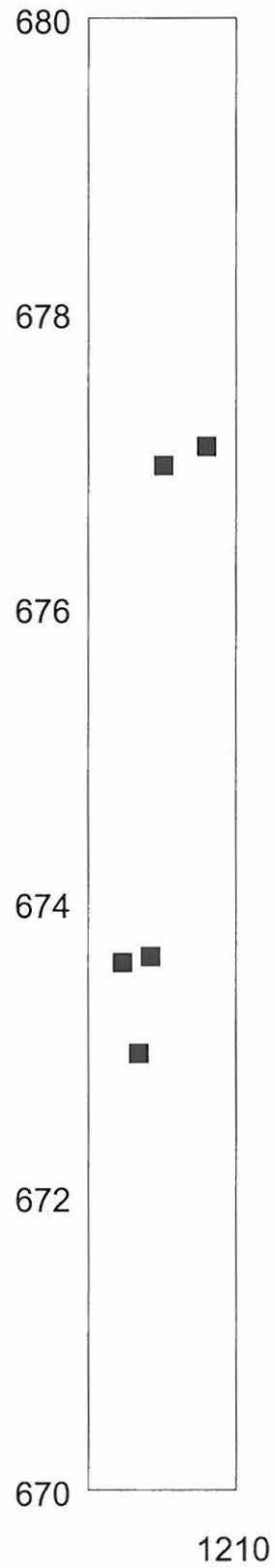
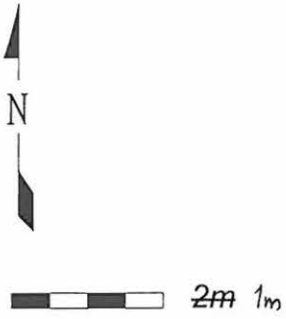
Piirt. P. Pesonen

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:50
Kaivausalue 8
Palanutta luuta

Piirt. P. Pesonen

YLI-II 28 KIERIKINKANGAS

Petro Pesonen 1999

Havaintokartta 1:50

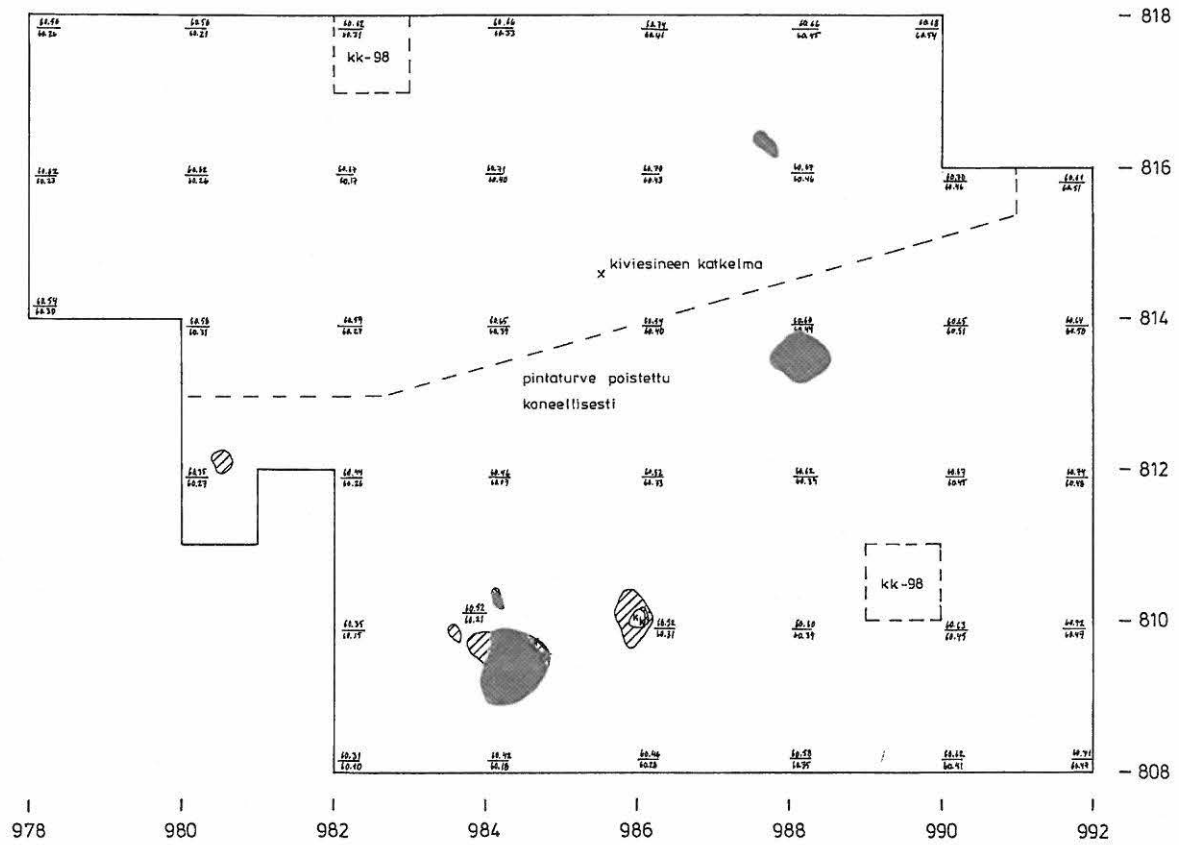
2 m

Kaivausalue 9, kaikki tasot ja
pinta- ja pohjavaaitus

Piirt. Kreetta Lesell

	ruskea likamaa
	pun. palanut hiekka
	valk. palanut hiekka
	hiili
	keramiikkakeskittymä
	korkeus m mpy

N

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

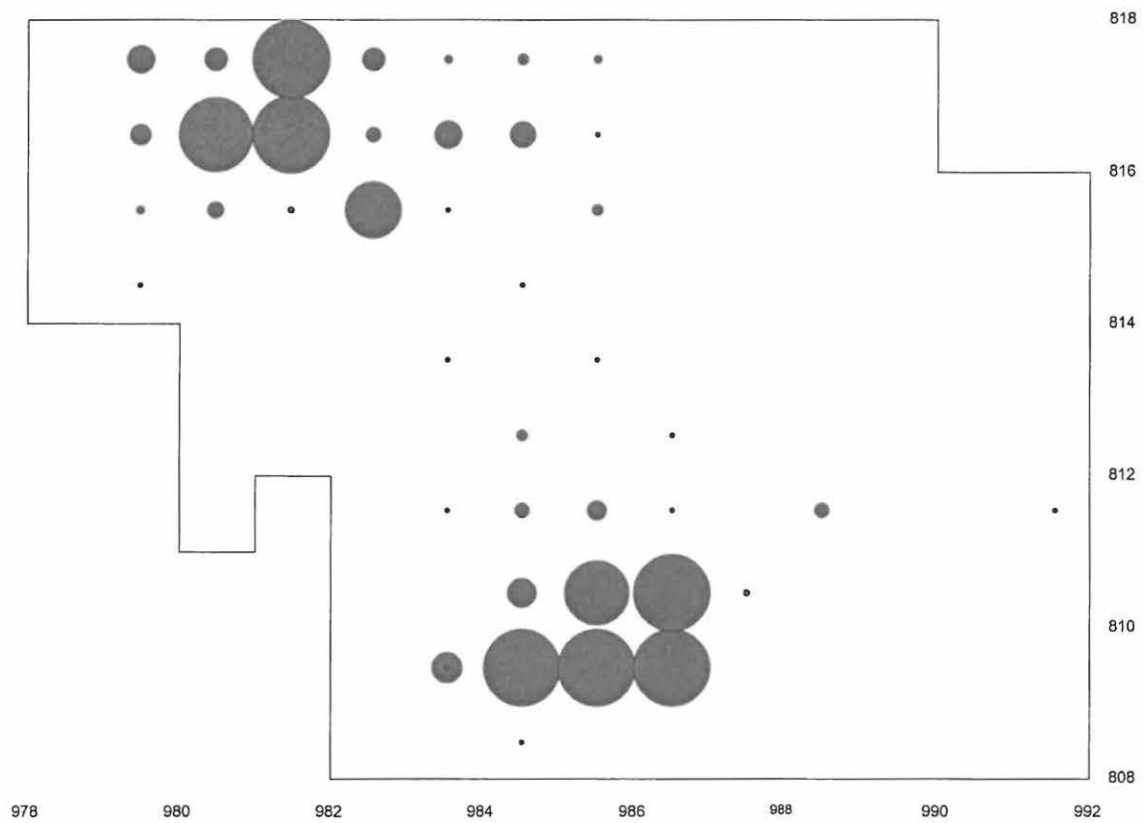
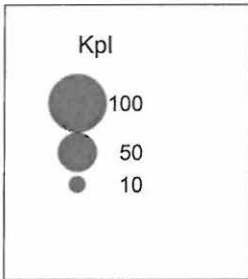
Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:100
 Kaivausalue 9
 Keramiikka (kpl)

Piirt. P. Pesonen

 2m

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:100

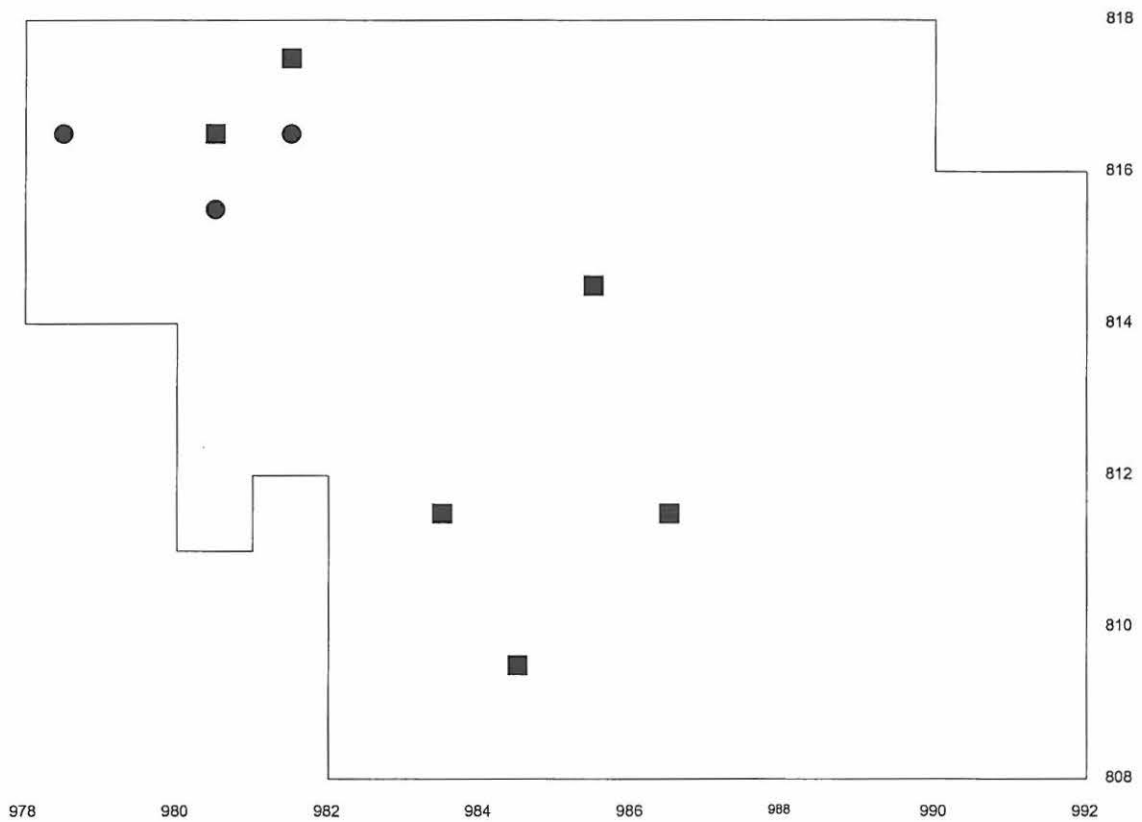
Kaivausalue 9

Kivilajit

Piirt. P. Pesonen

 2m

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

Petro Pesonen 1999

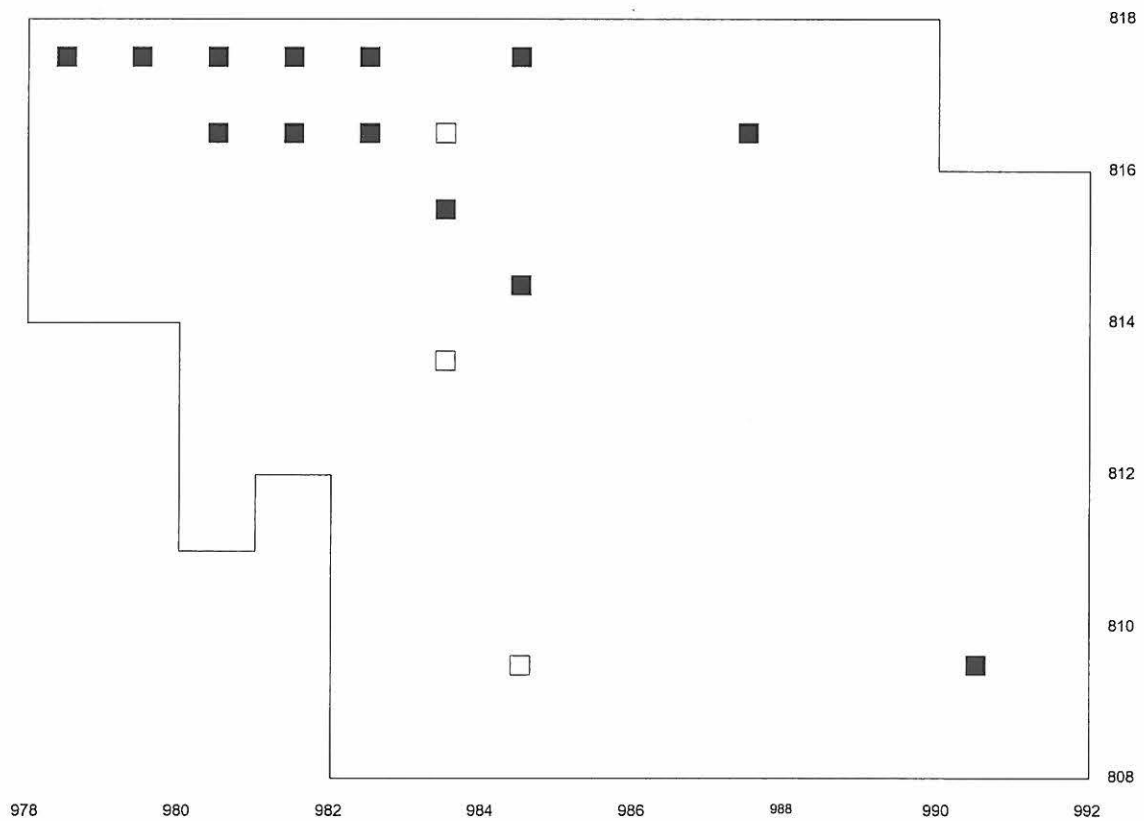
Löytöjen levintäkartta 1:100
Kaivausalue 9
Kvartsiesineet

Piirt. P. Pesonen

- Kaavin
- Muu esine

 2m

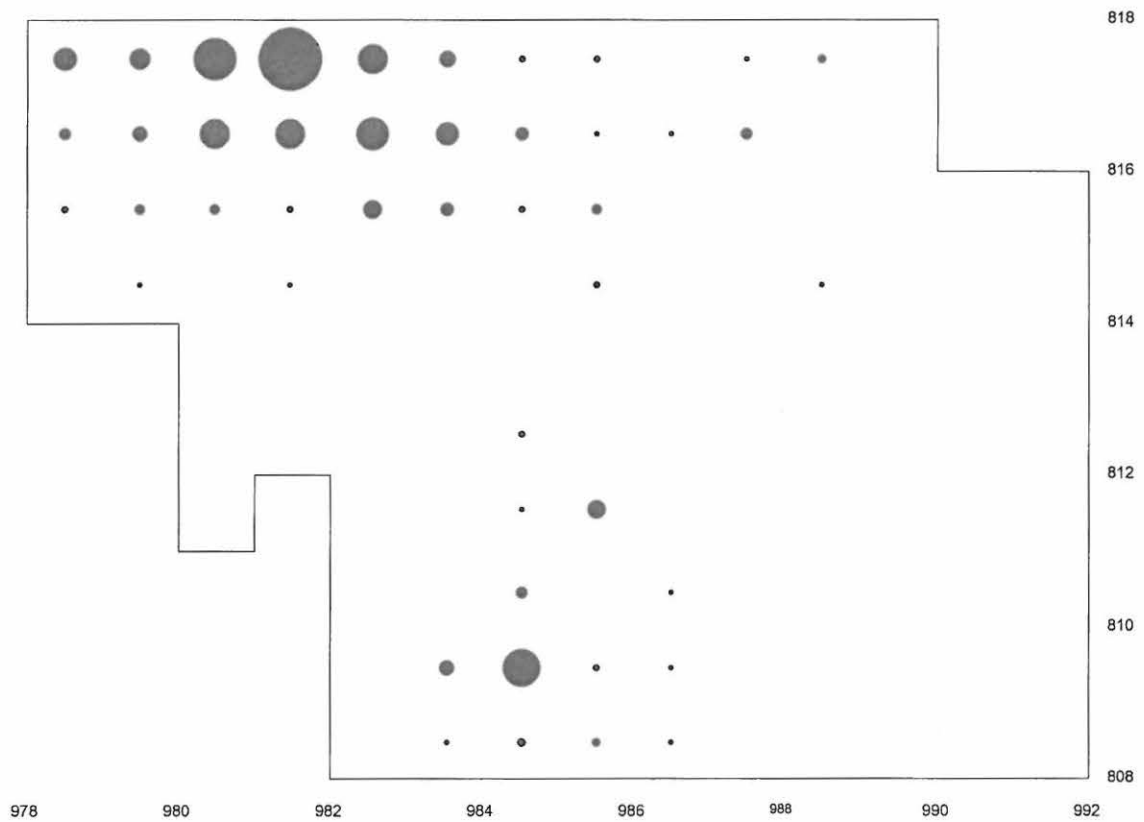
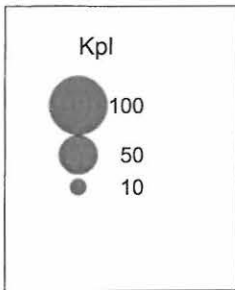
YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:100
 Kaivausalue 9
 Kvartsi-iskokset

Piirt. P. Pesonen

 2m

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

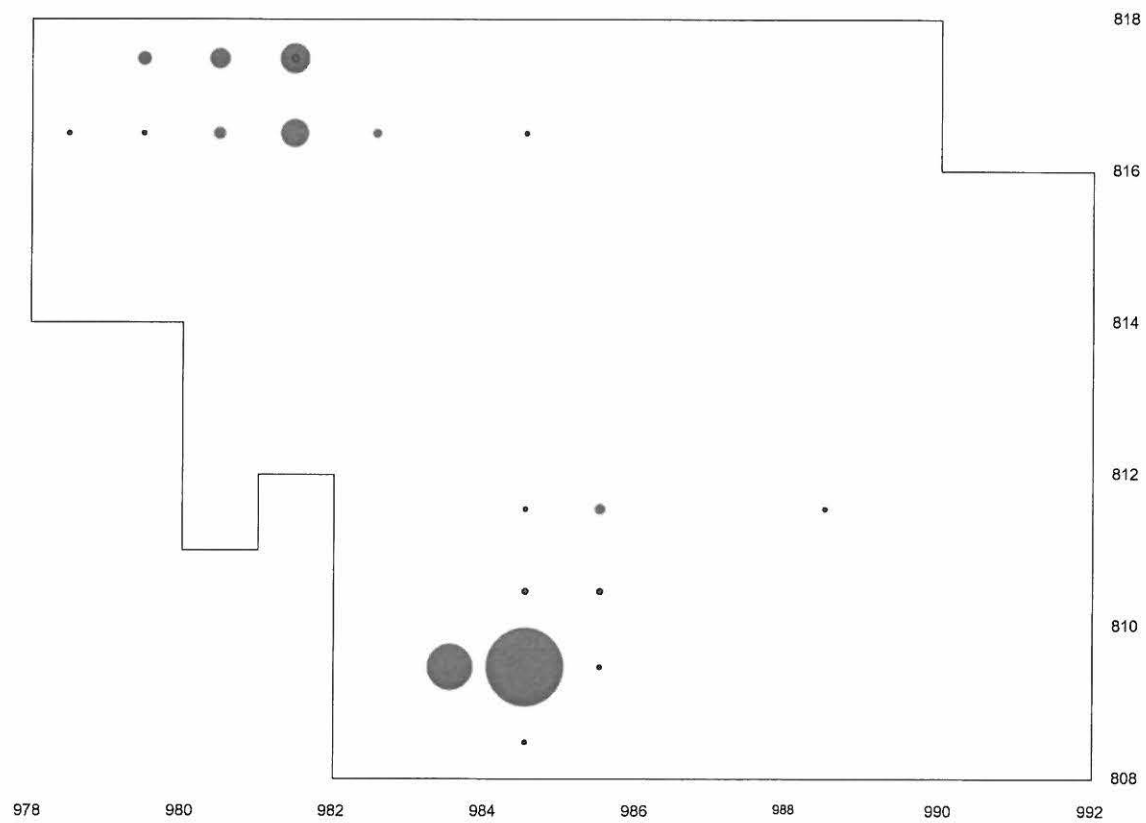
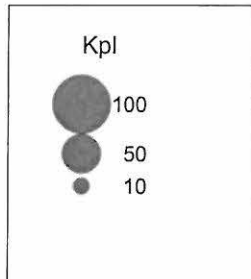
Petro Pesonen 1999

Löytöjen levintäkartta 1:100
 Kaivausalue 9
 Palanut luu (kpl)

Piirt. P. Pesonen

 2m

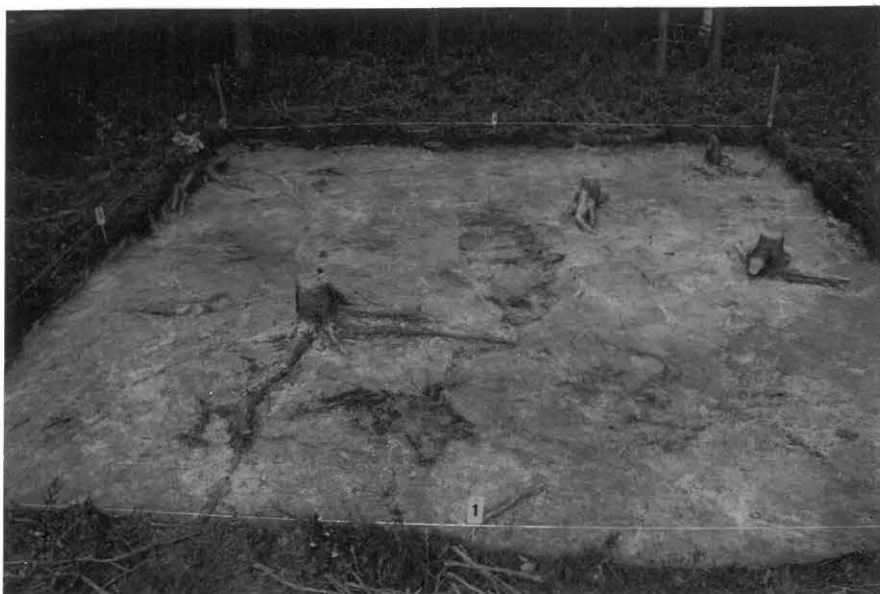
YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Kuva 1. Alue 3, taso 2, S-N. 1.7.
(f. 116117)

Kuva 2. Kaivausalue 3 täytettynä, S-N. 6.7. (f. 116196)

Kuva 3. Alue 4, taso 1, S-N.
24.6. (f. 116101)

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Kuva 4. Terttu Jussila kaivamassa. 30.6. (f. 116108)

Kuva 5. Keijo Kakko kaivamassa. 30.6. (f. 116107)

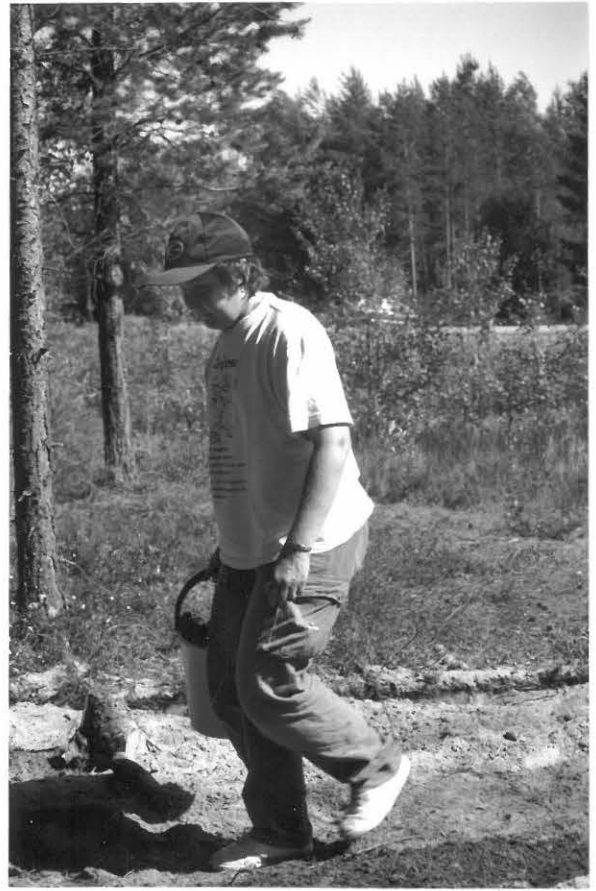

Kuva 6. Kaivausalue 4 täytettynä, S-N. 6.7 (f. 116195)

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Kuva 7. Arto Barkman lapioi. 1.7. (f. 116137)

Kuva 8. Sirpa Alho kantaa sankoa. 1.7. (f. 116136)

Kuva 9. Valma Turtinen täyttämässä aluetta 4. 1.7. (f. 116135)

Kuva 10. Aluetta 4 täytetään. 1.7. (f. 116134)
 Foto: Petro Pesonen

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Kuva 11. Alue 5, taso 0, S-N.
24.6. (f. 116102)

Kuva 12. Alue 5, taso 1, S-N.
30.6. (f. 116103)

Kuva 13. Alue 5, taso 2, S-N.
30.6. (f. 116109)

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Kuva 14. Alue 5, taso 3, S-N. 1.7.
(f. 116113)

Kuva 15. Alue 5, taso 4, S-N. 1.7.
(f. 116120)

Kuva 16. Alueen 5 luoteisnurkka,
taso 5, S-N. 2.7. (f. 116138)

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Kuva 17. Aluetta 5 kaivetaan. 1.7.
(f. 116119) PP

Kuva 18. Petro Pesonen kaivaa
N-profiilia esiin alueella 5. 2.7. (f.
116145) SL

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

*Kuva 19. Alue 5, N-profiili 722,00/
 1168,00-1170,00. SE-NW. 2.7. (f.
 116146) PP*

*Kuva 20. Kivenpyörittäjä Petro Pesonen
 rekonstruoimassa kivikko. 2.7. (f.
 116140) SL*

*Kuva 21. Kivenkantaja Mika Koski.
 2.7. (f. 116141) SL*

Foto: Petro Pesonen (PP)
 Sirpa Leskinen (SL)

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

*Kuva 22. Keijo Kakko täyttää aluetta
5. 2.7. (f. 116143) SL*

*Kuva 23. Kaivausalue 6 raivattuna
ennen paalutusta, N-S. 3.6. (f.
116047) PP*

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Kuva 24. Raimo Turtinen ja Keijo Kakko metsänraivaustöissä. 4.6. (f. 116048)

Kuva 25. Raimo Turtinen ja Keijo Kakko metsänraivaustöissä. 4.6. (f. 116049)

Kuva 26. Kaivausalueelta 6 poistetaan turvetta. 7.6. (f. 116052)

Foto: Sirpa Leskinen

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Kuva 27. Kaivausalueetta 6 puhdistetaan tasoon 0.7.6. (f. 116054) SL

Kuva 28. Rippileiriläisiä kokeilemassa kaivamista alueella 7. 7.6. (f. 116055) PP

Kuva 29. Heli Heinäahon Jussi-poika kaivamassa alueella 7. 7.6 (f. 116056) PP

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Kuva 30. Kaivaus ja dokumentointi käynnissä alueella 6. 10.6. (f. 116058)

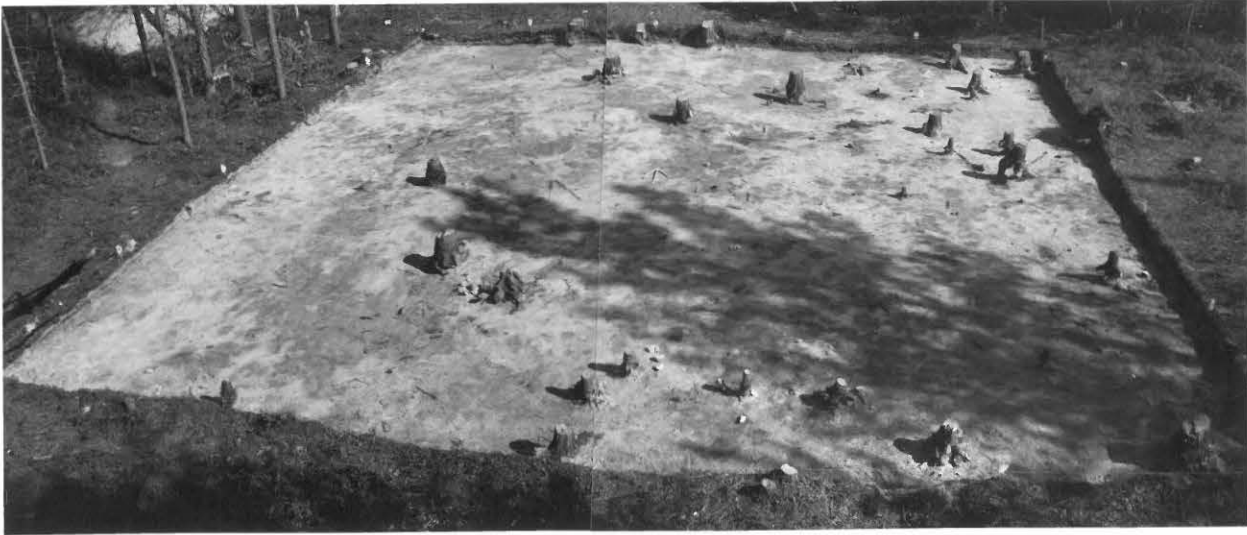

Kuva 31. Alueen 6 kerrosta 2 kaivetaan. 11.6. (f. 116063)

Kuva 32. Alue 6, taso 1, S-N. 10.6 (f. 116060-116061)

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Kuva 33. Alue 6, taso 2, S-N. 14.6. (f. 116067-116068)

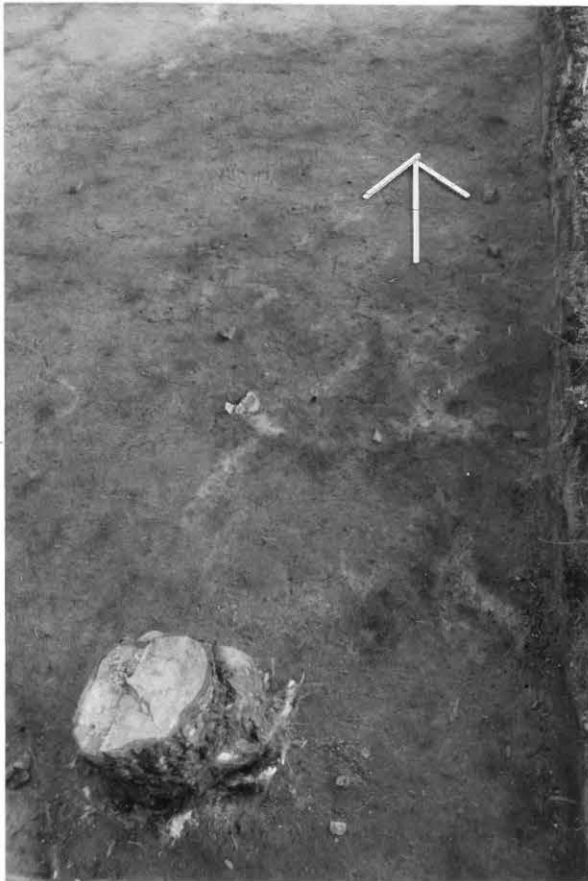

Kuva 34. Alue 6, taso 3, S-N. 16.6. (f. 116070-116071)

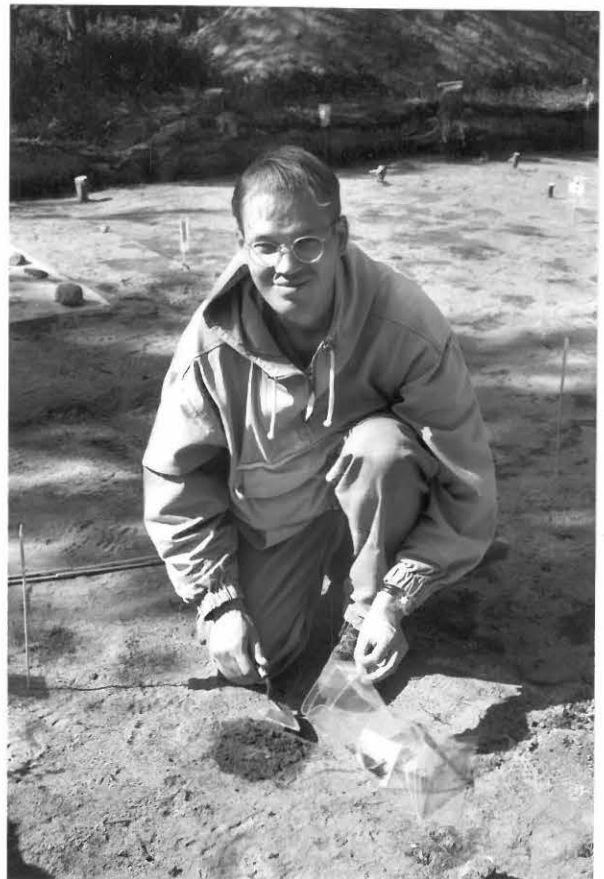
YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Kuva 35. Alue 6, taso 6, S-N. 22.6. (f. 116093-116094) PP

Kuva 36. Punamultaläikkä alueella 6, tasossa 4,
S-N. 18.6. (f. 116075) PP

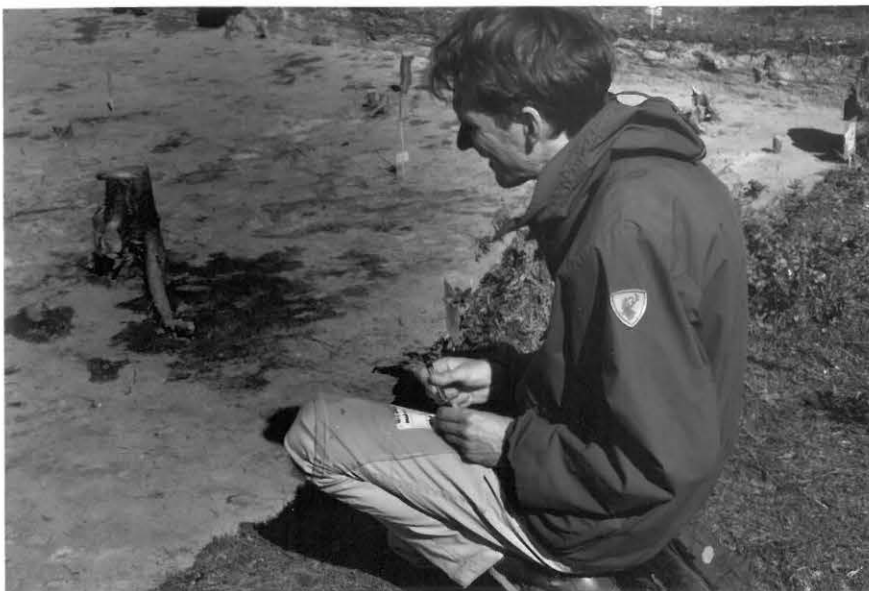
Kuva 37. Petro Pesonen ottamassa maanäytettä.
21.6. (f. 116084) SL

Foto: Petro Pesonen (PP)
Sirpa Leskinen (SL)

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Kuva 38. Sirpa Leskinen profiilia piirtämässä. 21.6. (f. 116088) PP

Kuva 39. Mika Koski kirjoittaa löytötietoja. 21.6. (f. 116086) SL

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Kuva 40. Raimo Turtinen kaivamassa. 21.6. (f. 116079)

Kuva 41. Raimo Turtinen tutkii löytöä. 21.6. (f. 116078)

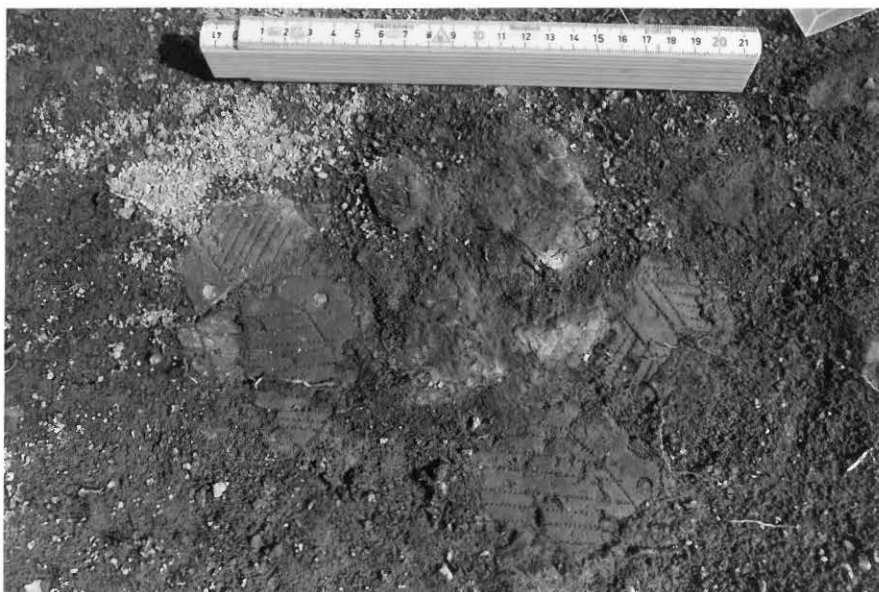

Kuva 42. Raija Hiltunen lapioi. 21.6. (f. 116082)

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Kuva 43. Rita Palonen kaivamassa keramiikkakeskittymää. 21.6. (f. 116092) SL

Kuva 44. Keramiikkaa in situ alueella 6, ruudussa 679/ 1189, tasossa 6. 21.6. (f. 116090) PP

Kuva 45. Alue 6 lopputasoissa, S-N. 24.6. (f. 116099) PP

Foto: Sirpa Leskinen (SL)
 Petro Pesonen (PP)

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Kuva 46. Raimo Turtinen ja Rita Palonen kottikärryjen äärellä. 6.7. (f. 116161)

Kuva 47. Kaivausalueita 6 ja 7 täytetään. 6.7. (f. 116160)

Kuva 48. Keijo Kakko lapioi, Arto Barkman huilaa. 6.7. (f. 116162)

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Kuva 49. Kaivausalueet 6, 7 ja 8 täytettyä, NW-SE. 6.7. (f. 116193)

Kuva 50. Tuleva tielinja kuorittuna, sorakuopalta katsottuna, E-W. 11.6. (f. 116064)

Kuva 51. Tuleva tielinja kuorittuna, sorakuopalta katsottuna, W-E. 11.6. (f. 116065)

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

*Kuva 52. Yleiskuva kohti kaivausalue-
ta 9, S-N. 29.6. (f. 116165) KL*

*Kuva 53. Yleiskuva - Kierikinkangas
C. (f. 116164) KL*

*Kuva 54. Sirpa Leskinen etualalla,
Kreetta Lesell seulalla. 1.7. (f.
116130) PP*

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Kuva 55. Aluetta 9 kaivetaan, seulalla Terttu Jussila ja Seppo Kanniala. 5.7. (f. 116187)

Kuva 56. Petro Pesonen ja Arto Barkman seulalla. 5.7. (f. 116191)

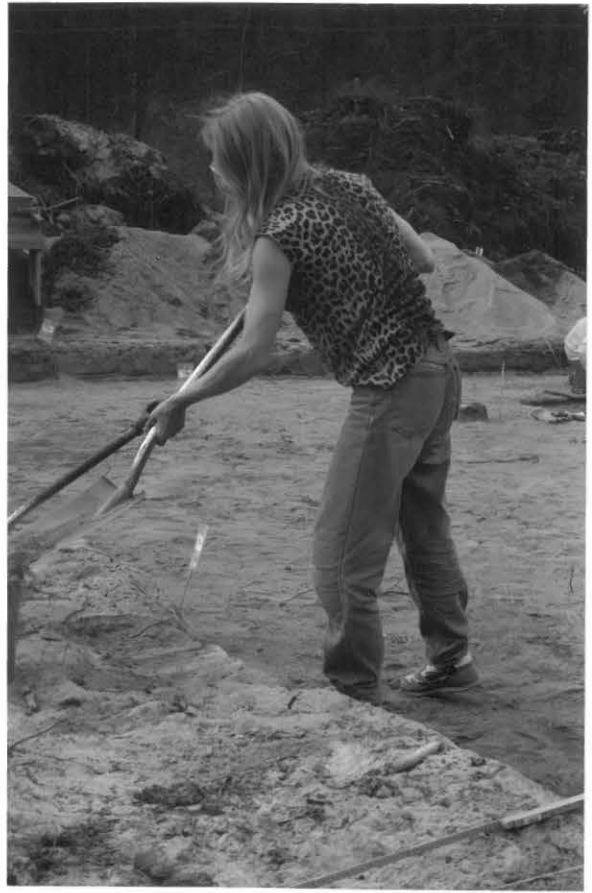

Kuva 57. Aluetta 9 kaivetaan. 5.7. (f. 116188)

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Kuva 58. Valma Turtinen lapioi. 2.7. (f. 116179) SL

Kuva 59. Arto Barkman lapioi. 2.7. (f. 116180) SL

Kuva 60. Raija Hiltunen lapionvarressa. 2.7. (f. 116182)
SL

Kuva 61. Anne Aqvist lapioimassa. 1.7.
(f. 116129) PP
Foto: Petro Pesonen (PP), Sirpa Leskinen (SL)

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

*Kuva 62 . Aluetta 9 kaivetaan.5.7.
 (f. 116186)*

Kuva 63. Kaivajat lapioivat rintamassa alueella 9. 2.7. (f. 116149)

*Kuva 64. Sirpa Alho kaivaa. 2.7.
 (f. 116152)*

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

*Kuva 65 . Kreetta Lesell seuloo.
 1.7. (f. 116124)*

*Kuva 66. Raija Hiltunen ja Keijo
 Kakko seulalla. 5.7. (f. 116190)*

Kuva 67. Yksinäinen seula, taustalla tuleva tielinja kaivausalueelta 9 katsottuna, W-E. 2.7. (f. 116178)

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

*Kuva 68 . Lapiot sievästi rivissä
kaivajia odottamassa. 2.7. (f.
116172)*

*Kuva 69. Tupakkatauolla Keijo
Kakko, Arto Barkman ja Raimo
Turtinen. 2.7. (f. 116171)*

*Kuva 70. Rita Palonen kaivaa.
1.7. (f. 116126)*

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

*Kuva 71. Kreetta Lesell lapioi.2.7.
 (f. 116181)*

*Kuva 72. Pirkko-Liisa Tolonen
 seulan äärellä. 1.7. (f. 116122)*

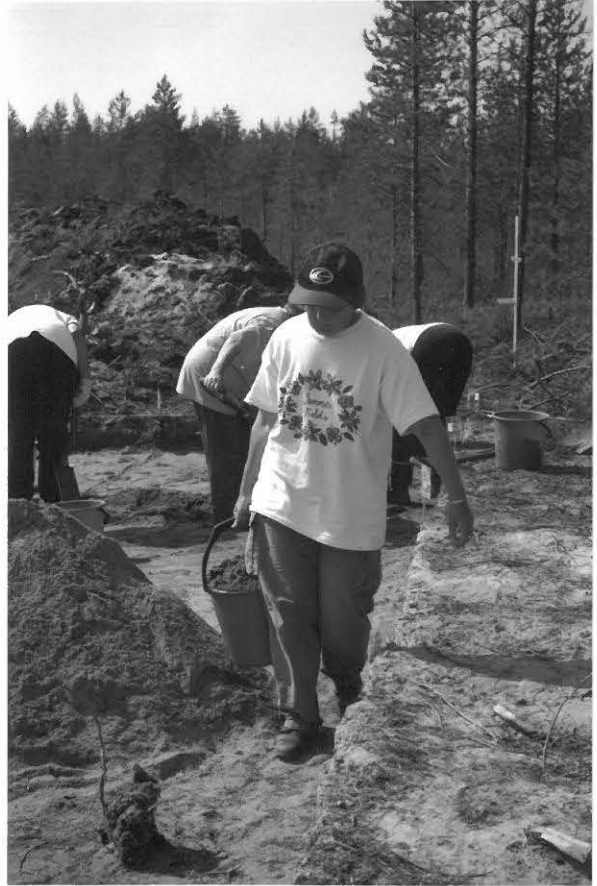

*Kuva 73. Kaivuu käynnissä alu-
 eella 9. 2.7. (f. 116148)*

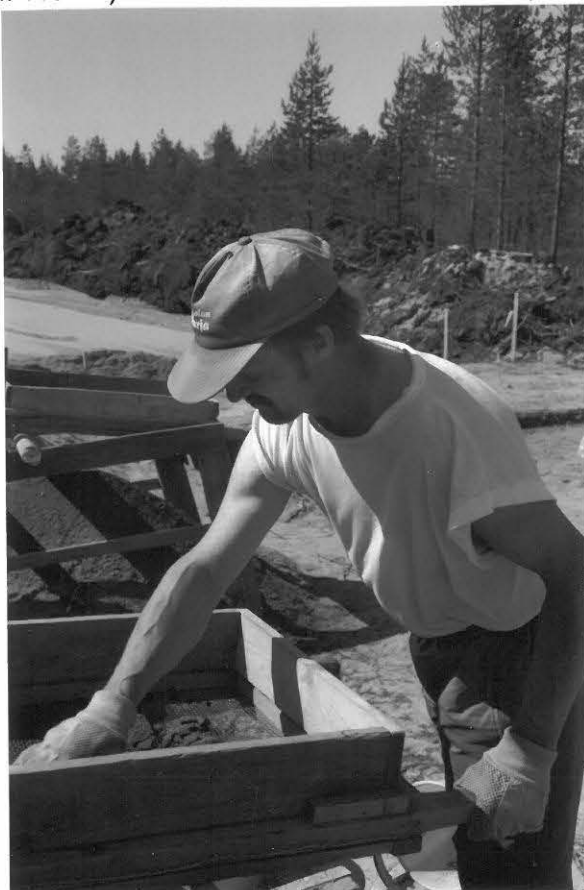
YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

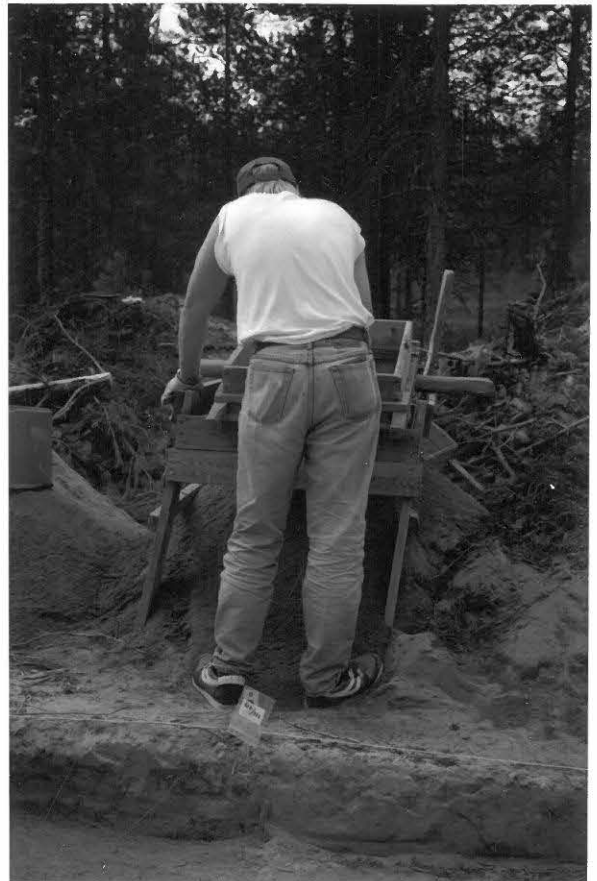
Kuva 74. Rita Palonen käy seulalle sankojen kanssa. 2.7.
 (f. 116185)

Kuva 75. Sirpa Alho kantaa sankoa seulalle. 5.7.
 (f. 116192)

Kuva 76. Raimo Turtinen seulomassa. 1.7. (f. 116128)

Kuva 77. Keijo Kakko seulalla. 2.7. (f. 116183)

Foto: Sirpa Leskinen

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

*Kuva 78. Terttu Jussila kaivaa.
 2.7. (f. 116173)*

*Kuva 79. Terttu Jussila tekee löytöjä.
 2.7. (f. 116177)*

*Kuva 80. Tutkimus käynnissä.
 2.7. (f. 116175)*

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

*Kuva 81. Terttu Jussila seulan
äärellä. 1.7 (f. 116123) SL*

*Kuva 82. Kiviesine in situ alueella
9. (f. 116169) KL*

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Kuva 86. Taloja kivikauden kylässä. 29.6. (f. 116166) KL

Kuva 87. Anne Åqvist ja Seppo Kanniala kivikauden kylässä. 29.6. (f. 116167) KL

Kuva 88. Autoa pakataan. 6.7. (f. 116197) PP

Foto: Petro Pesonen (PP)
 Kreetta Lesell (KL)

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Kuva 83. Tuleva tielinja täytetty soralla, kaivausalueelta 9 katsottuna, E-W. 2.7. (f. 116176)

Kuva 84. Kaivausalue 9 lopuiltaan, E-W. 6.7. (f. 116157)

Kuva 85. Kaivausalue 9 lopuiltaan, SE-NW. 6.7. (f. 116158)

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS
Petro Pesonen 1999

Kuva 89. Autoa pakataan, taukotuvan edessä Mika Koski ja ovela Sirpa Leskinen. 6.7. (f. 116198)

Kuva 90. Ryhmäkuva: Alh. vas. A. Äqvist, M. Koski, T. Jussila, V. Turtinen, S. Leskinen ja R. Turtinen; Ylh.vas. P.-L. Tolonen, S. Kanniala, K. Lesell, K. Kakko, A. Barkman, A. Kreuz, R. Palonen, S. Alho ja R. Hiitonen. 5.7. (f. 116154)

Liite I. Luuanalyysi (Kristiina Mannermaa)

YLI-II 28 Kierikinkangas/ Petro Pesonen 1999

PK 3512 10 PAHKAKOSKI: x=7251 97-7252 54, y=3451 00-38, z=60-63

Luuanalyysi 7.3. 2000 Kristiina Mannermaa

Määritin aineistosta yhteensä **170** luufragmenttia, jotka jakautuvat seuraavasti (vähimmäisyksilömäärä merkitty sulkuihin, jos enemmän kuin 1):

		Alue 9
Phocidae (hylkeet)	6	42
<i>Martes martes</i> (näätä)	-	6
<i>Castor fiber</i> (majava)	-	3
Carnivora (pedot)	-	1
Mammalia (mesom.)		
(Keskikokoiset nisäkkäät)	-	3
(Mammalia (megam.))		
Suuret nisäkkäät	-	3)
<i>Esox lucius</i> (hauki)	13 (4)	15
<i>Perca fluviatilis</i> (ahven)	-	2
Cyprinidae (särkikalat)	-	2
Teleostei (luukalat)	11	66
Yhteensä	30	140 (+3)

Aineisto on aika laaja. Luuaines on huonosti säilynyttä. Tyypillisesti palaset ovat vaaleita tai punertavanruskeita, ja usein kuluneita ja muodoiltaan pyörityneitä. Nisäkkäistä tunnistin eniten hylkeen luita. Määritin hylkeestä palasia kaikista ruumiinosista: kallosta, ala- ja yläleuasta, hampaista, etu- ja takaraajoista, selkärangasta sekä kylkiluista. Anatomisen jakauman perusteella hylkeiden ruhot on käsitelty asuinpaikalla kokonaisina. Fragmenttien perusteella ei voi määrittää hyljelajia. Näädästä tunnistin kuusi luunpalasta. Näistä kaksi on oikeasta olkaluusta, yksi oikeasta värttinäluusta, yksi jalkapöydänluusta ja kaksi sormen tai varpaan luusta. Majavan luita määritin kolme, joista kaksi on pohjeluusta ja yksi kyynärluusta. Aineistossa on lisäksi jonkin tarkemmin tunnistamattoman pedon alaleuan kappale. Kaksi sormen tai varpaan kappaletta ja yksi selkänikaman kappale kuuluvat keskikokoiselle nisäkkäälle. Kaloista määritin hauen, ahvenen ja jonkun särkikalan.

Vähimmäisyksilömäärä on hauella 4, muilla se jäi yhteen.

Aineistossa on kahdeksan työstettyä tai mahdollisesti työstettyä luunkappaletta. Näistä yksi on mielestäni lintua esittävä luuesine (löytönumero 1040) ja yksi piikkimäisen luuesineen katkelma (2880). Kaksi luunkappaletta on työstettyjä (löytönumerot 2370 ja x=817, y=981). Näistä jälkimmäinen on hylkeen kulmahampaasta tehty riipus tai sen teelmä. Juuriosaan porattu reikä on katkennut joko käytössä tai porausvaiheessa. Neljästä mahdollisesti työstetystä luunkappaleista 3 kuuluu suurelle nisäkkäälle (löytöjen koordinaatit x=809, y=983 ja x=817, y= 981).

Helsingissä 7.3. 2000

Jouko Mannermaa

Luuanalyysi 7.3.2000 Kristiina Mannermaa

KM 23819, Yli-li Kierikinkangas

KMA Kpl

2346	-		
2347	1	dentale sin. ant. fr.*	Esox lucius
2347	1	dentale sin./dex. fr.	Esox lucius
2347	1	dentale sin. ant. fr.*	Esox lucius
2347	1	dentale sin./dex. fr.	Esox lucius
2348	1	mc fr. excl. dist.+prox. epiph.	Phocidae
2349	1	dentale sin. ant. fr.*	Esox lucius
2350	-		
2351	-		
2352	-		
2353	1	scapula dex.proc.corac. fr.*	Phocidae
2354	-		
2355	-		
2356	-		
2357		LUUESINE	
2358	-		
2359	-		
2360	-		
2361	-		
2362	2	vertebra fr.	Teleostei
2362	2	vertebra fr.	Teleostei
2363	-		
2365	-		
2366	-		
2367	-		
2368	1	vertebra fr.	Teleostei
2369	1	humerus dex., tub. majus fr.* (kuuluu yhteen 195:n kanssa)	Phocidae
2370	1	humerus dex. fr. (kuuluu yhteen 193:n kanssa)	Phocidae
2371	-		
2372	-		
2373	-		
2374	-		
2375	-		
2376	-		
2377	-		
2378	-		
2379	-		
2380	-		
2381	-		
2382	-		
2383	-		
2384	-		
2385	-		
2386	-		
2387	1	dentale sin. ant. fr.*	Esox lucius
2387	4	dentale fr.	Esox lucius
2387	1	vertebra fr.	Esox lucius
2388	3	dentale fr.	Esox lucius
2388	3	vertebra fr.	Teleostei
2388	1	lepidotrichia prox. fr.	Teleostei
2389	-		
2390	-		
2391	-		
2392	-		
2393	-		
2394	-		

2395		TYÖSTETTY KAPPALE	
2396	-		
2397	1	costa fr.	Phocidae
2398	-		
2399	-		
2400	-		
2401	-		
2402	-		
2403		LUUESINEEN KATKELMA	
2797	-		
2954	1	costa fr.	Phocidae
2955	-		
2956	1	vertebra fr.	Teleostei
2957	-		
2958	-		
3092	-		
3093	1	phal. 3 (fr.), LIIMATTU	Phocidae
3093	2	phal. indet. dist. fr.	Phocidae
3093	1	mandibula sin. fr.	Carnivora
3093		TYÖSTETTY KAPPALE?	
3093	-		
3094	1	phal. 3 prox. fr.	Phocidae
3094	1	vert., corp. vert. fr.	Phocidae
3094	-		
3094	1	mandibula sin., proc. art. fr.*	Phocidae
3094	1	mandibula sin. fr., LIIMATTU	Phocidae
3094	1	cranium, squamosum fr.	Phocidae
3094	1	cranium, cond.occip. fr.	Phocidae
3094	1	radius dex. prox. fr.	Phocidae
3094	1	radius sin./dex. prox. fr.	Phocidae
3094	1	ulna dex., inc. sem. fr.*	Phocidae
3094	1	tibia sin. diaph. fr.	Phocidae
3094	1	fibula sin. prox. diaph. fr.	Phocidae
3094	1	phal. 2	Phocidae
3094	1	phal. 3 (diaph.) fr.	Phocidae
3094	1	vert. lumb. fr.	Phocidae
3094	1	vert., proc. trans. fr.	Phocidae
3094	1	vert. fr.	Phocidae
3094	1	costa fr.	Phocidae
3094	1	fibula dex. prox. fr. excl. epiph.*	Castor fiber
3094	1	parasphenoideum fr.*	Esox lucius
3094	1	vertebra fr.	Teleostei
3094	1	lepidotrichia prox. fr.	Teleostei
3094	1	maxillare fr.	Phocidae
3094	1	mandibula/maxillare fr.	Phocidae
3094	1	dens, radix dentis fr.	Phocidae
3094	1	phal. 1 prox. fr.	Phocidae
3094	1	phal. 2 prox. fr.	Phocidae
3094	1	phal. 2 dist. fr., LIIMATTU	Phocidae
3094	1	phal. 3	Phocidae
3094	1	phal. 3 prox. epiph. fr.	Phocidae
3094	1	phal. 3 fr.	Phocidae
3094	2	phal. 1 prox. fr.	Martes martes
3094	1	dentale dex. ant. fr.*	Esox lucius
3094	3	dentale fr.	Esox lucius
3094	4	dens fr.	Esox lucius
3094	1	maxillare sin. ant. fr.*	Esox lucius
3094	4	vertebra fr.	Esox lucius
3094	1	dentale dex. ant. fr.*	Perca fluviatilis
3094	1	vertebra fr,	Perca fluviatilis
3094	2	os phar. inf. fr.	Cyprinidae
3094	31	vertebra fr.	Teleostei
3094	14	costa/lepidotrichia fr.	Teleostei

3094	7	lepidotrichia prox. fr.	Teleostei
3094	2	costa prox. fr.	Teleostei
3094	1	phal. 2 prox. epiph. fr.	Phocidae
3094	1	mc IV dex. prox. fr.*	Martes martes
3094	1	palatinum fr.	Esox lucius
3094	8	vertebra fr.	Teleostei
3094	2	costa/lepidotrichia fr.	Teleostei
3095	-		
3096	1	mt. II sin. prox. fr. excl. epiph.*	Phocidae
3097	-		
3098	-		
3099	-		
3100	-		
3101	-		
3102	-		
3103	1	scapholunare sin.*	Phocidae
3103	1	vert., corp. vert. epiph. fr.	Mammalia (mesom.)
3104	1	costa fr.	Phocidae
3105	-		
3106	-		
3107	1	cranium, bulla tymph. fr.	Phocidae
3108	1	mc IV sin. ecxl.dist.epiph.*	Phocidae
3108	1	vertebra fr.	Phocidae
3109	1	dens (canine) HAMMASRIIPUKSEN KATKELMA	Phocidae
3109	1	phal. indet. dist. fr.	Phocidae
3109	1	costa fr.	Phocidae
3109	1	ulna dex. prox. fr.*	Castor fiber
3109	1	humerus dex. dist. fr.*	Martes martes
3109	1	humerus dex. diaph. fr.	Martes martes
3109	1	radius dex. prox. fr.	Martes martes
3109	1	vert., corp. vert. epiph. fr.	Mammalia (mesom.)
3109	1	phal. indet. dist. fr.	Mammalia (mesom.)
3109		3 TYÖSTETTYÄ KAPPALETTA?	Megamammalia
3112	1	mandibula sin. fr.	Phocidae
3112	1	magnum dex.*	Phocidae
3112	1	phal. 2	Phocidae
3112	1	fibula sin.dist.fr.excl.epiph.	Castor fiber

Liite 2. Fosforianalyysi (Timo Jussila / Mikroliitti Oy)

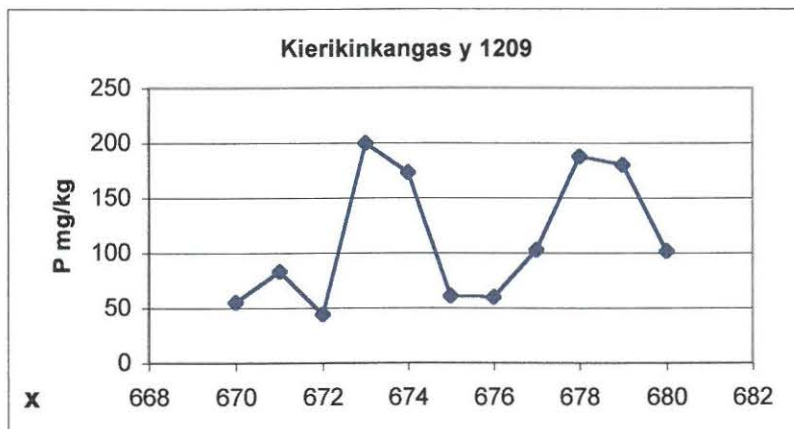
FOSFORIANALYYSI, helmikuu 2000
Mikroliitti Oy. Standardimenetelmällä

Yli-li Kierikinkangas

3 linjaa, y= 1209, y= 1180 ja y= 1201

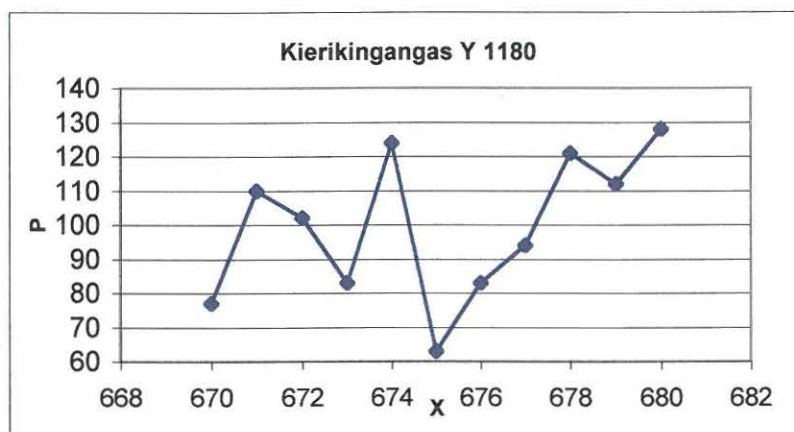
linja 1 (y= 1209)

Nro	x	y	syv.	P	
1	1	680	1209	30	102
2	1	679	1209	30	180
3	1	678	1209	40	188
4	1	677	1209	25	103
5	1	676	1209	35	60
6	1	675	1209	30	61
7	1	674	1209	35	173
8	1	673	1209	35	200
9	1	672	1209	30	44
10	1	671	1209	35	83
11	1	670	1209	30	55
keskiarvo					114
mediaani					102

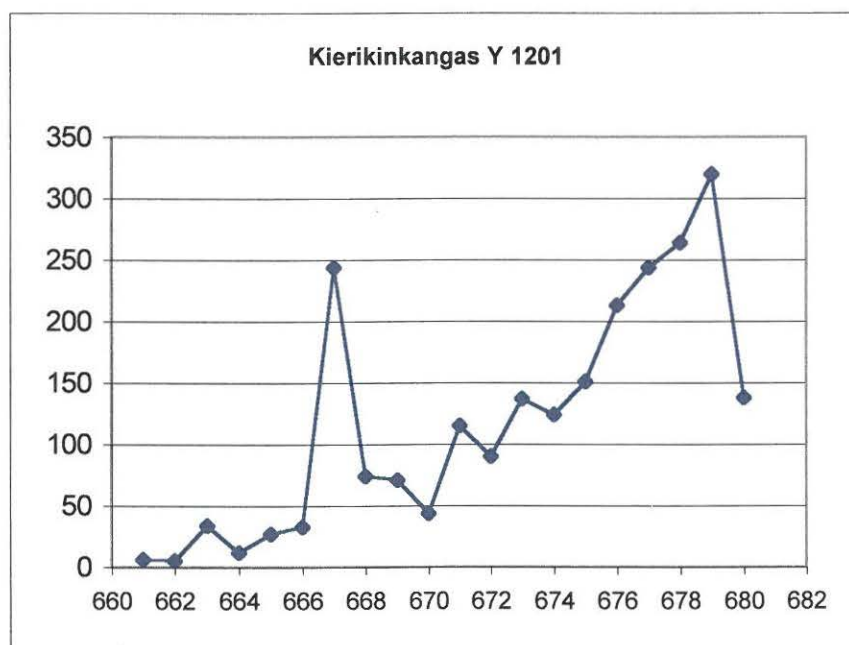
linja 2 (y= 1180)

Nro	x	y	syv.	P	
1	2	680	1180	30	128
2	2	679	1180	35	112
3	2	678	1180	35	121
4	2	677	1180	30	94
5	2	676	1180	30	83
6	2	675	1180	25	63
7	2	674	1180	30	124
8	2	673	1180	30	83
9	2	672	1180	30	102
10	2	671	1180	35	110
11	2	670	1180	30	77
Keskiarvo					99,7
Mediaani					102

linja 3 (y= 1201)

Nro	x	y	P	
1	3	680	1201	138
2	3	679	1201	320
3	3	678	1201	264
4	3	677	1201	244
5	3	676	1201	213
6	3	675	1201	151
7	3	674	1201	124
8	3	673	1201	137
9	3	672	1201	90
10	3	671	1201	115
11	3	670	1201	44
12	3	669	1201	71
13	3	668	1201	74
14	3	667	1201	244
15	3	666	1201	33
16	3	665	1201	27
17	3	664	1201	12
18	3	663	1201	34
19	3	662	1201	5
20	3	661	1201	6

Liite 3. Radiohiiliajoitukset (Högne Jungner)

Museovirasto
Arkeologian osasto
PL 913
00101 Helsinki

AJOITUSTULOKSIA

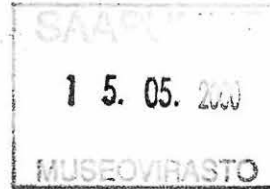
Lab. no.	Näyte	$\delta^{13}\text{C}$	Ikä (BP)
	Anjalankoski, Ankkapurha		
Hela-392	Sample 9, 701/518	-26.6	5510 \pm 60
Hela-393	Sample 11, 705/523	-23.8	5360 \pm 70
Hela-394	Sample 12, 708/532	-26.1	5800 \pm 70
Hela-395	Sample 13, 708/532	-26.5	6060 \pm 60
	Virolahti, Kattelus		
Hela-405	Sample 3	-25.9	3295 \pm 60
Hela-406	Sample 4	-26.6	3170 \pm 55
	Yli-li, Kierikinkangas		
Hela-407	Sample 2	-24.2	2425 \pm 55
Hela-408	Sample 3	-27.2	4820 \pm 65
Hela-409	Sample 4	-27.2	5085 \pm 125
	Taipalsaari, Kujansuu		
Hela-410	KM 31825:231,	-27.6	4970 \pm 80
Hela-411	KM 31825:664	-27.9	4905 \pm 65

Tulos on ilmoitettu vuosina vuodesta 1950 AD lukien ja perustuu ^{14}C :n puoliintumisaikaan 5568 vuotta. Epätarkkuuteen ($\pm 1 \sigma$) sisältyvät näytteen mittauksista ja tarpeellisista vertailu-mittauksista aiheutuvat tilastolliset virheet. $\delta^{13}\text{C}$ arvo on annettu promilleina suhteessa VPDB standardiin. Jos $\delta^{13}\text{C}$ arvo on ilmoitettu on annettu ikä korjattu isotooppi-fraktioitumiselle vastaamaan $\delta^{13}\text{C}$ arvoa -25 ‰.

Helsingissä 17.4.2000

Högne Jungner

124
HELSINGIN YLIOPISTON
AJOITUSLABORATORIO
PL 11, (Snellmaninkatu 3)
00014 Helsingin yliopisto
Puh. 191 23436

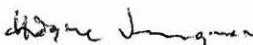
Museovirasto
Arkeologian osasto

AJOITUSTULOKSIA

Lab. no.	Näyte	$\delta^{13}\text{C}$	Ikä (BP)
	Isojoki, Rimpikangas		
Hel-4398	pyyntikuoppa H 0	- 26.3	920 \pm 70
Hel-4399	pyyntikuoppa H 4	- 25.8	1920 \pm 70
Hel-4400	pyyntikuoppa H 7	- 25.2	2000 \pm 60
	Kangasala, Sarsa		
Hel-4401	näyte 1. 1049/811; krs -65	- 25.2	4720 \pm 70
Hel-4402	näyte 2. 1049/810; krs -70	- 25.4	4880 \pm 90
Hel-4403	näyte 3. 1049/811; krs -75	- 25.6	4720 \pm 80
Hel-4404	Viitasaari 50 Pohjoinen	- 26.4	4370 \pm 80
Hel-4405	Yli-li, Kierikinkangas hiilinäyte 2874 + lisänäyte 2875	- 24.3	4910 \pm 110

Tulos on ilmoitettu vuosina vuodesta 1950 AD lukien ja perustuu ^{14}C :n puoliintumisaikaan 5568 vuotta. Epätarkkuuteen ($\pm 1 \sigma$) sisältyvät näytteen mittauksista ja tarpeellisista vertailu-mittauksista aiheutuvat tilastolliset virheet. $\delta^{13}\text{C}$ arvo on annettu promilleina suhteessa VPDB standardiin. Jos $\delta^{13}\text{C}$ arvo on ilmoitettu on annettu ikä korjattu isotooppifraktioitumiselle vastaamaan $\delta^{13}\text{C}$ arvoa -25 ‰.

Helsingissä 11.5.2000

Högne Jungner